

DEBRECENI EGYETEM
TERMÉSZETTUDOMÁNYI ÉS TECHNOLÓGIAI KAR

T Á J É K O Z T A T Ó

FIZIKA

BSc ALAPKÉPZÉSI SZAK

2008

DEBRECEN

2008. június

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés	3. oldal
2.	A szak alapadatai és alapkövetelményei	5. oldal
3.	A szakirányválasztás lehetőségei és szabályai	7. oldal
4.	Tantárgyi programok; az alapozó ismeretek, a szakmai törzsanyag és a szakirányok ajánlott tanterve	9. oldal
5.	A képzési és kimeneti követelményekben előírt idegen nyelvi és testnevelés követelmények teljesítésének intézményi feltételei	17. oldal
6.	A képzés személyi feltételei	18. oldal
7.	Tudományos kutatási háttér, kutatási lehetőségek	25. oldal
8.	Tantárgyi tematikák	28. oldal

1. Bevezetés

Kedves Hallgató!

Örömmel üdvözljük a Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Karának **fizika alapszakán**. A fizika alapszak (fizika BSc) a 2006/07 tanévben indult először egyetemünkön, ahogyan más magyarországi egyetemen és főiskolán is.

A fizika szakon történő képzésnek és a fizikai kutatásoknak Debrecenben régi hagyományai vannak. A fizika felsőfokú szinten történő oktatása Debrecenben az 1538-ban létrehozott Debreceni Református Kollégiumban kezdődött, ahol többek közt olyan tanárok működtek, mint Szilágyi Tönkö Márton, Segner János, Maróthy György és a legendás híru Hatvani István.

Az egyetem első fizikai intézete a 1923-ban létesült Orvosfizikai Intézet, amely 1950-ben a Természettudományi Karra került át, a továbbiakban Kísérleti Fizikai Intézet illetve Tanszékként. Az Elméleti Fizika Tanszék 1949-ben, Budó Ágoston vezetésével indul. Az Alkalmazott Fizikai Tanszék, mai nevén Szilárdtestfizika Tanszék 1956-ban létesül. Az egyetemmel szorosan együttműködő Atommagkutató Intézet a Szalay Sándor vezetésével 1954-ben létrehozott kutatócsoportból alakult ki. 2001-ben a Debreceni Egyetem Természettudományi Kara és az Atommagkutató Intézet létrehozta a közösen működtetett Környezetfizikai Tanszéket. A Debreceni Egyetem doktori iskolája az egyetem és az Atommagkutató Intézet együttműködésével 1993-ban jött létre.

Az egyetemen kezdetben csak kétszakos tanárképzés – matematika-fizika és kémia-fizika – folyt. A fizikusok képzése 1954-ben indult el. A hallgatói létszámok fokozatosan felfutottak, és egyben új szakok is alakultak. A hatvanas-hetvenes években matematika-fizika tanári szakon évfolyamonként átlagosan 70, kémia-fizika tanári szakon 20, fizikus szakon 15 hallgató tanult.

A korábban Debrecenben végzett fizika szakos hallgatóknak nem voltak elhelyezkedési gondjai. Szívesen látott munkatársak voltak a köz- és felsőoktatásban, kutatóintézetekben vagy az iparban, egészségügyben (Atomki, KFKI, BME, Egyesült Izzó (General Electric), Paksi Atomerőmű Rt, Medicor, kórházak, klinikák, közegészségügy, és az 1990 után létrejött nagyszámú számítástechnikai vállalkozásokban). Az elhelyezkedés a fenti területeken, valamint informatikai és számítógépes ismeretek alkalmazása területén ma sem jelent gondot.

A jövőbeli igények előre jelzését segíti az összehasonlító felmérés (Oktatás és képzés 2010), amely szerint jelenleg a felsőoktatást műszaki vagy természettudományos diplomával befejező hallgatók aránya hazánkban rendkívül alacsony, kb. a végzettek 6%-a. Mivel a természettudományos és műszaki végzettségűek száma a régió versenyképességét alapvetően befolyásolja, az Európai Unió 2010-re az átlagos 15%-ról 20%-ra kívánja növelni az oktatás eme szeletét. A hazai, minimálisan 15%-os cél eléréséhez is legalább duplázni kellene az e területen felvett hallgatói létszámot. A fenti célok hatványozottan kell, hogy megjelenjenek a tanárképzés területén, ahol az évtizedes kiesést is pótolni kell.

2006-ban a magyar felsőoktatás jelentősen átalakult. A felsőfokú tanulmányaikat 2006 után megkezdők már az **új alapképzésbe** (BSc) léptek be, és BSc diplomájukkal munkát vállalhatnak, vagy továbbléphetnek a képzés második – mester (MSc) – fokozatába, amely megfelel a korábbi egyetemi képzésnek.

Az **alapkú fizika végzettséggel rendelkező hallgatók** biztos természettudományos alpműveltségük, a kísérleti és elméleti munkában megszerzett jártasságuk és speciális ismereteik révén az elektronika, az informatika, az anyagvizsgálat, a rendszerelemzés, orvosi berendezések üzemeltetése, az ipari gyártás, minőség-ellenőrzés területén sokféle feladat ellátására lesznek alkalmasak, és elhelyezkedhetnek egészségügyi, ipari, műszaki, gazdasági, környezetvédelmi stb. szakterületeken.

A fizika BSc szakot választó **hallgatók előtt minden értelemben széles lehetőségek tárulnak fel**. A képzés során megismerik a minket körülvevő világ alaptörvényeit és legrejtettebb titkait, de megismerik e titkok megfejtésének módját, átélük izgalmát és örömet. Megtanulnak következetesen gondolkodni, tervezni, problémákat hatékonyan megoldani. Biztos természettudományos alpműveltséget szereznek, amelyre bármilyen további tudás ráépítető a természet-tudománytól az informatikán és a mérnöki tudományokon keresztül a gazdasági és pénzügyi folyamatok elemzéséig.

A fizika BSc jó alapot jelent a további felsőfokú szakképzés megszerzéséhez. Azoknak a hallgatóknak, akik MSc diplomát akarnak, már a BSc szak kiválasztásánál el kell gondolkozniuk a továbblépés lehetőségein. A Debreceni Egyetem a BSc és MSc képzés széles lehetőségeit kínálja hallgatóinak. Minden BSc szakhoz több MSc szak kapcsolódik.

A Debreceni Egyetemen megszerzett fizika BSc diploma kiváló alapul szolgál a Debrecenben vagy másutt folytatható **MSc képzések** sokaságához. A fizikus és fizika-tanár MSc szak közvetlenül a fizika BSc szakra épül, de a fizika BSc-vel rendelkező hallgatók folytathatják tanulmányaikat a csillagász, geofizikus, meteorológus, mérnök fizikus, vagy éppen anyagmérnök, mérnök informatikus, villamosmérnök, vegyészmérnök, vagy környezettudományi szakon is.

A képzésre épülő akadémiai fizikus mesterszak és a tanárszak lehetőséget nyújt arra, hogy felsőfokú szakemberként az oktatásban, vagy a műszaki élet bármely területén alkotó módon tudják alkalmazni szélesebb tudásukat, így nagyobb kreativitást, problémamegoldó készséget kívánó műszaki tervezési feladatok megoldásába is bekapcsolódhassanak, egyénileg vagy csoportban kutatómunkát végezzenek. Tudásukat a doktori iskola keretében bővítve, és megismerkedve a kutatómunka gyakorlatával, felkészülhetnek az önálló kutatói pályára.

Az alábbiakban a fizika BSc szak alapkövetelményeinek ismertetése után **a szakirányok választásának lehetőségeit és szabályait** ismertetjük, és **megadjuk a szakirányok ajánlott tantervi hálóját**. A **tantárgyi tematikák**, valamint a képzéssel kapcsolatos aktuális információk a Fizikai Intézet honlapján (<http://fizika.ttk.unideb.hu>) is megtalálhatók. A fizika alapszakkal kapcsolatos kérdésekkel Dr. Pálkás József akadémikus, egyetemi tanárhoz, a fizika BSc szak felelőséhez fordulhatnak a palinkas@atomki.hu e-mail címen, vagy személyesen fogadóóráin (csütörtök 10-12 és péntek 10-12).

2. A fizika alapszak (fizika BSc) alapadatai, és alapkövetelményei

Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése: **fizikus**

A választható szakirányok megnevezése: **fizikus,
alkalmazott fizika,
fizika – X tanári szakirány**

Tanárképzésben a fizikát második szakként választó hallgatóknak **X - fizika tanári szakirány**

A képzési idő:

- félévek száma: **6 félév**,
- az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek száma: **180 kreditpont**
- az óraszám (összes hallgatói tanulmányi munkaidőn) belül a tanórák (kontaktórák) száma: **2200**
- a szakmai gyakorlat időtartama és jellege: **nincs kötelezően előírt szakmai gyakorlat**

A szakon az oklevél megszerzésének általános követelményeit a **Debreceni Egyetem Természettudományi Karának Tanulmányi- és Vizsgaszabályzata** tartalmazza. Az oklevél **kredit-követelményei** (a képzési és kimeneteli követelményeknek megfelelően):

Fizikus, alkalmazott fizikus szakirány esetén

28 kredit alapozó ismeret

53 kredit szakmai törzsanyag

80 kredit differenciált szakmai ismeretek a szakiránynak megfelelően

9 kredit szabadon választható tárgy

10 kredit szakdolgozat

Fizika – X tanári szakirány esetén:

28 kredit alapozó ismeret

53 kredit szakmai törzsanyag

20 kredit differenciált szakmai ismeretek a szakiránynak megfelelően

10 kredit pedagógia-pszichológia

9 kredit szabadon választható tárgy

10 kredit szakdolgozat

50 kredit az X szak által előírt szakmai ismeret

Tanárképzésben a fizikát második szakként választó hallgatóknak **X - fizika tanári szakirány esetén**

50 kredit a fizika szak által előírt szakmai ismeret

Adott **tantárgy kredit értéke megszerzésének feltétele** a legalább elégséges (2) érdemjegy. Az elégséges érdemjegy megszerzésének feltétele az **előadásként megjelölt tárgyak** esetén – a tantárgy előadója által meghatározott számú – legfeljebb három – zárthelyi dolgozat az előadó által a félév elején megszabott szintű teljesítése, és a félévi kollokvium sikeres (legalább elégséges érdemjegy) letétele.

Az előadáshoz kapcsolódó (általában) **számolási gyakorlat** kredit értéke megszerzésének feltétele aktív részvétel a számolási gyakorlatok legalább 80 %-án, és a tantárgy előadója által meghatározott számú – legalább kettő legfeljebb négy – zárthelyi dolgozat mindegyikének legalább 40 %-os teljesítése.

A **laboratóriumi gyakorlatok** esetében a hallgatónak minden gyakorlatot el kell végezniük.

A fizika szakos hallgatók részt vehetnek a természettudományi kar tehetséggondozó programjaiban. A Tehetséggondozó Programbizottság által az írásbeli felmérések és szóbeli elbeszélgetés alapján kiválasztott hallgatók tutori segítséget kapnak képességeik kibontakoztatásához. Hasonlóan tutori segítséget kapnak a Hatvani István kollégium hallgatói, akik számára előadásokat, nyelvi kurzusokat szervez és bemutatkozási lehetőséget is teremt a kollégium. A fizikus tudományos diákköri munkába akár már másodéves korban bekapcsolódhatnak a hallgatók. A széles témaválaszték, amely a tanszékek kutatási profiljához kapcsolódik mindenféle érdeklődést kielégíthet.

Az „akadémiai” **fizikus** szakirány a hallgatók számára megteremti a lehetőséget, hogy már az alapképzés szakaszában találkozzanak a **fizika alkotó műveléséhez** szükséges matematikai, elméleti és kísérleti módszerek eszköztárával is. A képzési szerkezet kialakítása ugyanakkor lehetővé teszi, hogy minden szakirány esetén a jó eredményt elérő hallgatók az akadémia irányban folytassák tovább tanulmányaikat. Az alapfokú képzésben megjelenő különbségek jól illeszkednek a fizikusi pálya sokféleségéhez, ahol az elméleti, kísérleti és gyakorlati irányultság egyaránt előnyösen hasznosítható.

A Debreceni Egyetem Természettudományi Karának Fizikai Intézetében 38 oktató dolgozik. Tudományos fokozatuk szerint: 2 akadémikus, 5 akadémiai doktor, 10 kandidátus, 13 PhD, 4 dr. univ., még nem minősített 2 fő és 2 tanszéki mérnök. A debreceni fizikus képzés természetes partnere a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézete, amely jelentős szellemi és instrumentális kapacitásával támogatja a fizikusképzést.

A Debreceni Egyetem Természettudományi Karán rendelkezésre álló infrastruktúra (laboratóriumok, tantermek, szemináriumi termek, számítógép termek) alkalmasak a fizika alapképzés általános igényeinek biztosítására, évfolyamonként **80** fő számára. A fizika képzés speciális igényeit biztosító hallgatói laboratóriumok, órai demonstrációs eszközök rendelkezésre állnak.

3. A szakirányválasztás lehetőségei és szabályai

A fizika alapszakon **három fő szakirányban** folyik a képzés:

- Az „akadémiai” **fizikus szakirány** elsősorban a fizikával **kutatói szinten** foglalkozni kívánó hallgatók számára ajánlott.
- Az **alkalmazott fizikus** szakirány olyan szakemberek képzésére irányul, akik a fizikát **műszaki technikai, technológiai, vagy felhasználói szinten** kívánják művelni, vagy **különleges berendezéseket kívánnak üzemeltetni** a gyógyításban, a környezetvédelemben vagy az iparban.
- A **tanári szakirány** – értelemszerűen – a fizika-tanári pályára készít fel, és lehetőséget ad egy másik tanári szakirányra (második tanárszak) történő felkészülésre.

A **tanári szakirány esetén** a szakirányválasztás már a **tanulmányaik megkezdésekor** ajánlott, ekkor még küszöbfeltétel nélkül. Ehhez szükséges, hogy a Fizikai Intézet igazgatójához benyújtott kérelemmel jelezzék, hogy tanulmányaikat a fizika tanári szakirányon kívánják folytatni.

A **nem tanári szakirányok esetén** a hallgatók a **második félév megkezdését követően jelentkezhetnek szakirányra**. A szakirány megváltoztatására a harmadik és a negyedik félév végén is van lehetőség.

Az első félév sikeres lezárása után a második félév 3. hónapjának 15. napjáig a hallgató a Fizikai Intézet igazgatójához benyújtott kérelemmel jelölheti meg, hogy tanulmányait melyik szakirányon kívánja folytatni, valamint második helyen is meg kell jelölniük egy további szakirányt. A második félév elvégzése után szeptember 25-ig van lehetőség pótlólagos szakirány választásra; ekkor a küszöbfeltétel a két félév mintatantervében előírt tantárgyak kreditértékének 70%-os teljesítése.

A szakirányra való felvételtől az intézet Oktatási Bizottságának előterjesztése alapján a Fizikai Intézet Tanácsa dönt. A döntés ellen a hallgató a Természettudományi Kar dékánjához nyújthat be fellebbezést.

Párhuzamosan két szakirány is végezhető, de mivel ennek végső kreditösszege meghaladja az államilag finanszírozott 180+10% szintet, emiatt a szakirány elvégzését igazoló diploma-betétlap kiadása előtt a kredittüllépés függvényében fizetési kötelezettség áll fenn. (7500 Ft/kredit).

A hallgatót fel kell venni az általa megjelölt szakirányra, ha az első két félévben a tantervi hálóban ajánlott kreditek legalább 70 %-át megszerezte, és kreditekkel súlyozott tanulmányi átlaga eléri a 4,0 értéket.

A hallgatót fel kell venni az általa megjelölt alkalmazott fizikus és fizika tanári szakirányra, ha az első két félévben, a tantervi hálóban ajánlott kreditek legalább 70 %-át megszerezte, és kreditekkel súlyozott tanulmányi átlaga eléri a 3,0 értéket.

A hallgató – ha egyéb szabályok nem tiltják – szakirány megjelölése nélkül folytathatja tanulmányait, ha az első félévben a tantervi hálóban ajánlott kreditek kevesebb, mint 40 %-át szerezte meg, és kreditekkel súlyozott tanulmányi átlaga nem éri el a 2,5 értéket.

A tanári szakon a fizikát második szakként választó hallgatóknak – ahhoz, hogy tanulmányaikkal megfelelő ütemben haladjanak – **2008-tól már tanulmányaik megkezdésekor el kell kezdeniük a fizika szakmai tárgyak tanulását.** Ehhez szükséges, hogy a Fizikai Intézet igazgatójához benyújtott kérelemmel jelezzék, hogy tanulmányaikat a X(alapszak)-fizika tanári szakirányon kívánják folytatni.

Egyéb esetekben a Fizikai Intézet igazgatójához benyújtott külön kérelem alapján az intézet Oktatási Bizottságának javaslata alapján a Fizikai Intézet Tanácsa dönt a szakirány felvételéről.

4. Tantárgyi programok, az alapozó ismeretek, a szakmai törzsanyag és a szakirányok ajánlott tanterve

4.1 Az alapozó ismeretek és szakmai törzsanyag ajánlott hálója

Modul	Kód	Tárgy	Félév/óraszám						Számon kérés	összes kredit
			1	2	3	4	5	6		
Alapozó modulok (28 kredit)	<i>Matematikai alapozás</i>									
	TMBE0603	Matematika 1.	4+2+0						kg	6
	TMBE0604	Matematika 2.		4+2+0					kg	6
	<i>Informatika és elektronika</i>									
	TFBE0301	Bevezetés az elektronikába	3+0+0						k	4
	TFBE0601	Bevezetés az informatikába	2+0+0						k	3
	<i>Egyéb kötelező természettudományi és közismereti tárgyak</i>									
	TTBE0030	Európai Unió Ismeretek					1+0+0		k	1
	TTBE0010	Vállalkozási Ismeretek					1+0+0		k	1
	TTBE0040	Környezettani alapismeretek	1+1+0						k	2
	TTBE0020	Minőségbiztosítás					1+0+0		k	1
	TTBE0141	Bevezetés a kémiába	2+0+0						k	3
	TTBL0141	Bevezetés a kémiába gyakorlat		0+0+2					g	1
	Szakmai törzsanyag (53 kredit)	<i>Kísérleti fizika (32 kredit)</i>								
TFBE0101		Kísérleti fizika (mechanika)	4+0+0						k	6
TFBG0101		Kísérleti fizika (mechanika) gyak.	0+2+0						g	2
TFBE0102		Kísérleti fizika (hőtan)		4+0+0					k	6
TFBG0102		Kísérleti fizika (hőtan) gyakorlat		0+2+0					g	2
TFBE0103		Kísérleti fizika (elektromágnesség)			4+0+0				k	6
TFBG0103		Kísérleti fizika (elektromágnesség) gyakorlat			0+2+0				g	2
TFBE0104		Kísérleti fizika (kvantum és atomfizika)				4+0+0			k	6
TFBG0104		Kísérleti fizika (kvantum és atomfizika) gyakorlat				0+2+0			g	2
<i>Kötelező törzsanyag tárgyak (10 kredit)</i>										
TFBE0401		Szilárdtestfizika					3+0+0		k	4
TFBE0402		Környezetfizika					2+0+0		k	3
TFBE0302		Digitális elektronika		2+0+0					k	3
<i>Laboratóriumi gyakorlatok (11 kredit)</i>										
TFBL0501		Mechanikai és hőtani mérések 1.		0+0+1					g	1
TFBL0502		Mechanikai és hőtani mérések 2.			0+0+1				g	1
TFBL0503		Optikai mérések 1.		0+0+1					g	1
TFBL0504		Optikai mérések 2.			0+0+1				g	1
TFBL0505		Atomfizikai és optikai mérések 1.				0+0+1			g	1
TFBL0506		Magfizikai mérések 1.					0+0+1		g	1
TFBL0507	Elektronikai mérések 1.			0+0+1				g	1	
TFBL0508	Elektronikai mérések 2.				0+0+1			g	1	
TFBL0510	Szilárdtestfizikai mérések 1.			0+0+1				g	1	
TFBL0511	Radioaktivitás mérések					0+0+1		g	1	
TFBL0513	Dozimetria mérések					0+0+1		g	1	
Alapozó ismeretek és szakmai törzsanyag összesítése	Összes vizsgák/gyak. jegyek száma		6/2	3/5	1/5	1/3	5/3	0/0		
	Összes óra – elmélet/gyakorlat/labor		16+5+0	10+4+4	4+2+4	4+2+2	8+0+3	0+0+0		
	Összes kredit		26	20	12	10	13	0		81

4.2. Differenciált szakmai ismeretek

4.2.1. Fizikus szakirány (akadémiai szakirány)

Modul	Kód	Tárgy	Félév/óraszám						Számon kérés	összes kredit
			1	2	3	4	5	6		
Elméleti fizika (26 kredit)	TFBE0201	Mechanika 1.		2+0+0					k	3
	TFBG0201	Mechanika 1. gyakorlat		0+2+0					g	1
	TFBE0202	Mechanika 2.			2+0+0				k	3
	TFBG0202	Mechanika 2. gyakorlat			0+2+0				g	2
	TFBE0203	Elektrodinamika				2+0+0			k	3
	TFBG0203	Elektrodinamika gyakorlat				0+2+0			g	2
	TFBE0204	Relativitáselmélet				2+0+0			k	3
	TFBE0205	Kvantummechanika 1.					3+0+0		k	4
	TFBG0205	Kvantummechanika 1. gyakorlat					0+2+0		g	1
TFBE0206	Termodinamika és statisztikus fizika					3+0+0		k	4	
Felsőbb matematika- (13 kredit)	TMBE0605	Matematika 3.			3+2+0				kg	5
	TMBE0612	Lineáris algebra és csoportelmélet				3+2+0			k	5
	TFBE0606	Valószínűségszámítás alkalmazásai					2+0+0		k	3
Informatika és elektronika (15 kredit)	TFBE0602	Számítógépes mérés és folyamatirányítás			2+0+0				k	3
	TFBE0303	Analóg áramkörök			2+0+0				k	3
	TFBL0604	A számítógépes szimuláció módszerei						1+0+4	g	5
	TFBE0603	Mérési adatok feldolgozása		2+0+1					k	4
Laboratóriumi gyakorlatok (8 kredit)	TFBL0602	Számítógépes mérés és folyamatirányítás gyakorlat				0+0+4			g	3
	TFBL0605	Digitális jelfeldolgozás mérések					0+0+1	g	1	
	TFBL0509	Elektronikai mérések 3.					0+0+1	g	1	
	TFBL0515	Szilárdtestfizika mérések 2.				0+0+1		g	1	
	TFBL0512	Atomfizikai és optikai mérések 2.					0+0+1	g	1	
	TFBL0516	Magfizikai mérések 2.					0+0+1	g	1	
Kötelező szakirányi ismeretek (18 kredit)	TFBE0410	Atom és molekulafizika					2+0+0		k	3
	TFBE0404	Atommag és részecskefizika					2+0+0	k	3	
	TFBE0406	Modern optika					2+0+0	k	3	
	TFBE0407	Elektron- és atomi- mikroszkópia				2+0+0		k	3	
	TFBE0207	Kvantummechanika 2.					2+0+0	k	3	
	TFBE0405	Fizikai anyagtudomány			2+0+0				k	3
Szakdolgozat (10 kredit)	TFBL0191	Szakdolgozat 1					0+0+8	g	5	
	TFBL0192	Szakdolgozat 2.					0+0+8	g	5	
Választható (9 kredit)		Szabadon választható tárgyak	2+0+0				2+0+0 2+0+0	kkk	9	
Szakirány ismeretek összesítése		Összes vizsgák/gyak. jegyek száma	1/0	3/1	5/2	4/3	4/3	5/6		
		Összes óra – elmélet/gyakorlat	2+0+0	4+2+1	11+4+0	9+4+4	10+2+ 9	11+0+ 16		
		Összes kredit	3	8	19	19	21	29		99
Összesítés		Összes vizsgák/gyak. jegyek száma	7/2	6/6	6/7	5/8	9/6	5/6		
		Összes óra – elmélet/gyakorlat	18+5+ 0	14+6+ 5	15+6+ 4	13+6+ 6	18+2+ 12	11+0+ 16		
		Összes kredit	29	28	31	29	34	29		180

4.2.2 Alkalmazott fizika szakirány

Modul	Kód	Tárgy	Félév/óraszám						Számon kérés	összes kredit
			1	2	3	4	5	6		
<i>Elméleti fizika (10 kredit)</i>	TFBE0201	Mechanika 1.		2+0+0					k	3
	TFBG0201	Mechanika 1. gyakorlat		0+2+0					g	1
	TFBE0208	Bevezetés az elektrodinamikába				2+0+0			k	3
	TFBE0209	Bevezetés a kvantummechanikába.					2+0+0		k	3
<i>Felsőbb matematika (5 kredit)</i>	TMBE0605	Matematika 3.			3+2+0				kg	5
<i>Informatika és elektronika (13 kredit)</i>	TFBE0602	Számítógépes mérés és folyamatirányítás			2+0+0				k	3
	TFBE0303	Analóg áramkörök			2+0+0				k	3
	TFBE0304	Digitális számítógépek áramkörei			2+0+0				k	3
	TFBE0603	Mérési adatok feldolgozása		2+0+1					k	4
<i>Laboratóriumi gyakorlatok (16 kredit)</i>	TFBL0602	Számítógépes mérés és folyamatirányítás gyakorlat				0+0+4			g	3
	TFBL0605	Digitális jelfeldolgozás mérések					0+0+1		g	1
	TFBL0518	Technikai fizika			1+0+3				g	3
	TFBL0509	Elektronikai mérések 3.					0+0+1		g	1
	TFBL0515	Szilárdtestfizikai mérések 2.					0+0+1		g	1
	TFBL0512	Atomfizikai és optikai mérések 2.					0+0+1		g	1
	TFBL0305	Áramkör-szimulációs programok 1.				0+0+1			g	1
	TFBL0306	Áramkör-szimulációs programok 2.					0+0+1		g	1
	TFBL0307	Mikrokontrollerek alkalmazástechnikája 1.				0+0+1			g	1
	TFBL0308	Mikrokontrollerek alkalmazástechnikája 2.					0+0+1		g	1
	TFBL0517	Biofizikai és orvosi biológiai mérések				0+0+1			g	1
TFBL0516	Magfizikai mérések 2.					0+0+1		g	1	
<i>Kötelező szakirányi ismeretek tárgyak (36 kredit)</i>	TFBE0410	Atom és molekula fizika					2+0+0		k	3
	TFBE0404	Atommag és részecskefizika					2+0+0		k	3
	TFBE0406	Modern optika					2+0+0		k	3
	TFBE0408	Anyagok és technológiák				2+0+0			k	3
	TFBE0409	Vákuumfizika, vákuumtechnika				2+0+0			k	3
	TFBE0411	A mikroelektronika anyagai és technológiái					2+0+0		k	3
	TFBE0407	Elektron- és atomi mikroszkópia				2+0+0			k	3
	TFBE0412	Analitikai spektroszkópiai eljárások					2+0+0		k	3
	TFBE0413	Nukleáris mérés technika					2+0+0		k	3
	TFBE0414	Neutron és reaktorfizika					2+0+0		k	3
	TFBE0415	Műszaki és orvosi képalkotó rendszerek					2+0+0		k	3
	TFBE0405	Fizikai anyagtudomány			2+0+0				k	3
<i>Szakdolgozat (10 kredit)</i>	TFBL0191	Szakdolgozat 1					0+0+8		g	5
	TFBL0192	Szakdolgozat 2.					0+0+8		g	5
<i>választható (9 kredit)</i>		Szabadon választható tárgyak	2+0+0					2+0+0 2+0+0	kkk	9
Szakirány ismeretek összesítése		Összes vizsgák/gyak. jegyek száma	1/0	2/1	5/2	4/4	4/4	7/5		
		Összes óra – elmélet/gyakorlat	2+0+0	4+2+1	12+2 +3	8+0+7	8+0+ 11	14+0+ 12		
		Összes kredit	3	8	20	18	20	30		99
Összesítés		Összes vizsgák/gyak. jegyek száma	7/2	5/6	6/7	5/7	9/7	7/5		
		Összes óra – elmélet/gyakorlat	18+5+ 0	14+6+ 5	16+4+ 7	12+2+ 9	16+0+ 14	14+0+ 12		
		Összes kredit	29	28	32	28	33	30		180

4.2.3 Fizika - X tanári szakirány

A táblázat a fizika által megkövetelt szakmai tárgyakat és tanárképzési krediteket tartalmazza, arra az esetre, ha a másik szak X, bármely természettudományi vagy bölcsészettudományi szak.

Modul	Kód	Tárgy	Félév/óraszám						Számon kérés	Összes kredit
			1	2	3	4	5	6		
Elméleti fizika (10 kredit)	TFBE0201	Mechanika 1.		2+0+0					k	3
	TFBG0201	Mechanika 1. gyakorlat		0+2+0					g	1
	TFBE0208	Bevezetés az elektrodinamikába				2+0+0			k	3
	TFBE0209	Bevezetés a kvantummechanikába.					2+0+0		k	3
Demonstrációs laborató- riumok 4 kredit)	TFBL0101	Mechanikai demonstrációs gyakorlat	0+0+2						g	1
	TFBL0102	Hőtani demonstrációs gyakorlat		0+0+2					g	1
	TFBL0103	Elektromágnességtani demonstrációs gyakorlat			0+0+2				g	1
	TFBL0104	Kvantum- és atomfizikai demonstrációs gyakorlat				0+0+2			g	1
Szakmai választható tárgyak választandó 6 kredit	TFBE0410	Atom és molekula fizika							k	3
	TFBE0404	Atommag és részecskefizika							k	3
	TFBE0406	Modern optika							k	3
	TFBE0408	Anyagok és technológiák							k	3
	TFBE0407	Elektron- és atomi- mikroszkópia							k	3
	TFBE0412	Analitikai spektroszkópiai eljárások							k	3
	TFBE0413	Nukleáris mérés technika							k	3
	TFBE0415	Műszaki és orvosi képző rendszerek							k	3
	TFBE0405	Fizikai anyagtudomány							k	3
	TFBE0206	Termodinamika és statisztikus fizika							k	4
		A fentiekből választott tárgy						2+0+0 2+0+0	kk	6
Tanárképzési modul tárgyai 10 kredit	BTTK100BA	Pszichológiai elméleti alapok			2+0+0				k	2
	BTTK200BA	A tanárjelölt személyiségének fejlesztése (pályaszocializáció)					0+0+2		g	2
	BTTK500BA	A nevelés társadalmi alapjai				2+0+0			k	2
	BTTK600BA	Gondolkodók a nevelésről					2+0+0		k	2
	BTTK700BA	Bevezetés az oktatás és az iskola világába					0+0+2		g	2
Szakdolgozat 10 kredit	TFBL0191	Szakdolgozat 1					0+0+8		g	5
	TFBL0192	Szakdolgozat 2.					0+0+8		g	5
Szabadon választható 9 kredit		Szabadon választható			2+0+0		2+0+0 2+0+0	kkk	9	
Szakirányi ismeretek összesítése		Összes vizsgák/gyak. jegyek száma	0/1	1/2	2/1	2/1	1/2	5/2		
		Összes óra – elmélet/gyakorlat	0+0+1	2+2+1	4+0+3	4+0+3	2+0+ 10	10+0+ 10		
		Összes kredit	1	5	6	6	10	21		49
Összes, a főszakhoz kapcsolódó kredit		Összes vizsgák/gyak. jegyek száma	7/3	4/7	3/6	3/4	6/5	5/2		
		Összes óra – elmélet/gyakorlat								
		Összes kredit	27	25	18	16	23	21		130

4.2.4 X(nem matematika) – fizika tanári szakirány (50 kredit)

Tanulmányaikat 2008-tól vagy utána megkezdő hallgatók számára a fizika második szakos tanári szakirány fizikából kötelező tantárgyai a nem matematika alapszak mellett.

Modul	Kód	Tárgy	Félév/óraszám						Számon kérés	Kredit	
			1	2	3	4	5	6			
Matematika alapok (12 kredit)	TMBE0603	Matematika 1.	4+2+0						kg	6	
	TMBE0604	Matematika 2.		4+2+0					kg	6	
<i>Kísérleti fizika (32 kredit)</i>											
Szakmai törzsanyag (34 kredit)	TFBE0101	Kísérleti fizika (mechanika)	4+0+0						k	6	
	TFBG0101	Kísérleti fizika (mechanika) gyak.	0+2+0						g	2	
	TFBE0102	Kísérleti fizika (hőtan)		4+0+0					k	6	
	TFBG0102	Kísérleti fizika (hőtan) gyakorlat		0+2+0					g	2	
	TFBE0103	Kísérleti fizika (elektromágnesség)			4+0+0				k	6	
	TFBG0103	Kísérleti fizika (elektromágnesség) gyakorlat			0+2+0				g	2	
	TFBE0104	Kísérleti fizika (kvantum és atomfizika)				4+0+0			k	6	
	TFBG0104	Kísérleti fizika (kvantum és atomfizika) gyakorlat				0+2+0			g	2	
	<i>Laboratóriumi gyakorlatok (2 kredit)</i>										
		TFBL0501	Mechanikai és hőtani mérések 1.		0+0+1					g	1
	TFBL0503	Optikai mérések 1.		0+0+1					g	1	
Demonstrációs laborató- riumok (4 kredit)	TFBL0101	Mechanikai demonstrációs gyakorlat	0+0+2						g	1	
	TFBL0102	Hőtani demonstrációs gyakorlat		0+0+2					g	1	
	TFBL0103	Elektromágnességtani demonstrációs gyakorlat			0+0+2				g	1	
	TFBL0104	Kvantum- és atomfizikai demonstrációs gyakorlat				0+0+2			g	1	
Összesítés		Összes vizsgák/gyak. jegyek száma	2/3	2/5	1/2	1/2	0/0	0/0			
		Összes óra – elmélet/gyakorlat	8+4+2	8+4+4	4+2+2	4+2+2	0+0+0	0+0+0			
		Összes kredit	15	17	9	9	0	0		50	

Tanulmányaikat 2008 előtt megkezdő hallgatók számára a fizika második szakos tanári szakirány fizikából kötelező tantárgyai a nem matematika alapszak mellett.

Modul	Kód	Tárgy	Félév/óraszám						Számon kérés	Kredit
			1	2	3	4	5	6		
Matematika alapok (12 kredit)	TMBE0603	Matematika 1.			4+2+0				kg	6
	TMBE0604	Matematika 2.				4+2+0			kg	6
Szakmai törzsanyag (34 kredit)	<i>Kísérleti fizika (32 kredit)</i>									
	TFBE0101	Kísérleti fizika (mechanika)			4+0+0				k	6
	TFBG0101	Kísérleti fizika (mechanika) gyak.			0+2+0				g	2
	TFBE0102	Kísérleti fizika (hőtan)				4+0+0			k	6
	TFBG0102	Kísérleti fizika (hőtan) gyakorlat				0+2+0			g	2
	TFBE0103	Kísérleti fizika (elektromágnesség)					4+0+0		k	6
	TFBG0103	Kísérleti fizika (elektromágnesség) gyakorlat					0+2+0		g	2
	TFBE0104	Kísérleti fizika (kvantum és atomfizika)						4+0+0	k	6
	TFBG0104	Kísérleti fizika (kvantum és atomfizika) gyakorlat						0+2+0	g	2
	<i>Laboratóriumi gyakorlatok (2 kredit)</i>									
	TFBL0501	Mechanikai és hőtani mérések 1.				0+0+1			g	1
TFBL0503	Optikai mérések 1.				0+0+1			g	1	
Demonstrációs laborató- riumok (4 kredit)	TFBL0101	Mechanikai demonstrációs gyakorlat			0+0+2				g	1
	TFBL0102	Hőtani demonstrációs gyakorlat				0+0+2			g	1
	TFBL0103	Elektromágnességtani demonstrációs gyakorlat					0+0+2		g	1
	TFBL0104	Kvantum- és atomfizikai demonstrációs gyakorlat						0+0+2	g	1
Összesítés	Összes vizsgák/gyak. jegyek száma		0/0	0/0	2/3	2/5	1/2	1/2		
	Összes óra – elmélet/gyakorlat		0+0+0	0+0+0	8+4+2	8+4+4	4+2+2	4+2+2		
	Összes kredit		0	0	15	17	9	9		50

4.2.5 Matematika – fizika tanári szakirány (50 kredit)

Tanulmányaikat 2008-tól vagy utána megkezdő hallgatók számára a fizika második szakos tanári szakirány fizikából kötelező tantárgyai a matematika alapszak mellett.

Modul	Kód	Tárgy	Félév/óraszám						Számonkérés	Kredit	
			1	2	3	4	5	6			
Szakmai törzsanyag (36 kredit)	<i>Kísérleti fizika (32 kredit)</i>										
	TFBE0101	Kísérleti fizika (mechanika)	4+0+0							k	6
	TFBG0101	Kísérleti fizika (mechanika) gyak.	0+2+0							g	2
	TFBE0102	Kísérleti fizika (hőtán)		4+0+0						k	6
	TFBG0102	Kísérleti fizika (hőtán) gyakorlat		0+2+0						g	2
	TFBE0103	Kísérleti fizika (elektromágnesség)			4+0+0					k	6
	TFBG0103	Kísérleti fizika (elektromágnesség) gyakorlat			0+2+0					g	2
	TFBE0104	Kísérleti fizika (kvantum és atomfizika)				4+0+0				k	6
	TFBG0104	Kísérleti fizika (kvantum és atomfizika) gyakorlat				0+2+0				g	2
	<i>Laboratóriumi gyakorlatok (4 kredit)</i>										
	TFBL0501	Mechanikai és hőtani mérések 1.			0+0+1					g	1
	TFBL0503	Optikai mérések 1.			0+0+1					g	1
	TFBL0505	Atomfizikai és optikai mérések 1.					0+0+1			g	1
TFBL0507	Elektronikai mérések 1.					0+0+1			g	1	
Demonstrációs laboratóriumok (4 kredit)	TFBL0101	Mechanikai demonstrációs gyakorlat	0+0+2						g	1	
	TFBL0102	Hőtani demonstrációs gyakorlat		0+0+2					g	1	
	TFBL0103	Elektromágnességtani demonstrációs gyakorlat			0+0+2				g	1	
	TFBL0104	Kvantum- és atomfizikai demonstrációs gyakorlat				0+0+2			g	1	
Elméleti fizika (10 kredit)	TFBE0201	Mechanika 1.		2+0+0					k	3	
	TFBG0201	Mechanika 1. gyakorlat		0+2+0					g	1	
	TFBE0208	Bevezetés az elektrodinamikába				2+0+0			k	3	
	TFBE0209	Bevezetés a kvantummechanikába					2+0+0		k	3	
Összesítés	Összes vizsgák/gyak. jegyek száma		1/2	2/5	1/2	2/2	1/2	0/0			
	Összes óra – elmélet/gyakorlat		4+2+2	6+4+4	4+2+2	6+2+2	2+0+2	0+0+0			
	Összes kredit		9	15	9	12	5	0		50	

Tanulmányaikat 2008 előtt megkezdő hallgatók számára a fizika második szakos tanári szakirány fizikából kötelező tantárgyai a matematika alapszak mellett.

Modul	Kód	Tárgy	Félév/óraszám						Számon kérés	Kredit
			1	2	3	4	5	6		
Szakmai törzsanyag (36 kredit)	<i>Kísérleti fizika (32 kredit)</i>									
	TFBE0101	Kísérleti fizika (mechanika)			4+0+0				k	6
	TFBG0101	Kísérleti fizika (mechanika) gyak.			0+2+0				g	2
	TFBE0102	Kísérleti fizika (hőtan)			4+0+0				k	6
	TFBG0102	Kísérleti fizika (hőtan) gyakorlat			0+2+0				g	2
	TFBE0103	Kísérleti fizika (elektromágnesség)					4+0+0		k	6
	TFBG0103	Kísérleti fizika (elektromágnesség) gyakorlat					0+2+0		g	2
	TFBE0104	Kísérleti fizika (kvantum és atomfizika)					4+0+0		k	6
	TFBG0104	Kísérleti fizika (kvantum és atomfizika) gyakorlat					0+2+0		g	2
	<i>Laboratóriumi gyakorlatok (4 kredit)</i>									
	TFBL0501	Mechanikai és hőtani mérések 1.				0+0+1			g	1
	TFBL0503	Optikai mérések 1.				0+0+1			g	1
	TFBL0505	Atomfizikai és optikai mérések 1.					0+0+1		g	1
	TFBL0507	Elektronikai mérések 1.					0+0+1		g	1
Demonstrációs laborató- riumok (4 kredit)	TFBL0101	Mechanikai demonstrációs gyakorlat			0+0+2			g	1	
	TFBL0102	Hőtani demonstrációs gyakorlat			0+0+2			g	1	
	TFBL0103	Elektromágnességtani demonstrációs gyakorlat					0+0+2	g	1	
	TFBL0104	Kvantum- és atomfizikai demonstrációs gyakorlat					0+0+2	g	1	
Elméleti fizika (10 kredit)	TFBE0201	Mechanika 1.			2+0+0			k	3	
	TFBG0201	Mechanika 1. gyakorlat			0+2+0			g	1	
	TFBE0208	Bevezetés az elektrodinamikába					2+0+0	k	3	
	TFBE0209	Bevezetés a kvantummechanikába					2+0+0	k	3	
Összesítés	Összes vizsgák/gyak. jegyek száma		0/0	0/0	1/2	2/5	1/3	3/3		
	Összes óra – elmélet/gyakorlat		0+0+0	0+0+0	4+2+2	6+4+4	4+2+3	8+2+3		
	Összes kredit		0	0	9	15	10	16		50

5. A képzési és kimeneti követelményekben előírt idegen nyelvi és testnevelés követelmények teljesítésének intézményi feltételei.

A TTK nyelvi képzését az akkreditált idegennyelvi központ biztosítja. Az idegen nyelvi oktatás rendszerének elsődleges célja a *hatékony nyelvoktatást*, amely elősegíteni azt, hogy a hallgatók tanulmányaik ideje alatt nehézség nélkül letehessek a képesítési követelményekben előírt állami nyelvvizsgát. A rendszer elsősorban az államilag finanszírozott képzésben részt vevő nappali tagozatos hallgatókra került kidolgozásra, különös tekintettel a lineáris képzési modell alapképzési szakaszában megkívánt nyelvi követelményekre.

Alapelvek:

1. Az államilag finanszírozott nyelvoktatás *középszinten indul*, de minden hallgatónak lehetősége van alapszintű térítéses felzárkóztató tanfolyamokon részt venni.
2. Minden kurzusba való belépés előtt *felmérésre* kerülnek a hallgatók nyelvi képességei, annak érdekében, hogy a csoportok homogén jellege elősegítse az oktatás hatékonyságát.
3. Egy-egy csoportban kb. *10 hallgató* vesz részt.
4. A nyelvvizsgára való közvetlen felkészítést *intenzív nyelvtanfolyam* szolgálja (ld. II. típusú nyelvi félév).
5. A *hallgatókat érdekeltté tesszük* a finanszírozási rendszer által a nyelvtanfolyamokon való aktív és eredményes részvételben (ld. II. típusú nyelvi félév).

Az államilag finanszírozott képzésben résztvevő nappali tagozatos hallgatók számára térítés nélkül az alábbi kurzustípusokat kínáljuk:

- **I. típusú nyelvi félév:** *Heti 4 órás* kurzus, mely kompakt formában áttekintést ad a nyelvvizsga követelményeiről.
- **II. típusú nyelvi oktatás.** *Intenzív nyelvvizsga előkészítő kurzus.* Lehetőség szerint kéthetes 60 órás intenzív kurzus, melyet a szünidőkben, igény szerint szemeszter közben, vagy hétvégekre koncentrálnak is kínálunk. A kurzusdíjat a hallgatóknak be kell fizetniük, de *a térítési díjat a hallgató visszakapja* (egy ilyen jellegű kurzus térítési díját), amennyiben legkésőbb az abszolutorium megszerzésének naptári évében leteszi az előírt nyelvvizsgát.
- **III típusú nyelvi félév.** *Szaknyelvi félév heti 4 órában.* Felvételének feltétele az I. típusú nyelvi félév és az előírt nyelvvizsga megléte, vagy az I. illetve II. típusú nyelvi kurzusok előzetes elvégzése.

Testnevelés

A Debreceni Egyetem (BSc, BA) alapképzéseiben résztvevőknek 2 félév (heti 1 alkalom, 2 óra gyakorlat) testnevelési foglalkozást kell teljesíteni. A testnevelési kurzusok teljesítése a végbizonyítvány (abszolutorium) kiállításának előfeltétele.

A testnevelési kurzus felvétele a Neptun rendszerben a megadott határidőn belül lehetséges. Felmentés kérhető egészségügyi okból vagy igazolt versenysport tevékenység alapján.

Felmentési kérelmeket a www.sport.unideb.hu honlapon található formanyomtatványon kell beadni. Határidők: szeptember 30, ill. február 28. Helye: Tudományegyetemi Karok (TEK) Testnevelés Csoport irodája.

6. A képzés személyi feltételei

6.1. Szakfelelős, a szakirány felelősök és a záróvizsgatárgyak felelősei

Felelősök neve és a felelősségi típus (<i>szf</i> : szakfelelős, <i>szif</i> : szakirányfelelős, <i>zvf</i> : záróvizsgatárgy felelős)		Tudományos fokozat /cím	Munkakör	Munkaviszony típusa	Hány alapszak felelőse	Hány tantárgy felelőse a szakon / az intézményben
Dr. Pálincás József	Szf	akadémikus	egyetemi tanár	T	1	3/5
Dr. Pálincás József	Szif fizika tanári	akadémikus	egyetemi tanár	T	1	3/5
Dr. Beke Dezső	Szif alkalmazott fizika	DSc	egyetemi tanár	T	1	2/5
Dr. Trócsányi Zoltán	Szif fizikus	DSc	egyetemi tanár	T	-	1/4
Dr. Pálincás József	Zvf	akadémikus	egyetemi tanár	T	1	3/5

6.2. Tantárgylista – tantárgyak felelősei, oktatói

	A TÖRZSANYAG TANTÁRGYAINAK MEGNEVEZÉSE (ALAPOZÓ ÉS SZAKMAI TÖRZSTÁRGYAK)	A tantárgy oktatói						
		Oktató neve (A tantárgy blokkjában elsőként a tantárgyfelelős szerepel)	Tud. fok. /cím	Munkakör	Munkaviszony típusa	A tantárgy előadója I / N	Gyakorlati foglalkozást tart I / N	Hány tantárgy felelőse a szakon / az intézményben
alapo- zó tár-gya k	Matematika 1.2.	Dr. Nagy Péter	DSc	tansz. vez. egyetemi tanár	T	I	I	2/5
		Dr. Muzsnay Zoltán	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	0/2
	Bevezetés az elektronikába	Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5
		Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
	Bevezetés az informatikába	Dr. Sudár Sándor	CSc	egyetemi docens, tanszékv.	T	I	I	4/5
		Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
		Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5
		Szillási Zoltán	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	2/2
	Bevezetés a kémiába	Dr. Király Róbert	CSc	egyetemi docens	T	I	I	1/3
	Környezettani alapismeretek	Dr. Lakatos Gyula	CSc	tansz. vez. egyetemi docens	T	I	I	1/5

	Minőségbiztosítás	Dr. Borda Jenő	CSc	egyetemi docens	T	I	I	1/3
	Vállalkozási ismeretek	Dr. Országh István	PhD	egyetemi docens	T	I	I	1/3
	Európai Unió ismeretek	Dr. Süli-Zakar István	CSc	egyetemi tanár	T	I	I	1/5
szakmai törzstárgyak	Kísérleti Fizika 1-2 előadás Mechanika Hőtan	Dr. Trócsányi Zoltán	akadémikus	egyetemi tanár	T	I	I	2/4
		Dr. Cserpák Ferenc	dr. univ	egyetemi adjunktus	T	I	I	0/0
		Dr. Demény András	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/2
	Kísérleti Fizika 3-4 előadás Elektromágnesség és Kvantum-atomfizika	Dr. Pálincás József	akadémikus	egyetemi tanár	T	I	I	3/5
		Dr. Szalóki Imre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4
		Dr. Sudár Sándor	CSc	egyetemi docens, tanszékvez.	T	I	I	4/5
	Kísérleti Fizika 1-2 számolási gyakorlat Mechanika Hőtan	Dr. Trócsányi Zoltán	akadémikus	egyetemi tanár	T	I	I	2/4
		Dr. Darai Judit	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/2
		Dr. Sánhtáné Koczka Márta	-	tud.segéd-munkatárs	T	I	I	
	Kísérleti Fizika 3-4 számolási gyakorlat Elektromágnesség Kvantum- és atomfizika	Dr. Pálincás József	akadémikus	egyetemi tanár	T	I	I	3/5
		Dr. Demény András	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/3
		Dr. Takács Endre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	2/3
		Dr. Cserpák Ferenc	dr. univ	egyetemi adjunktus	T	I	I	0/0
	Szilárdtestfizika	Dr. Beke Dezső	DSc	egyetemi tanár	T	I	I	2/5
		Dr. Erdélyi Zoltán	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4
	Környezetfizika	Dr. Papp Zoltán	CSc	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/3
	Digitális elektronika	Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
		Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5
		Szabó Zsolt	-	mérnök tanár	T	I	I	0/0
	<i>Laboratóriumi gyakorlatok</i>							
Mechanikai és hőtani mérések 1-2.	Dr. Daróczi Lajos	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/3	
	Dr. Cserháti Csaba,	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	2/4	
	Dr. Beszedá Imre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	0/1	
	Dr. Szabó Sándor	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4	
	Dr Erdélyi Zoltán	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4	
Optikai mérések 1-2.	Dr. Erdélyi Zoltán	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4	

	Dr. Langer Gábor	CSc	tudom. fő- munkatárs	T	I	I	2/4
	Dr. Beszeda Imre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	0/1
	Dr. Daróczi Lajos	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/3
	Dr. Szabó Sándor	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4
Elektronikai mérések 1.2.	Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5
	Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
Atomfizikai és optikai mérések 1.	Dr. Takács Endre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	2/3
	Dr. Szillási Zoltán	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	0/0
Szilárdtestfizikai mérések 1.	Dr. Langer Gábor	CSc	tudom. fő- munkatárs	T	I	I	2/4
	Dr. Cserháti Csaba	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	2/4
	Dr. Daróczi Lajos	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/3
	Harasztosi Lajos	-	mérnök tanár	T	I	I	0/0
Magfizikai mérések 1.	Dr. Raics Péter	CSc	egyetemi docens	T	I	I	3/5
	Váradi Magdolna	dr. univ	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/2
Radioaktivitás mérések	Dr. Papp Zoltán	CSc	egyetemi docens	T	I	I	1/3
	Dr. Erdélyiné Dr. Baradács Eszter	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	1/3
	Dr. Dezső Zoltán	dr. univ	tudom. munkatárs	T	I	I	0/0
Dozimetriai mérések	Dr. Erdélyiné Dr. Baradács Eszter	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	1/3
	Dr. Papp Zoltán	CSc	egyetemi docens	T	I	I	1/3
	Dr. Dezső Zoltán	dr. univ	tudom. munkatárs	T	I	I	0/0

A DIFFERENCIÁLT SZAKMAI ISMERETEK TANTÁRGYAINAK MEGNEVEZÉSE	A tantárgy oktatói						
	Oktató neve (A tantárgy blokkjában elsőként a tantárgy felelőse van feltüntetve)	Tud. fok./cím	Munkakör	Munkaviszony típusa	A tantárgy előadója I / N	Gyakorlati foglalkozást tart I / N	Hány tantárgy felelőse a szakon / az intézményben
<i>Elméleti fizikai ismeretek tárgyai</i>							
Mechanika 1. -2	Dr. Sailer Kornél	DSc	egyetemi tanár	T	I	I	1/3
	Dr. Schram Zsolt	CSc	egyetemi docens	T	I	I	1/2
Elektrodinamika	Dr. Vibók Ágnes	DSc	egyetemi tanár	T	I	I	2/4
Relativitáselmélet	Dr. Schram Zsolt	CSc	egyetemi docens	T	I	I	1/2
Kvantummechanika 1.	Dr. Nagy Ágnes	DSc	tansz. vez. egyetemi tanár	T	I	I	3/4
	Dr. Gulácsi Zsolt	PhD	egyetemi docens	T	I	I	0/3
Termodinamika és Statisztikus Fizika	Dr. Nagy Ágnes	DSc	tansz. vez. egyetemi tanár	T	I	I	3/4
	Dr. Sailer Kornél	DSc	egyetemi tanár	T	I	I	1/3
Bevezetés az elektrodinamikába	Dr. Vibók Ágnes	DSc	egyetemi tanár	T	I	I	2/3
Bevezetés a kvantummechanikába	Dr. Nagy Ágnes	DSc	tansz. vez. egyetemi tanár	T	I	I	3/4
<i>Felsőbb matematika tantárgyak</i>							
Matematika 3.	Dr. Nagy Péter	DSc	tansz. vez. egyetemi tanár	T	I	I	2/4
	Dr. Muzsnay Zoltán	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	0/2
Lineáris algebra és csoportelmélet	Dr. Nagy Péter	DSc	tansz. vez. egyetemi tanár	T	I	I	2/4
Valószínűségszámítás alkalmazásai	Dr. Pap Gyula	DSc	tansz. vez. egyetemi tanár	T	I	I	1/4
<i>Informatika és elektronika ismeretek tantárgyai</i>							
Számítógépes mérés és folyamatirányítás	Dr. Sudár Sándor	CSc	tansz. vez. egyetemi docens	T	I	N	3/5
	Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
	Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5
Analóg áramkörök	Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
	Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5

Digitális számítógépek áramkörei	Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
	Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5
	Szabó Zsolt	.	mérnök tanár	T	I	I	0/0
A számítógépes szimuláció módszerei	Dr. Kun Ferenc	CSc	egyetemi docens	T	I	I	1/3
Mérési adatok feldolgozása	Dr. Trócsányi Zoltán	DSc	egyetemi tanár	T	I	I	1/4
	Dr. Darai Judit	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/2
<i>Szakirányi laboratóriumi gyakorlatok tantárgyai</i>							
Számítógépes mérés és folyamatirányítás gyakorlat	Dr. Sudár Sándor	CSc	tansz. vez. egyetemi docens	T	I	I	3/5
	Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
	Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5
	Dr. Szillási Zoltán	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	0/0
Digitális jelfeldolgozás mérések	Dr. Szabó István	CSc	egyetemi docens	T	I	I	1/5
	Harasztosi Lajos	-	mérnök tanár	T	I	I	0/0
Szilárdtest fizikai mérések 2.	Dr. Langer Gábor	CSc	tud. fő-munkatárs	T	I	I	2/4
	Dr. Beszed Imre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	0/1
	Dr. Cserhádi Csaba	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	2/4
	Dr. Szabó Sándor	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4
	Harasztosi Lajos	-	mérnök tanár	T	T	T	0/0
	Atomfizika és optika mérések 2.	Dr. Takács Endre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I
	Dr. Szillási Zoltán	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	0/0
Magfizikai mérések 2.	Dr. Sudár Sándor	CSc	tansz. vez. egyetemi docens	T	I	I	3/5
	Dr. Cserpák Ferenc	dr. univ.	egyetemi adjunktus	T	I	I	0/0
	Dr. Várad Magdolna	dr. univ.	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/2
Elektronikai mérések 3.	Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5
	Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
Áramkörszimulációs programok 1.-2.	Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
	Szabó Zsolt	-	mérnök tanár	T	I	I	
	Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5

Mikrokontrollerek alkalmazástechnikája 1-2.	Dr. Zilizi Gyula	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	4/5
	Dr. Szabó Zsolt	-	mérnök tanár	T	I	I	0/0
	Dr. Oláh László	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	3/5
<i>Szakirányi ismeretek tantárgyak</i>							
Atom és molekulafizika	Dr. Szalóki Imre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4
	Dr. Takács Endre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	2/3
Atommag és részecskefizika	Dr. Sudár Sándor	CSc	egyetemi docens tanszékv.	T	I	I	4/5
	Dr. Krasznahorkay Attila						
Modern optika	Dr. Raics Péter	CSc	egyetemi docens	T	I	I	2/4
Elektron- és atomi mikroszkópia	Dr. Cserháti Csaba	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	2/4
Fizikai anyagtudomány	Dr. Beke Dezső	DSc	tansz. vez. egyetemi tanár	T	I	I	2/5
	Dr. Erdélyi Zoltán	PhD	egyetemi docens	T	I	I	1/4
Kvantummechanika 2.	Dr. Nagy Ágnes	DSc	tansz. vez. egyetemi tanár	T	I	I	3/4
	Dr. Gulácsi Zsolt	PhD	egyetemi docens	T	I	I	0/3
Neutron és reaktorfizika	Dr. Demény András	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/3
Biofizikai és orvosi biológiai mérések	Dr. Szabó Sándor	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4
	Dr. Szabó István	CSc	egyetemi docens	T	I	I	1/5
Technikai Fizika	Dr. Kökényesi Sándor	DSc	tudom. tanácsadó	T	I	I	3/5
Anyagok és technológiák	Dr. Langer Gábor	CSc	tudom. főmunkatárs	T	I	I	2/4
Vákuumfizika, vákuumtechnika	Dr. Langer Gábor	CSc	tudom. főmunkatárs	T	I	I	2/4
A mikroelektronika anyagai és technológiái	Dr. Kökényesi Sándor	DSc	tudom. tanácsadó	T	I	I	3/5
Analitikai spektroszkópiai eljárások	Dr. Kökényesi Sándor	DSc	tudom. tanácsadó	T	I	I	3/5
	Dr. Szalóki Imre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4
Műszaki és orvosi képző rendszerek	Dr. Cserháti Csaba	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	2/4
Nukleáris mérés technika	Dr. Papp Zoltán	CSc	egyetemi docens	T	I	I	2/3
	Dr. Erdélyiné Dr. Baradács Eszter	PhD	egyetemi tanársegéd	T	I	I	1/3
	Dr. Dezső Zoltán	dr. univ	tudom. munkatárs	T	I	I	0/0
<i>Tanári szakirányon kötelező ismeretek tantárgyai</i>							

Demonstrációs Laboratóriumi gyakorlatok 1-2. (Mechanika és hőtan)	Dr. Pálincás József	akadémikus	tansz. vez. egyetemi tanár	T	I	I	3/5
	Dr. Demény András	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/3
	Dr. Darai Judit	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/2
	Sántháné Koczka Márta	-	tudom. segéd.mnk.	T	I	I	0/0
Demonstrációs laboratóriumi gyakorlatok 3-4 (Elektromosságtan – Optika)	Dr. Szalóki Imre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	1/4
	Dr. Takács Endre	PhD	egyetemi adjunktus	T	I	I	2/3
<i>Tanári szakirány pedagógia és pszichológia tárgyak</i>							
Pszichológiai elméleti alapok	Páskuné Dr. Kiss Judit	PhD	e.adj.	T	I	I	1/2
A tanárjelölt szem- fejlesztése	Dr. Dávid Imre	PhD	e.adj.	T	I	I	1/2
A nevelés társadalmi alapjai	Dr.Papp János	PhD	e.docens	T	I	I	1/5
Gondolkodók a nevelésről	Dr. Brezsnayánszky László	PhD	e.docens	T	I	I	1/5

7. Tudományos kutatási háttér, kutatási lehetőségek

A *Kísérleti Fizikai Tanszék* a Debreceni Egyetem legnagyobb hagyományokkal rendelkező fizikai tanszéke. A debreceni kísérleti fizikai iskola megalapítója Szalay Sándor professzor, E. Rutherford munkatársa tette a tanszéket a tudományos világban elismert tudományos műhellyé. Szalay Sándor és tanítványa, a tanszék későbbi vezetője Csikai Gyula, híres neutrínó visszalökődési kísérlete a tankönyvekben szereplő tudományos eredmény. A Szalay-iskola folytatásaként a tanszéken ma is elsősorban kísérleti fizikai kutatások folynak, noha a tudomány fejlődésének megfelelően ma jelen van a bonyolult kísérleti eszközökkel nyert eredmények értékelésének elméleti háttérét biztosító szaktudás is.

A tanszéken világszínvonalú alap- és alkalmazott kutatások a folynak a kísérleti **atomfizika**, elsősorban a sokszorososan ionizált atomok tulajdonságainak és kölcsönhatásaiknak vizsgálata területén. Ezek kísérleti bázisa az ECR ionforrás és a hozzá kapcsolódó mérőberendezés. A tanszék atomfizikai kutatásai között kell megemlíteni a röntgen-analitikai kutatásokat. A tanszéken az atomfizikai kutatásokkal együttműködve **szilárdtestfizikai kutatások** is folynak, elsősorban a sugárzások vékonyrétegek tulajdonságaira gyakorolt hatásait és anyagok optoelektronikai tulajdonságait vizsgálják.

Az **atommagfizika** a tanszék hagyományos kutatási területe. Ennek legfontosabb részterületei a neutron-indukált magreakciók kutatása, az atommaghasadás vizsgálata és a nukleáris analitika. Ezek eredményeire alapozva az elmúlt két évtizedben a tanszéken kiépült az atomerőművek (elsősorban a Paksi Atomerőmű Rt) biztonságának ellenőrzésére szolgáló laboratórium, amely nemzetközi elismertségre tett szert.

A **részecskefizika** a tanszék viszonylag új kutatási területe, ahol nemzetközi (CERN, Brookhaven) együttműködésben az alapvető kölcsönhatások kutatása folyik kísérleti és elméleti módszerekkel. A tanszék aktívan részt vesz a CERN-ben folyó detektorépítésben (CMS), és a korábbi (OPAL, L3) kísérletek eredményeinek kiértékelésében.

A kísérleti kutatások természetes folyamánya az elektronikai **analóg- és digitális áramkörök alkalmazástechnikája, mérésvezérlés, digitális szignálpcesszorok** felhasználása, processzorvezérelt mérőműszerek fejlesztése és alkalmazása.

A fenti kutatások eredményeit a szakma legismertebb, nagy impaktfaktorú folyóirataiban közlik, ezen cikkeket az irodalomban sokszor – néhányukat kiemelkedően sokszor (nagyobb mint száz) – idézik. A Debreceni Egyetem Fizika **Doktori Iskolájának** két programja a tanszékhez kapcsolódik, a programok vezetői a tanszék egyetemi tanárai. Fizika PhD (doktori) iskola mind az 5 akkreditált témájában – Atomfizika, Atommagfizika, Szilárdtestfizika, Interdiszciplináris kutatások, Részecskefizika – folynak a tanszéken kutatások. E kutatásokat jelenleg is több OTKA, Tét, OM, IAEA, PHARE, ROP, RET pályázat támogatja. A tanszék kiterjedt **nemzetközi kapcsolatokkal** rendelkezik. IAEA (Wien), NIST, BNL, Purdue (USA), CERN (Svájc), Aachen, EC-DG-JRC-IRMM (Belgium), Jülich (Németország).

A **kutatások infrastruktúráját** részecskegyorsítók, neutrongenerátorok, alfa-, gamma-és röntgen-spektrometria, béta- és neutrontektálás, radioaktív források, sokcsatornás amplitúdó- és időanalizátorok, lézerek, spektrofotométerek, interferométerek, vékonyréteg előállító berendezések adják. A tanszék számítástechnikai laborja jól felszerelt, hálózati hozzáférés jól kiépített, saját helyi hálózata és web-szervere működik. A kísérleti munkához nélkülözhetetlen elektromos és elektronikus, mechanikai műhellyel rendelkezik.

A Debreceni Egyetem *Elméleti Fizikai Tanszéke* 1949-ben jött létre Budó Ágoston irányításával. Az azóta eltelt időben a magyarországi fizika számos meghatározó személyisége dolgozott a tanszéken: Budó Ágostont Fényes Imre, majd Gáspár Rezső váltotta a tanszék élén, aki 1986-ig volt a tanszék vezetője. Gáspár Rezső közel 30 éves irányítása alatt a tanszék fő kutatási területe az atom- és molekula fizikához kapcsolódott. 1986-ban

Lovas István vette át a tanszék irányítását és meghonosította a nagyenergiás magfizikai kutatásokat. A statisztikus fizika, szilárdtest fizika és anyagtudomány a kilencvenes évek elején jelent meg a tanszék kutatási profiljában.

A **tanszék fő kutatási területei** a részecskefizika és térelmélet, kvantumkémia, molekulafizika, elméleti szilárdtest fizika és anyagtudományok, valamint a statisztikus fizika. Ezek a kutatások szorosan kapcsolódnak a Debreceni Egyetem Fizika Doktori Iskolájának négy akkreditált programjához. A kutatások hazai (OTKA, FKFP, NKFP) és nemzetközi (MTA-NSF, DFG-MTA, DAAD-MOB, NATO, MTA-JSPS, magyar-indiai és magyar-kínai Tét) pályázatok támogatásával folynak. A tanszék kiterjedt nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik az Európai Unión belül (Oxford Univ., DKFZ (Heidelberg), Goethe Univ. (Frankfurt), Pasteur Univ. (Strasbourg), Univ. Stuttgart, Univ. Barcelona, Univ. Augsburg,) és kívül (UNC(USA), Univ. Notre Dame (USA), Soreq(Izrael), Univ. Hyderabad (India), McMaster Univ. (Kanada), Beijing (Kína), Hong Kong Univ., Univ. of Tokyo, Kyoto Univ. (Japan), Univ. Canberra(Ausztrália)). Ezekbe kutatásokba aktívan bekapcsolódnak a hallgatók is.

A tanszék tudományos műhelyei rendszeresen szerveztek nemzetközi tudományos szimpóziumokat és doktori kurzusokat, melyeken az illető tudományterület legjelesebb külföldi kutatói tartottak előadásokat. Nemzetközi doktori kurzusaikat a Debreceni Egyetem érdeklődő Ph. D. hallgatóin kívül, nagyszámban látogatták külföldi hallgatók is.

A kilencvenes évek közepétől, a kutatásban és az oktatásban meghonosították a számítógépes modellezést és szimulációt, amely napjainkra a tanszék egyik meghatározó tevékenységi területe lett: a tanszék minden kutatási iránya támaszkodik számítógépes szimulációra, az oktatásban pedig a hallgatói létszám felét a számítógépes oktatásban résztvevők teszik ki. Az elmúlt időben jelentősen fejlődött a tanszéki infrastruktúra. Két új számítógépes hallgatói laboratórium létesült.

A tanszéken működik a TTK Szuperszámítógép Laboratóriuma. Az elmúlt 15 évben több pályázat (FEFA, Compaq Magyarország, OTKA Műszerpályázat) segítségével és a Humboldt Alapítvány támogatásával nagyteljesítményű, 20db Pentium IV-es gépekből álló linuxklaszter épült ki, melynek központi fájlservere 480GB-nyi nagy megbízhatóságú (RAID5- tárolókapacitást nyújt).

A *Debreceni Egyetem Szilárdtest Fizika Tanszéke* 1956-ban Alkalmazott Fizika tanszék néven alakult. Az utóbbi tíz évben a tanszék szakmai profilját leginkább a **nanoszerkezetek – alkalmazási szempontból is fontos - tulajdonságainak kutatása** (nanodiffúzió, nanoszegregáció, nanomágnesség, adatrögzítés), illetve a különböző zajok vizsgálatának és mérés technikai feldolgozásának alkalmazott orientált kiterjesztése alkotta. Az első területen elért eredményeink alapján számos összefoglaló könyv fejezet írására kaptunk és kapunk felkérést, több fontos könyvet is szerkesztettünk, így a tanszék nemzetközileg is elismert („debreceni diffúziós iskola”). A nanotechnológia és a zajvizsgálatok terültén számos ipari K+F feladatot oldottunk meg, több ipari cégekkel közös közleményünk és szabadalmunk van 5 Tét, 9 OTKA, 1 TEMPUS, 2 NKFP, 3 OMFB, 1 RET.

A Szilárdtestfizika tanszéki **műszerállomány** lendületesen fejlődött az elmúlt 15 évben: (SEM+EDX, SEM+EDX, AFM, STM, Röntgen diffraktométer, DSC, Rezgőmintás magnetometer, Barkhausen-zajmérő, különböző hőkezelő kemencék (magas, akár 2000°C fölötti, hőmérsékletekig és nyomásokig (>1.5 Gpa)), ívolvasztó berendezés, magnetronos porlasztó berendezés multirétegek és vékony filmek előállítására, digitális jelfeldolgozó labor kiépítése.

A *Környezetfizikai Tanszék* 2001-ben a Debreceni Egyetem Természettudományi Kara (DE TTK) és az MTA Atommagkutató Intézete (ATOMKI) között létrejött megállapodás alapján jött létre. A tanszék fő kutatási területei: **természetes és mesterséges radioizotópok környezeti analitikája; radioizotópok környezeti viselkedésének vizsgálata; környezeti**

folyamatok vizsgálata radioizotópos nyomjelzéssel; stabil izotópok meghatározása környezeti mintákban XRF-módszerrel; radiológyszerészeti fejlesztések. Rendszeresen együttműködünk hazai és külföldi partnerekkel, részt veszünk kutatási pályázatokban, és kutatási megbízásokat teljesítünk. Kutatásainkat számottevő **eszközpark** segíti (gamma-spektrométerek, alfa-spektrométer, nagy érzékenységű és alacsony háttérű béta-számlálók, röntgen-spektrométer, radon-monitorok, dózismérők, felületi sugárszennyezettség-mérő, automata időjárás-monitor, C-szintű izotóplaboratórium alkalmas felszerelésekkel). A tanszék működteti az OSJER (Országos Sugárfigyelő, Jelző és Ellenőrző Rendszer) debreceni mérőállomását is.

8. Tantárgyi tematikák

Alapozó modul

Tantárgykód: TMBE0603
Tantárgy neve: Matematika 1
Óraszám/hét: 4+2+0 (előadás+tantermi gyakorlat+laboratóriumi gyakorlat)
Kredit: 6 kredit,
Előfeltételek: -
Számonkérés módja: kollokvium, gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Nagy Péter
A tantárgy oktatói: Dr. Nagy Péter, Dr. Muzsnay Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: Az algebra és analízis alapvető eszköztárának megismerése

Tematika: Valós számok. Komplex számok. Kombinatorikai alapfogalmak. Vektoralgebra, a lineáris tér fogalma. Mátrixok, műveletek mátrixokkal. Determináns és tulajdonságai; a mátrix rangja; lineáris egyenletrendszerek. Számsorozatok, határérték. Függvényfogalom: határérték, folytonosság, differenciálhatóság. Az inverz függvény fogalma. Elemi függvények és inverzeik. A differenciálszámítás alapvető tételei; alkalmazások: linearizáció, függvényvizsgálat, szélsőérték számítás, hibaszámítás. Taylor polinom és sor. A primitív függvény fogalma, határozatlan integrál kiszámítása. A határozott integrál fogalma, alkalmazások. A közönséges differenciálegyenlet fogalma, a Cauchy-féle kezdeti érték feladat; néhány (egyszerűbb) elsőrendű differenciálegyenlet. Az n-edrendű lineáris differenciálegyenlet; alaprendszer, Wronski-determináns. Kétféle változós függvények differenciálszámítása, parciális deriváltak, szélsőérték keresése, feltételes szélsőérték. Kettős integrál.

Ajánlott irodalom:

1. Kozma László: Matematikai alapok, Studium '96 Bt., 1999, Debrecen.
2. Kovács József, Takács Gábor, Takács Miklós: Analízis, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998, Budapest.
3. Denkinger Géza: Analízis, 6. kiad. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002, Budapest.
4. Scharnitzky Viktor: Vektorgeometria és lineáris algebra, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000, Budapest.
5. Denkinger Géza: Matematikai Analízis: feladatgyűjtemény, Tankönyvkiadó, 1978, Budapest.
6. Elliott Mendelson: 3,000 Solved Problems in Calculus, McGraw-Hill, 1988.

Tantárgykód: TMBE0604
Tantárgy neve: Matematika 2
óraszám/hét: 4+2+0
kredit: 6 kredit
számonkérés módja: kollokvium, gyakorlati jegy
Előfeltételek: TMBE0603 Matematika 1
Tantárgyfelelős: Dr. Nagy Péter
A tantárgy oktatói: Dr. Nagy Péter, Dr. Muzsnay Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: A többváltozós analízis és a valószínűség számítás alapvető eszköztárának

Tematika:Többváltozós függvények: határérték, folytonosság, differenciálhatóság, parciális deriváltak; többváltozós szélsőértékszámítás, többváltozós Taylor polinom. Többszörös integrál; alkalmazások: térfogat, felszín. Görbementi és felületi integrálok. A vektoranalízis elemei. Stokes, Green és Gauss tételei. Potenciálkeresés. A variációszámítás elemei. Parciális differenciálegyenletekre vonatkozó nevezetes problémák, ezek osztályozása. Fourier-módszer. Eseményalgebra, valószínűség, valószínűségi mező. Valószínűségi változók eloszlásfüggvénye, diszkrét eloszlás, nevezetes diszkrét valószínűségi eloszlások, sűrűségfüggvény, nevezetes abszolút folytonos valószínűségi változók, várható érték, szórás, momentumok. Valószínűségi változók együttes eloszlása és függetlensége, feltételes eloszlás és feltételes várható érték, korrelációs együttható. A nagy számok törvényei, a központi határeloszlás tétel. A statisztika elemei.

Ajánlott irodalom:

1. Walter Rudin: A matematikai analízis alapjai, Műszaki Könyvkiadó, 1978, Budapest.
2. Denkinger Géza: Valószínűségszámítás, Tankönyvkiadó, 1999, Budapest.
3. Czách László, Simon László: Parciális differenciálegyenletek I., Tankönyvkiadó, 1993, Budapest.
4. Székelyhidi László: Valószínűségszámítás és matematikai statisztika, EKTF Líceum, 1999, Eger.
5. Reimann József, Tóth Julianna: Valószínűségszámítás és matematikai statisztika, Tankönyvkiadó, 1991, Budapest.
6. Elliott Mendelson: 3,000 Solved Problems in Calculus, McGraw-Hill, 1988.

Tantárgykód: TFBE0301

Tantárgy neve: Bevezetés az elektronikába

Óraszám/hét: 3+0+0

Kredit: 4

Előfeltételek: -

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Oláh László

A tantárgy oktatói: Dr. Oláh László, Dr. Zilizi Gyula

Leírás:

A tantárgy célja: Az elektronika alapfogalmainak bevezetése, a modern félvezető elektronikai eszközök tulajdonságai és leggyakoribb alkalmazásai ismertetése, amely a hallgató további elektronikai tanulmányaihoz és laborgyakorlatokhoz szükséges ismereteit alapozza meg

Tematika: Passzív RC és RLC hálózatok, Bode-diagram. Félvezetők anyagok jellemzése, Diszkrét félvezető eszközök típusai és karakterisztikái: diódák, bipoláris tranzisztorok, térvezérlésű tranzisztorok, optoelektronikai eszközök. Diszkrét kapcsolási elemekkel megvalósított egyszerű kapcsolások: egyenirányítók, szabályozott tápegységek, erősítők. Integrált műveleti erősítők: felépítés, specifikáció, visszacsatolás, erősítő alapkapsolások, aktív szűrők, differenciáló és integráló fokozatok, oszcillátorok, alkalmazástechnika, típusválaszték.

Logikai alapkapsolások, Boole-algebra, logikai függvények előállítás, kapcsolástechnikai megvalósítás, áramköri családok jellemzése és típusválaszték. Kombinációs logikai hálózatok (dekódolók, multiplexerek, összeadók), szekvenciális logikai hálózatok (tárolók, számlálók, regiszterek). Félvezető táruk. AD és DA átalakítók. Elektronikus mérőműszerek, jelgenerátorok, oszcilloszkópok.

Ajánlott irodalom:

1. U.Tietze – C. Schenk : Analóg és digitális áramkörök, Műszaki könyvkiadó, 1990

2. K. Beuth: Az elektronika alapjai I - II – III, Műszaki könyvkiadó
3. P. Horowitz: The art of electronics, Cambridge University Press, 1989
4. Kovács Csongor: Elektronika, General Press Kiadó
5. Gergely István: Elektrotechnika, General Press Kiadó
6. Kovács Csongor: Digitális elektronika, General Press Kiadó

Tantárgykód: TFBE0601

Tantárgy neve: Bevezetés az informatikába

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 3

Előfeltételek: -

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Sudár Sándor

A tantárgy oktatói: Dr. Sudár Sándor, Dr. Zilizi Gyula, Dr. Oláh László, Szillási Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: A fizikai alkalmazásokhoz szükséges informatikai ismeretek biztosítása

Tematika: Az informatika tárgya, általános alapfogalmai. A számítógépes rendszerek fejlődése. Az IBM-PC felépítése. Az Intel processzorok üzemmódjai, PC sínrendszerek. Egy- és többfeladatos, valamint több-felhasználós operációs rendszerek jellemzői, megvalósításai módjai. Többfeladatos operációs rendszerek működése. A UNIX operációs rendszer alapjai, fájlerendszer, hozzáférési jogok, programok - folyamatok, parancsértelmező, parancsok, csövezetek, átirányítás, szűrők, levelezés, gépek közötti kapcsolat. Lokális és nagyterjedésű számítógépes hálózatok, az Internet hálózat. Vezetéknélküli hálózatok. Az információ kvalitatív definíciója, a Shannon-Wiener féle információs mérték. A hírközlési-csatorna zajkarakterisztikája, csatornakapacitás. A kódolás-elmélet elemei, kódoló, dekódoló, rejtjelezés, kódolás hatásfoka, egyértelmű megfejthetőség. A diszkrét zajmentes kódolás alaptétele.

Ajánlott irodalom:

1. Czenky Márta - Tamás Péter - Vágási János: Tanuljunk együtt az informatikát! ECDL elméleti modul, ComputerBooks Kft., 2003
2. Szeberényi-Ketler-Szigeti: UNIX (a rendszer használata), Panem Könyvkiadó, 2004
3. Szeberényi Imre : Bevezetés a UNIX operációs rendszerbe, Műegyetemi Kiadó, 2003
4. Györfi - Györi - Vajda Információ- és kódelmélet, Typotex Elektronikus Kiadó

Tantárgykód: TTBE0141

Tantárgy neve: Bevezetés a kémiába (előadás)

Tantárgyfelelős: Dr. Király Róbert

A tantárgy oktatói: Dr. Király Róbert

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 2

Előfeltételek: -

Számonkérés módja: kollokvium – írásbeli

Leírás:

A tantárgy célja: Alapvető általános és szerves kémiai ismereteket nyújtani a további kémiai tárgyakhoz.

Tematika: Az anyagi rendszerek. Halmazállapotok és halmazállapot-változások. A természetben önként végbemenő folyamatok iránya. A termokémia alapjai. A kémiai

egyensúlyok általános jellemzése. Homogén egyensúlyok: Savak és bázisok, a pH számolások alapjai; Redoxiegyensúlyok; A komplexek és képződésük. Heterogén egyensúlyok: Az oldódás, az oldatok; Megoszlási egyensúly; Adszorpció gázokból és folyadékokból. A reakciókinetika alapjai. Magkémiai alapismeretek. Az atomok szerkezetének kvantummechanikai modellje: a kvantumszámok jelentése. Az elemek elektronszerkezete és a periódusos rendszer. A periódikus tulajdonságok: Az ionizációs energia, az elektronaffinitás, az elektronegativitás; Az atomok és ionok mérete. A kémiai kötés fajtái és rövid jellemzésük. Az elemek előfordulása és gyakorisága. A legfontosabb elemek és néhány, gyakorlati jelentőségű vegyületük.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Lázár István, Általános és szervetlen kémia, Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 1998.
2. C. R. Dillard, D. E. Goldberg, Kémia Reakciók, szerkezetek, tulajdonságok, Gondolat Kiadó, Budapest, 1982.
3. Gergely Pál, Erdődi Ferenc, Vereb György, Általános és bioszervetlen kémia, Semmelweis Kiadó, Budapest, 2001.

Tantárgykód: TTBL0141

Tantárgy neve: Bevezetés a kémiába (gyakorlat)

Óraszám/hét: 0+0+2

Kredit: 1

Előfeltétel: TTBE0141

A számonkérés módja: gyakorlati jegy – évközi írásbeli számonkérés

Tantárgyfelelős: Dr. Király Róbert

A tantárgy oktatói: Dr. Király Róbert

Leírás:

A tantárgy célja: Megismertetni és gyakoroltatni a hallgatókkal a legfontosabb laboratóriumi műveleteket és méréseket.

Tematika : A gyakorlat öt hetes tömbösítéssel heti 4 órás laboratóriumi munkát és 4 alkalommal megtartott 2 órás szemináriumot jelent. A gyakorlatot végzők megismerik a laboratóriumi munkarendet, az oldatkészítést, a térfogatmérő eszközök kalibrálását, az átkristályosítást, a titrálást, az extrakciót és a gázfejlesztés műveletét, a gázpalackok kezelését. Tömeg-, térfogat- és sűrűségméréseket végeznek. A szemináriumokon a gyakorlati munkához szükséges alapvető kémiai számítások (képlettel, egyenlettel, gázokkal, oldatkészítéssel, titrálással és egyszerűbb, pH-val kapcsolatos számítások) megbeszélésére kerül sor.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Kollár György, Dr. Kiss Júlia, Általános és szervetlen preparatív kémiai gyakorlatok, Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
2. Tanszéki munkaközösség, Szerk.: Farkas Etelka, Általános és analitikai kémiai példatár, Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2003.

Tantárgykód: TTBE0040

Tantárgy neve: Környezettani alapismeretek

Óraszám/hét: 1+1+0

Kredit: 2

Előfeltétel: -

Számonkérés módja: kollokvium – szóbeli

Tantárgyfelelős: Dr. Lakatos Gyula

A tantárgy oktatói: Dr. Lakatos Gyula

Leírás:

A tantárgy célja: A környezettani alapfogalmak elsajátítása, a környezettudomány rész tudományaival való ismerkedés, és a fontosabb környezetvédelmi feladatok bemutatása.

Tematika: A környezet fogalma és elemei. Az ember és környezete (dinamikus és skála jelleg). A környezettudomány inter-, multi- és transzdiszciplináris jellege. Az ember környezet átalakító tevékenységének történeti fejlődése, hatásai és következményei, a környezeti krízis.

A környezetvédelem fogalma és fő tevékenységi területei. Környezet- és természetvédelem története, környezeti világproblémák A természeti környezet elemei a talaj, a vízburok, a légkör. Az élővilág szerveződése, ökológiai alapozás. A bioszféra evolúciója, humán népesedés.

Rendszer szemlélet környezetvédelmi érvényesítése. Környezeti erőforrások és védelmük. Környezetvédelmi konferenciák, Rió és üzenete, dokumentációi. Agenda 21, Johannesburg tanulságai és hazai kihatásai.

Környezetszennyezés és hatása, a környezetvédelem, mint humán centrikus társadalmi tevékenység. Az ökológiai szemlélet, az élőlény központúság, valamint a fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése a környezetvédelemben.

Ajánlott irodalom:

1. Kerényi A. 1998: Általános környezetvédelem. Globális gondok, lehetséges megoldások. *Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.*
2. Lakatos Gy., Nyizsnányiszky F. 1999: A környezeti elemek és folyamatok természet-tudományos és társadalomtudományos vonatkozásai. *Unit 1. EDE TEMPUS S-JEP 12428/97. Debrecen.*
3. Mészáros E. 2001: A környezettudomány alapjai. *Akadémiai Kiadó, Budapest.*
4. Kerényi A. 2003: Környezettan. Természet és társadalom – globális szempontból. *Mezőgazda Kiadó, Budapest.*
5. Jackson, A.R.W., Jackson, J.M. 1996: Environmental Science. The natural environment and human impact. *Longman, Singapore.*

Tantárgykód: TTBE0020

Tantárgy neve: Minőségbiztosítás

Óraszám/hét: 1+0+0;

Kredit: 1

Előfeltétel: -

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Borda Jenő egyetemi docens

A tantárgy oktatói: Dr. Borda Jenő

Leírás:

A tárgy célja: Megismertetni a hallgatókat a minőségbiztosítás lényegével, az integrált ISO szabványrendszerrel, a TQM-mel és az ISO 9001:2000 szabvány követelményeivel.

Tematika: A minőségbiztosítás története. Az országos szabványok (MSZ). Az integrált ISO-szabványok és jelentőségük. A TQM lényege és szerepe a minőségbiztosításban. Az ISO 9001:2000 szabvány követelményeinek ismertetése.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Koczor Zoltán: Bevezetés a minőségügybe, Műszaki Könyvkiadó, Budapest (1999)
2. Minőségirányítási rendszerek. Követelmények (MSZ EN ISO 9001:2001)

Tantárgykód: TTBE0010
Tantárgy neve: Vállalkozási ismeretek
Óraszám/hét: 1+0+0
Kredit: 1
Előfeltétel: -
Számonkérés módja: kollokvium
Tantárgyfelelős: Dr. Ország István
A tantárgy oktatói: Dr. Ország István

Leírás:

A tantárgy célja: Specifikus menedzsment módszerek elsajátítása

Leírás: A természettudományos alapismereteket elsajátító és B.Sc. képzésben résztvevő hallgatók e tárgy keretében ismerkednek meg a vezetésstudomány történeti kialakulásával, a vállalkozások. menedzsment elméleti alapösszefüggéseivel. Általános oktatási célkitűzés, hogy a különböző menedzselési technikák fejlődésének megismerésével felkészüljenek a specifikus menedzsment módszerek (pl. projekt menedzsment, változásmenedzsment, marketing menedzsment, innovációmenedzsment, válságmenedzsment, pénzügyi menedzsment) megértésére, elsajátítására és alkalmazására. Féléves tanulmányaik során megismerik a menedzselés eszközeit, technikai, informatikai és humánfeltételeit.

Ajánlott irodalom:

1. Gyökér Irén: Menedzsment A2, Oktatási segédanyag, BGME
2. Papp Péter: Vezetési ismeretek és rendszerek, TK. 1998.
3. Kocsis József : Menedzsment műszakiaknak, Műszaki Kiadó 1994.
4. Dinnyés János: A vezetés alapja, Gödöllő 1993
5. Csath Magdolna: Stratégiai tervezés és vezetés, Vezetési szakkönyvsorozat 1993.
6. Terry Anderson: Az átalakító vezetés, HELFEN 1992
7. William Hitt: A mestervezető, OMIKK. 1990.

Tantárgykód: TTBE0030
Tantárgy neve: Európai Unió ismeretek
Heti óraszám: 1+0+0
Kredit: 1
Előfeltétel: -
Számonkérés módja: kollokvium – írásbeli
Tantárgyfelelős: Dr. Süli-Zakar István egyetemi tanár
A tantárgy oktatói: Dr. Süli-Zakar István egyetemi tanár

Leírás:

A tantárgy célja: A tantárgy keretein belül (integráció elméleti bevezetés után) a hallgatók megismerkednek az Európai Unió történetével, világgazdasági szerepével.

Tematika: Az EU intézményrendszerének bemutatása során betekintést nyernek az integrációban zajló reformfolyamatokra. Különös hangsúlyt kap az Unió bővítésének folyamata, az ötödik bővítési fázis egyedi vonásai és Magyarország Európai Uniói tagsága.

Ajánlott irodalom:

1. Farkas B. - Várnay E.: Bevezetés az Európai Unió tanulmányozásába. - JATE Press Kiadó Szeged, 1997
2. Palánkai T. : Az európai integráció gazdaságtana. – Aula Kiadó, Budapest, 2001.

Szakmai törzstárgyak

Tantárgykód: TFBE0101
Tantárgy neve: Kísérleti Fizika 1.
Óraszám/hét: 4+0+0
Kredit: 6
Előfeltételek: - (vizsgára jelentkezés előfeltétele a TFBG0101 Kísérleti Fizika 1. gyakorlat teljesítése)

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Trócsányi Zoltán

A tantárgy oktatói: Dr. Trócsányi Zoltán, Dr. Demény András

Leírás:

A tantárgy célja: A mechanika alapfogalmainak és törvényeinek tapasztalatokon alapuló bevezetése, amely a hallgató további természet- és alkalmazott- tudományi ismereteit alapozza meg.

Tematika: Fizikai fogalmak, fizikai mennyiségek; a hosszúság és idő mérésének elvi alapjai. Vonatkoztatási rendszer; pálya, út, elmozdulás, sebesség, gyorsulás, szögsebesség, szöggyorsulás. A mozgás leírása egymáshoz képest mozgó vonatkoztatási rendszerekben. Merev test mozgása. A tehetetlenség törvénye, inerciarendszer, tömegközéppont. A tömeg és lendület fogalma, a lendület-megmaradás törvénye. Az erő fogalma, erőtvények. Newton törvényei, a dinamika alaptörvénye. A mozgásegyenlet megoldása egyszerű esetekre: hajtás homogén gravitációs térben, rezgések. Kényszermozgások; súrlódás. A rakéta mozgásegyenlete; lendület- és tömegáram. A Galilei-féle relativitási elv. A dinamika alaptörvénye gyorsuló vonatkoztatási rendszerekben. Perdület, forgatónyomaték. A perdület-tétel tömegpontra. Pontrendszer perdülete, pálya- és sajátperdület, ezek mozgásegyenletei. Merev test rögzített tengely körüli forgása. Merev test egyensúlya, egyszerű gépek. Merev test síkmozgása, gördülés. Az erőmentes és a súlyos pörgettyű mozgása. Ütközések. A mozgási energia és a munka fogalma, a munkatétel tömegpontra és merev testre. A rugó- és a gravitációs- kölcsönhatás potenciális energiája. A mechanikai energia megmaradásának törvénye. Deformálható testek egyensúlya. Rugalmas feszültség, Hooke-törvény. Nyírás, csavarás. Folyadékok és gázok egyensúlya: a nyomás fogalma, Pascal törvényei, hidrosztatikai nyomás, Archimédész törvénye; a Boyle–Mariotte-törvény; légnyomás, barometrikus magasságformula. Áramlástan alapfogalmak. A kontinuitási egyenlet. A Bernoulli-egyenlet és alkalmazásai. Folyadék-súrlódás: a Newton-féle viszkozitási törvény. Réteges áramlás csőben. Turbulencia. Közegellenállás.

Ajánlott irodalom:

1. Demény András, Trócsányi Zoltán, Erostyák János, Szabó Gábor (szerk: Erostyák János, Litz József), Fizika I: Klasszikus mechanika, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2005.
2. Dede Miklós: Kísérleti fizika 1. kötet, egyetemi jegyzet

Tantárgykód: TFBG0101
Tantárgy neve: Kísérleti Fizika (mechanika) gyakorlat
Óraszám/hét: 0+2+0
Kredit: 2
Előfeltételek: TFBE0101 Kísérleti fizika 1 előadás párhuzamos felvétele
Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Trócsányi Zoltán
A tantárgy oktatói: Dr. Darai Judit, Dr. Cserpák Ferenc, Sántháné Koczka Márta, Dr. Demény András

Leírás:

A tantárgy célja: Az F1101 Kísérleti Fizika (mechanika) előadás anyagához kapcsolódó feladatok megoldásán keresztül az előadáson hallottak (a mechanika alapfogalmai és törvényei) jobb megértését, elmélyítését, begyakorlását szolgálja.

Tematika: A gyakorlat követi az előadás tematikáját:

Ajánlott irodalom:

1. Demény András, Erostyák János, Heibling János és Trócsányi Zoltán, Fizika I, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2005.
2. Dede Miklós: Kísérleti fizika 1. kötet, egyetemi jegyzet
3. Kutiné Darai Judit, Dede Miklós, Demény András: Fizikafeladatok a Kísérleti fizika I/1-hez, KLTE, Debrecen, 1985.

Tantárgykód: TFBE0102

Tantárgy neve: Kísérleti Fizika 2.

Óraszám/hét: 4+0+0

Kredit: 6

Előfeltételek: TFBE0101 Kísérleti fizika 1.
TFBG0101 Kísérleti fizika 1. gyakorlat
TMBE0603 Matematika 1,
(vizsgára jelentkezés előfeltétele a TFBG0102 Kísérleti Fizika 2. gyakorlat teljesítése)

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Trócsányi Zoltán

A tantárgy oktatói: Dr. Trócsányi Zoltán, Dr. Demény András

Leírás:

A tantárgy célja: A hullámtan és a hőtan alapfogalmainak és törvényeinek tapasztalatokon alapuló bevezetése, amely a hallgató további természet- és alkalmazott- tudományi ismereteit alapozza meg.

Tematika: Rugalmas hullámok, terjedési sebesség, energiatranszport, interferencia. Harmonikus hullámok hullámfüggvénye, energiaviszonyai. Állóhullámok. Térbeli hullámok interferenciája, elhajlása, törése, visszaverődése. A Huygens–Fresnel-elv. Doppler-hatás. Hangérzetek. A fényhullám. A fény terjedési sebessége. A geometriai optika; tükrök, lencsék, optikai eszközök. A Michelson-kísérlet. A speciális relativitás elve. A Lorentz-transzformáció és kinematikai következményei; kísérleti bizonyítékok. Relativisztikus tömeg és impulzus. Newton II. törvényének relativisztikus alakja. Relativisztikus munkatétel, tömeg–energia-egyenértékűség, tömeghiány.

A termikus egyensúly fogalma, empirikus hőmérsékleti skálák. Gay-Lussac törvénye, az ideálisgáz-skála. Állapotjelzők, állapotegyenletek. A belsőenergia, az I. főtétel. Fajhőmérési tapasztalatok, Dulong–Petit-törvény. Entalpia, gázok fajhői, gázok belsőenergiája; szabadexpánzió, fojtás. Reverzibilis és irreverzibilis folyamatok. Erő- és hűtőgépek. Carnot-körfolyamat. Másodfajú örökmozgó, a II. főtétel fenomenológikus megfogalmazása. A termodinamikai hőmérsékleti-skála. Az anyag molekuláris szerkezete; Dalton és Avogadro törvénye, Brown-mozgás. Felületi feszültség, kapilláris jelenségek. A kinetikus gázmodell. Ideális gáz nyomásának és hőmérsékletének értelmezése. Az ekvipartíció törvénye. Szabadsági fokok befagyása és kiolvadása. A valószínűségi eloszlás fogalma; a Maxwell–Boltzmann-eloszlás, Stern-kísérlet. Oszcillátorsokaság energia szerinti eloszlása. Kvantált energiájú oszcillátorok, mikro- és makroállapot. Statisztikus hőmérséklet és entrópia

értelmezése, a II. főtétel statisztikus megfogalmazása. Termodinamikai entrópia; szabadenergia és szabadentalpia. Fázisátalakulások, fázise-gyensúly. Fázisdiagram, hármaspont. Kémiai potenciál, a Clausius–Clapeyron-egyenlet. Folyadék–gőz-izotermák, gázok cseppfolyósítása. Többkomponensű rendszerek. Ideális gázkeverékek, keveredési entrópia, híg oldatok. Transzportjelenségek; diffúzió, hővezetés, belső súrlódás.

Ajánlott irodalom:

1. Dede Miklós-Demény András: Kísérleti Fizika 2. kötet, Kari Jegyzet, Tankönyvkiadó, 1979.
2. Litz József (szerk: Erostyák János, Litz József), Fizika II: Termodinamika és molekuláris fizika; Elektromosság és mágnesség, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2005.

Tantárgykód: TFBG0102
Tantárgy neve: Kísérleti Fizika (hőtan) gyakorlat
Óraszám/hét: 0+2+0
Kredit: 2
Előfeltételek: TFBE0101 Kísérleti fizika 1.
TFBG0101 Kísérleti fizika 1. gyakorlat
TMBE0603 Matematika 1,

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Trócsányi Zoltán

A tantárgy oktatói: Dr. Darai Judit, Dr. Cserpák Ferenc,
Sántháné Koczka Márta, Dr. Demény András

Leírás:

A tantárgy célja: Az F1103 Kísérleti Fizika (hőtan) előadás anyagához kapcsolódó feladatok megoldásán keresztül az előadáson hallottak (a hullámtan és a hőtan alapfogalmai és törvényei, a speciális relativitás) jobb megértését, elmélyítését, begyakorlását szolgálja.

Tematika: A gyakorlat követi az előadás tematikáját:

Ajánlott irodalom:

1. Dede Miklós-Demény András: Kísérleti Fizika 2. kötet, Kari Jegyzet, Tankönyvkiadó, 1979.
2. Litz József, Fizika II, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2005.
3. Kutiné Darai Judit, Dede Miklós, Demény András, Trócsányi Zoltán: Fizikafeladatok a Kísérleti fizika I/2-höz, KLTE, Debrecen, 1987.

Tantárgykód: TFBE0103
Tantárgy neve: Kísérleti Fizika 3. (Elektromosságtan)
Óraszám/hét: 4+0+0
Kredit: 6
Előfeltételek: TFBE0102 Kísérleti fizika 2.
TFBG0102 Kísérleti fizika 2. gyakorlat
TMBE0604 Matematika 2.
- (vizsgára jelentkezés előfeltétele a TFBG0103 Kísérleti Fizika 3. gyakorlat teljesítése)

Számonkérés módja:kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Pálinkás József

A tantárgy oktatói: Dr. Pálinkás József, Dr. Sudár Sándor, Dr. Szalóki Imre,
Dr. Cserpák Ferenc

Leírás:

A tantárgy célja: Az elektromosságtan alapfogalmainak és törvényeinek tapasztalatokon alapuló bevezetése, amely a hallgató további természet- és alkalmazott tudományi tanulmányait alapozza meg.

Tematika: Elektrosztatikai alapjelenségek és alapfogalmak: az elektromos erőhatás, az elektromos töltés, Coulomb törvénye. Az elektromos töltés és az anyag, Millikan kísérlete. Az elektromos térerősség fogalma, Gauss törvénye. A sztatikus elektromos tér törvényszerűségei: forrásai, örvénymentessége, az elektrosztatikai potenciál fogalma, az elektromos dipólus, töltésrendszer elektromos tere. Vezetők és szigetelők fogalma. Az elektromos megosztás. Az elektromos töltés eloszlása vezetők felületén, az elektrosztatikus tér vezetők környezetében. A kapacitás fogalma, kondenzátorok. Az elektrosztatikus tér energiája és energiasűrűsége. Elektrosztatikus tér dielektrikumokban: polarizáció, szuszceptibilitás, elektromos eltolódási vektor. A stacionárius áram, áramerősség, áramsűrűség, ellenállás. Ohm törvénye, Joule törvénye, az áramvezetés anyagszerkezeti értelmezése. Egyszerű áramkörök, az elektromotoros erő, Kirchhoff törvényei, az RC áramkör. A folyadék áramvezetésének alapjelenségei, az elektrolízis Faraday-féle törvényei, galvánelemek, akkumulátorok. Áramvezetés gázokban. A mágneses tér fogalma, erőhatás mágneses térben, a mágneses indukcióvektor, a mágneses dipólus. Mozgó töltések és stacionárius áram mágneses tere: Biot-Savart és Amper törvénye. Mágneses tér anyagi közegben: dia-, para- és ferromágnesség. Az anyag mágnesességének magyarázata: giromágneses jelenségek, Einstein de Haas-kísérlet. Töltött részecskék mozgása elektromos és mágneses térben, a részecskék fajlagos töltésének meghatározása, a Hall-effektus, részecskegyorsítók és tömegspektrométerek. Az elektromágneses indukció jelensége, Faraday és Lenz törvénye. A változó mágneses indukciófluxus által keltett elektromos tér tulajdonságai. Önindukció, az RL-áramkör, kölcsönös indukció. A mágneses tér energiája és energiasűrűsége. Elektromágneses rezgések. A kvázistacionárius áram fogalma, a Kirchhoff-törvények általánosítása. Szabad rezgések LC és RLC áramkörben, kényszerrezgések, rezonancia, csatolt rezgések. Váltakozó áram, tulajdonságai, jellemzői, az impedancia fogalma, váltakozó áramok egyenirányítása. Váltakozó áramú generátorok és motorok, a háromfázisú hálózat, a transzformátor. Az Ampere-Maxwell törvény. Az eltolódási áram fogalma, az indukált elektromos mező és tulajdonságai. A Maxwell egyenletek integrális és differenciális alakja, potenciálok, hullámegyenlet. Elektromágneses hullámok. Elektromágneses hullámok előállítása, dipólussugárzás, síkhullámok. Az elektromágneses tér energiája és impulzusa, az elektromágneses hullámok terjedése.

Ajánlott irodalom:

1. Hevesi Imre, Elektromosságtan, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
2. Erostyák János és Litz József (szerk.): A fizika alapjai, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
3. Halliday, Resnick, Krane: Physics Vol. II., John Wiley & Sons Inc.
4. Sears, Zemansky, Young: University Physics, Addison-Wesley Publishing Company
5. Budó Ágoston, Kísérleti Fizika II., Tankönyvkiadó, Budapest
6. Simonyi Károly, Elektronfizika', Tankönyvkiadó, Budapest
7. R. P. Feynman, R. B. Leighton and M. Sands, 'Mai fizika', Műszaki Kiadó, Budapest, 1969

Tantárgykód:	TFBG0103
Tantárgy neve:	Kísérleti Fizika 3. elektromágnességtan gyakorlat
Óraszám/hét:	0+2+0
Kredit:	2

Előfeltételek: TFBE0102 Kísérleti Fizika 2.
TFBG0102 Kísérleti fizika 2. gyakorlat
TMBE0604 Matematika 2.

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Pálinkás József

A tantárgy oktatói: Dr. Pálinkás József, Dr. Váradi Magdolna, Dr. Takács Endre, Egri Sándor

Leírás:

A tantárgy célja: Az azonos című előadás ismereteinek számolási feladatokon keresztül történő elsajátításának elősegítése, a gyakorlati alkalmazás lehetőségeinek helyenkénti bemutatása, és lehetőséget adni az anyag tanulása során felmerülő problémák, kérdések megbeszélésére. A két féléves, heti négy órás előadást az anyag rész mennyisége és tartalmi felépítése miatt a heti két órás számolási gyakorlat nem tudja leképezni, de az alapvető törvényeknek, axiómáknak feladatokon keresztüli megértését elősegíti.

Tematika: A számolási gyakorlat legfőbb témakörei a következők: Elektromos töltés, ponttöltés, sztatikus elektromos hatás, töltésmegosztás, Coulomb-törvény, az elektromos térerősség fogalma, meghatározása különböző töltéeloszlásoktól. Gauss-tétel, alkalmazása magas fokú szimmetriával rendelkező vektorterekre. Elektromos dipólus. Az elektrosztatikai tér örvénymentessége, az elektromos potenciál. Kapacitás, kondenzátorok, kondenzátorok kapcsolása. Elektrosztatikai tér energiája. Elektrosztatikai mennyiségek mérése. Elektrosztatikus tér dielektrikumokban, polarizáció, elektromos eltolódási vektor, Gauss-törvénye dielektrikumokban. Az elektrosztatikus tér viselkedése közeghatároknál. A stacionárius áram fogalma, áramerősség, áramsűrűség, vezetőképesség, és ellenállás fogalom. Az Ohm-törvény. Ellenállások kapcsolásai. Áramkörök. Az elektromotoros erő. Kirchoff törvényei. A folyadékok áramvezetésének alapjelenségei, az elektrolízis, galvánelemek. Mozgó töltések és a stacionárius áram mágneses tere, a mágneses indukció. Különböző geometriájú áramvezetőktől a mágneses indukció meghatározása. Biot-Savart-törvény. Erőhatások mágneses térben. Amper-féle gerjesztési törvény, és alkalmazásai. A mágneses tér energiája. Hall-effektus.

Ajánlott irodalom:

1. Várnagy Mihály: Fizikai Feladatok, egyetemi jegyzet, Debrecen, 1992.
2. Kovács I. - Párkányi L.: Fizikai példatár II. Tankönyvkiadó, Budapest, 1980.

Tantárgykód: TFBE0104

Tantárgy neve: Kísérleti Fizika 4. (Optika, atom-, atommag- és részecskefizika)

Óraszám/hét: 4+0+0

Kredit: 6

Előfeltételek: TFBE0103 Kísérleti fizika 3.
TFBG0103 Kísérleti fizika 3. gyakorlat
- (vizsgára jelentkezés előfeltétele a TFBG0104 Kísérleti Fizika 4. gyakorlat teljesítése)

Számonkérés módja:kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Pálinkás József

A tantárgy oktatói: Dr. Pálinkás József, Dr. Sudár Sándor, Dr. Szalóki Imre,
Dr. Cserpák Ferenc

Leírás:

A tantárgy célja: A fény hullámtulajdonságaival magyarázható jelenségek bemutatásával, és értelmezésével, a kvantumfizikát megalapozó jelenségek és kísérletek bemutatásával és

értelmezésével, továbbá a kvantumfizika elvei alapján az atom- az atommag- és a részecskefizika alapvető jelenségeinek és törvényszerűségeinek bemutatásával a hallgató természettudományos műveltségének és további természet- és alkalmazott tudományi tanulmányainak megalapozása.

Tematika: A fény természete és terjedése, a Huygens–Fresnel-elv, a fénykibocsátás és a fényelnyelés jelensége. A fény mint elektromágneses hullám: terjedése, energiája és impulzusa, terjedési sebessége. A fény interferenciája, a Young-féle két-réses interferencia-kísérlet, interferencia vékony rétegekben. A fény elhajlása résen, élen, kettős résen és rácson. Fényelhajlás kör alakú résen, Fresnel-zónák. Optikai eszközök felbontóképessége. Az elektromágneses hullámok terjedése közegben; abszorpció és szórás. A fény polarizációja, az optikai anizotrópia és a kettőtörés, a szórt fény polarizációja. A fény és a kvantumfizika: a hőmérsékleti sugárzás, a Planck-féle sugárzási törvény, a fényelektromos hatás és a foton fogalma, a Compton-szórás, a vonalas spektrum. Az anyag hullámtulajdonságai, a kvantumfizika alapjai: részecskék hullámszerű viselkedése, a de Broglie hullámhossz. A hullámtermészet kísérleti igazolása: a Devisson-Germer és a Thompson-kísérlet. Anyaghullámok, a Heisenberg-féle határozatlansági elv. A hullámfüggvény és a Schrödinger-egyenlet, egyszerű rendszerek kvantumállapotai. A hullámfüggvény értelmezése, fizikai mennyisége várható értékének kiszámítása. A korrespondencia és kooplementaritás elve. Az atomok szerkezete: a Thompson-féle atommodell, a Rutherford-kísérlet, a Rutherford és a Bohr-féle atommodellek. A Frank–Hertz-kísérlet. A hidrogénatom szerkezete, kvantumszámok. Az elektron spinje, a Stern–Gerlach-kísérlet. Fékezési- és karakterisztikus röntgensugárzás. Röntgensugarak elhajlása. Sokelektronos atomok felépítése, a Pauli-elv és a periódusos rendszer. Spontán és indukált fényemisszió, lécek, holográfia. A kémiai kötés. Szilárdtestek elektronszerkezete, a sávmélet alapjai, kvantumstatisztikák. Kontakt- és termoelektromos jelenségek. Áramvezetés félvezetőkben, félvezető eszközök, szupravezetés. Az atommag felfedezése, a radioaktív sugárzás tulajdonságai, a bomlástörvény. Ionizáló sugárzások hatásai és mérése. A kozmikus sugárzás. Az atommagok felépítése és tulajdonságai, kísérleti tapasztalatok. Természetes és mesterséges magátalakulások, atommagmodellek. Maghasadás és magfúzió. Az atomenergia hasznosításának alapjai, atomreaktorok. Elemi részek és tulajdonságaik. Az alapvető kölcsönhatások. A kozmológia alapfogalmai.

Ajánlott irodalom:

1. Hevesi Imre, Elektromosság, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
2. Erostyák János és Litz József (szerk.): A fizika alapjai, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
3. Halliday, Resnick, Krane: Physics Vol. II., John Wiley & Sons Inc.
4. Sears, Zemansky, Young: University Physics, Addison-Wesley Publishing Company
5. Budó Ágoston, Kísérleti Fizika II., Tankönyvkiadó, Budapest
6. Simonyi Károly, Elektronfizika', Tankönyvkiadó, Budapest
7. R. P. Feynman, R. B. Leighton and M. Sands, 'Mai fizika', Műszaki Kiadó, Budapest, 1969

Tantárgykód: TFBG0104
Tantárgy neve: Kísérleti Fizika kvantum és atomfizika gyakorlat
Óraszám/hét: 0+2+0
Kredit: 2
Előfeltételek: TFBE0103 Kísérleti fizika 3.
TFBG0103 Kísérleti fizika 3. gyakorlat
Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Pálincás József

A tantárgy oktatói: Dr. Pálincás József, Dr. Váradi Magdolna, Dr. Takács Endre, Egri Sándor

Leírás:

A tantárgy célja: Az azonos című előadás ismereteinek számolási feladatokon keresztül történő elsajátításának elősegítése, a gyakorlati alkalmazás lehetőségeinek helyenkénti bemutatása, és lehetőséget adni az anyag tanulása során felmerülő problémák, kérdések megbeszélésére. A két féléves, heti négy órás előadást az anyag rész mennyisége és tartalmi felépítése miatt a heti két órás számolási gyakorlat nem tudja leképezni, de az alapvető törvényeknek, axiómáknak feladatokon keresztüli megértését elősegíti.

Tematika:

A számolási gyakorlat legfőbb témakörei a következők: Az elektromágneses indukció. Faraday- és Lenz-törvény. A kölcsönös indukció és önindukció. Az egyenáramú RL-kör átmeneti jelenségei. A mágneses mező energiája és energiasűrűsége. Az elektromágnes, a transzformátor. A mágneses tér anyagi közegekben. A Maxwell-egyenletek, az eltolódási áram fogalma. Az elektromágneses tér viselkedése közeghatároknál. A váltakozó áram és a váltakozó áramú ellenállások. Elektromágneses rezgések RLC váltakozó áramú rezgőkörökben. Feszültségrezonancia, áramrezonancia. A váltakozó áram teljesítménye. A háromfázisú áramelosztó rendszerek. Az elektromágneses hullámok. Az elektromos dipólantenna, az elektromágneses hullámok szabad terjedése. A fény, mint elektromágneses hullám, az elektromágneses hullámok interferenciája. A Huygens-Fresnel-elv. Síkhullámok elhajlása résen, rácson. A fény polarizációja. A hőmérsékleti sugárzás. A fényelektromos jelenség. A fény kettős természete. Anyaghullámok. A kvantummechanika alapjai, a határozatlansági elv. A radioaktív sugárzás alapvető tulajdonságai, bomlástörvény.

Ajánlott irodalom:

1. Várnagy Mihály: Fizikai Feladatok, egyetemi jegyzet, Debrecen, 1992.
2. Kovács I. – Párkányi L: Fizika példatár II., Tankönyvkiadó, Budapest, 1980.

Tantárgykód: TFBE0401

Tantárgy neve: Szilárdtestfizika

Óraszám/hét: 3+0+0

Kredit: 4

Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti Fizika 4.
TFBE0405 Fizikai anyagtudomány

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Beke Dezső

A tantárgy oktatói: Dr. Beke Dezső, Dr. Erdélyi Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: Bevezetést nyújtani a kísérleti szilárdtestfizikába, alapokat adni a későbbi tanulmányokhoz a szilárdtestfizika illetve fizikai anyagtudomány területén.

Tematika: Kristályszerkezet. Bravais rácsok. Miller indexek. Kötéstípusok. Periodikus függvények a rácsban. Reciprok rács. Bloch tétel, ciklikus határfeltételek. Sugárzások kölcsönhatása kristályokkal. Diffrakciós módszerek. Képlékeny viselkedés. Rácsrezgések. Fononok. Rugalmatlan neutronsórás. Infravörös abszorpció. Fajhő. Hővezetés. Dielektromos tulajdonságok. Elektron-elmélet alapjai. Szabadelektron modell, Feynmann-modell. Kronig-Penney—modell. Effektív tömeg. Elektromos vezetés leírása. Szórási folyamatok. Termoelektromos jelenségek. Szupravezetés. Kristályok dia-és paramágnessége.

Ferromágnesség. Curie-Weiss—törvény. Szilárdtestek optikiai tulajdonságai. Színcentrumok. Ponthibák és diffúzió.

Ajánlott irodalom:

- 1) C. Kittel: "Bevezetés a szilárdtestfizikába" Műszaki Könyvkiadó, Bp. 1981
- 2) A.G. Guy: „Fémfizika” Műszaki Könyvkiadó Bp. 1978
- 3) Giber János és munkatársai: “Szilárdtestek felületfizikája” Műszaki Könyvkiadó. Budapest, 1987
- 4) Káldor Mihály: „Fizikai metallurgia” Műszaki Könyvkiadó Bp. 1990

Tantárgykód: TFBE0402
Tantárgy neve: Környezetfizika
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0102 Kísérleti fizika 2.
TTBE0040 Környezettani alapismeretek
Számonkérés módja: kollokvium (*kollokvium/gyakorlati jegy*)
Tantárgyfelelős: Dr. Papp Zoltán
A tantárgy oktatói: Dr. Papp Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: A környezetfizikai fogalmak, ismeretek és gondolkodásmód megismertetése.

Tematika: A környezetfizika fogalma, helye és szerepe a tudományok rendszerében. A környezet, mint a világegyetem része térben és időben. Földön kívüli eredetű fizikai hatások a környezetben (extragalaktikus és galaktikus eredetű hatások; a Nap, a Hold és a naprendszer más objektumainak hatásai). Földi eredetű fizikai hatások a környezetben (a Föld keletkezése; a Föld, mint égitest; a Föld belső szerkezete, hőháztartása, gravitációs és mágneses tere). A földkéreg fizikája (lemez-tektonika; hegységképződés; vulkánizmus; földrengések; erózió; kőzet- és talajfizika). A természetes vizek fizikája (a víz fizikai tulajdonságai; a környezeti vizek energia- és anyagforgalma; óceánok és tengerek, folyók és tavak, felszín alatti vizek, jég fizikája). A légkör fizikája (vízszintes és függőleges szerkezet; a földfelszín-légkör rendszer energiaháztartása, üvegházhatás; ózonszennyezés; az időjárási jelenségek fizikai alapjai; légköri elektromosság és fényjelenségek; légköri anyagtranszport és aeroszolok; éghajlati rendszer, éghajlatváltozás).

Ajánlott irodalom:

1. Papp Zoltán: Bevezetés a környezetfizikába, kézirat, 2003.
2. Kiss Árpád Zoltán (szerk.): Fejezetek a környezetfizikából, kézirat, DE TTK – MTA ATOMKI Környezetfizikai Tanszék, Debrecen, 2003.
3. Ujfaludi László: A környezeti problémák természettudományos alapjai (környezetfizika), Heves Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete, Eger, 1999.
4. Mészáros Ernő: A környezettudomány alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2001.

Tantárgykód: TFBE0302
Tantárgy neve: Digitális elektronika
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0301
Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Zilizi Gyula
A tantárgy oktatói: Dr. Zilizi Gyula, Dr. Oláh László, Szabó Zsolt

Leírás:

A tantárgy célja: Az TFBE0301 keretében szerzett alapszintű digitális elektronikai ismeretek elmélyítése, gyakorlatban is jól használható áramköri megoldások részletes tárgyalása, a hardverrel és számítógépes mérés technikával kapcsolatos más tantárgyak megalapozása.

Tematika: Logikai függvények áramköri megvalósítása és kapcsolástechnikája. A fontosabb áramköri családok (TTL, CMOS, nMOS) felépítése, jellemzői és típusválasztéka. Különböző áramköri családok csatlakoztatása. Kombinációs logikai hálózatok: multiplexerek, kódátalakítók, összeadók, prioritásdekódoló, PAL és PLA áramkörök. Szekvenciális logikai hálózatok: RS, JK és D tárolók, szinkron és aszinkron bináris és BCD számlálók, léptetőregiszterek. Monostabil multivibrátorok. A/D és D/A átalakítók (átalakítási elvek, megvalósítás, alkalmazástechnika). Külső terhelések meghajtása. Tápfeszültség-ellátás, zavarvédelem. Optoelektronikai eszközök meghajtása, kijelző áramkörök. Kábelek meghajtása, lezárása. Digitális átviteli szabványok.

Ajánlott irodalom:

1. U. Tietze, Ch. Schenk: Analóg és digitális áramkörök (Műszaki Könyvkiadó, 1999)
2. P. Horowitz, W. Hill: The Art of Electronics (Cambridge University Press, 1993)
3. Kovács Csongor: Digitális elektronika (General Press Kiadó)
4. K. Beuth: Az elektronika alapjai III. (Műszaki Könyvkiadó)

Tantárgykód: TFBL0501
Tantárgy neve: Mechanika és hőtani mérések I.
Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0101 Kísérleti fizika 1.
Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Daróczy Lajos
A tantárgy oktatói: Dr. Langer Gábor, Dr. Cserhádi Csaba, Dr. Daróczy Lajos ,
Dr. Beszedá Imre, Dr. Szabó Sándor, Dr. Erdélyi Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: Az alapvető mechanikai és hőtani mennyiségek mérési módszereinek és a mérőeszközök használatának elsajátítása. Az adatfeldolgozás és mérés kiértékelés alapelemeinek megismertetése.

Tematika: Távméremés alapeszközökkel: tolómérő, csavarmikrométer, indikátoróra, szferométer, katetométer használata. Tömegmérés hagyományos és digitális mérlegekkel. A sűrűségmérés módszerei. Nehézségi gyorsulás mérése Borda-ingával, fizikai ingával illetve számítógéppelvezérelt mérőrendszerrel. Young-modulus mérése megnyúlásból és lehajlásból. Torziómodulus és tehetetlenségi nyomaték meghatározása.

Ajánlott irodalom:

1. Csordás, Horvai, Patkó, Zsoldos: Fizikai laboratóriumi gyakorlatok Tankönyvkiadó, Budapest 1981
2. Szalay Sándor: Fizikai gyakorlatok I. Tankönyvkiadó, Budapest 1968
3. Budó Ágoston: Kísérleti fizika I. Tankönyvkiadó, Budapest 1981
4. Dede-Demény: Kísérleti fizika I-II. Tankönyvkiadó, Budapest 1983
5. John J. O'Dwyer: College physics second edition, Wadsworth Publishing Company 1984

Tantárgykód: TFBL0502

Tantárgy neve: Mechanika és hőtani mérések II.
Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0102 Kísérleti fizika 2.
Számonkérés módja:gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Daróczi Lajos
A tantárgy oktatói: Dr. Langer Gábor, Dr Cserhádi Csaba, Dr. Daróczi Lajos ,
Dr. Beszedá Imre, Dr. Szabó Sándor, Dr Erdélyi Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: Az alapvető mechanikai és hőtani mennyiségek mérési módszereinek és a mérőeszközök használatának elsajátítása. Az adatfeldolgozás és méréskiértékelés alapelemeinek megismertetése.

Tematika: Folyadékok és szilárd testek belső surlódásának vizsgálata. Hang terjedési sebességének mérése. Teljesítmény és hatásfok mérése. Felületi feszültség mérése. Hőmérsékletmérés: termopár, ellenálláshőmérő használata, hitelesítése. Fajhő és olvadáshő mérése. Víz forráshőjének mérése. Levegő nedvességtartalmának meghatározása. Szilárdtestek és folyadékok hőtágulásának vizsgálata. Hővezetési tényező meghatározása.

Ajánlott irodalom:

1. Csordás, Horvai, Patkó, Zsoldos: Fizikai laboratóriumi gyakorlatok Tankönyvkiadó, Budapest 1981
2. Szalay Sándor: Fizikai gyakorlatok I. Tankönyvkiadó, Budapest 1968
3. Budó Ágoston: Kísérleti fizika I. Tankönyvkiadó, Budapest 1981
4. Dede-Demény: Kísérleti fizika I-II. Tankönyvkiadó, Budapest 1983
5. John J. O'Dwyer: College physics second edition, Wadsworth Publishing Company 1984

Tantárgykód: TFBL0503
Tantárgy neve: Optikai mérések 1. (geometriai optika és fotometria)
Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0101 Kísérleti fizika 1
Számonkérés módja:gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Erdélyi Zoltán
A tantárgy oktatói: Dr. Erdélyi Zoltán, Dr. Langer Gébor, Dr. Szabó Sándor,
Dr. Beszedá Imre, Dr. Daróczi Lajos

Leírás:

A tantárgy célja: A kísérletezés, mérés a fizikai megismerés egyik döntő része. Tapasztalatokat, adatokat szolgáltat a mélyebb összefüggések felismeréséhez., majd az általánosabb törvények leírásához. Az elméleti eredmények helyességéről ismét a kísérlet, a gyakorlat után győződhetünk meg. Az alap laboratóriumi gyakorlatok célja alapvető mérési módszerek, műszerek megismerése, egyszerű kísérleteken keresztül jobban megérteni az előadásban ismertett alapvető, főként a geometriai optika és a fotometria tárgykörébe tartozó összefüggéseket. A szemléletesség mellett továbbá cél a mérések lehetőséghez mért minél pontosabb elvégzése, a mérési eredmények hibáinak értelmezése és szakszerű becslése.

Tematika: Lencsék gyújtótávolságának mérése: egy-egy vékony gyűjtő, illetve szóró lencse fókusz-távolságának meghatározása több módszerrel (pl. lencsetörvény alapján, Bessel-módszerrel, grafikus módszerrel), valamint egy vastag lencse főkijai távolságának meghatározása. Lencsehibák mérése: vékony gyűjtőlencse néhány jellemző hibájának (szférikus aberráció, képmező-elhajlás, asztigmatizmus, kóma, képtorzítás) meghatározása. A távcső és a mikroszkóp vizsgálata: a távcső nagyításának, látószögének, valamint a

mikroszkóp egyik objektív-nagyításának, fókusz távolságának, numerikus apertúrájának és a mikroszkóp össznagyításának és egy tárgy méretének a meghatározása. Fotometria: a hitelesítési görbe felvétele után egy izzó fényerősségének (szögeloszlás is), valamint egy ernyő reflexiójának (szögeloszlás is) meghatározása. Mérések Pulfrich-fotométerrel: színes folyadék abszorpciós spektrumának, az oldat abszorbanciájának és koncentrációjának; valamint különböző mértékben megvilágított filmek feketedési görbéjének kimérése.

Ajánlott irodalom:

1. Budó Ágoston, Mátrai Tibor: Kísérleti fizika III
2. Csordás László, Patkó József, Horvai Rezső, Zsoldos Lehel: Fizikai laboratóriumi gyakorlatok I.
3. Szalay Sándor: Fizikai gyakorlatok I.
4. Kiss Sándor, Kedves Ferenc: Kiegészítő jegyzet optika laboratóriumi gyakorlatokhoz

Tantárgykód: TFBL0504

Tantárgy neve: Optikai mérések 2. (hullámoptika, spektroszkópia és polarimetria)

Óraszám/hét: 0+1+0 (4 db 4 órás gyakorlat)

Kredit: 1

Előfeltételek: TFBE0102 Kísérleti fizika 2

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Erdélyi Zoltán

A tantárgy oktatói: Dr. Erdélyi Zoltán, Dr. Langer Gébor, Dr. Szabó Sándor,
Dr. Beszedá Imre, Dr. Daróczi Lajos

Leírás:

A tantárgy célja: A kísérletezés, mérés a fizikai megismerés egyik döntő része. Tapasztalatokat, adatokat szolgáltat a mélyebb összefüggések felismeréséhez., majd az általánosabb törvények leírásához. Az elméleti eredmények helyességéről ismét a kísérlet, a gyakorlat után győződhetünk meg. Az alap laboratóriumi gyakorlatok célja alapvető mérési módszerek, műszerek megismerése, egyszerű kísérleteken keresztül jobban megérteni az előadásban ismerttetett alapvető, főként a hullámoptika, a spektroszkópia és polarimetria tárgykörébe tartozó összefüggéseket. A szemléletesség mellett továbbá cél a mérések lehetőséghez mért minél pontosabb elvégzése, a mérési eredmények hibáinak értelmezése és szakszerű becslése.

Tematika: Fény hullámhosszának mérése réssel: spektrumvonalak hullámhosszának meghatározása résen történő elhajlás segítségével. Fény hullámhosszának mérése optikai rácscsal: egy optikai rács rácsállandójának meghatározása ismert hullámhosszúságú fényforrás (lézer) segítségével, valamint a rácsállandó birtokában különböző fényforrások (spektrállámpák) néhány spektrumvonala hullámhosszának megmérése. Spektroszkópia: hitelesítés után emissziós és abszorpciós spektrumok meghatározása háromágú és egyenes állású spektroszkóppal. Polarimetria: optikailag aktív oldatok forgatási irányának, fajlagos forgatóképességének, valamint koncentrációjuknak meghatározása. Törésmutató és diszperzió vizsgálata: néhány folyadék törésmutatójának és diszperziójának meghatározása (koncentráció- és hőmérsékletfüggése) Abbe-féle refraktométerrel, továbbá egy prizma törésmutatójának meghatározása goniométerrel.

Ajánlott irodalom:

1. Budó Ágoston, Mátrai Tibor: Kísérleti fizika III
2. Csordás László, Patkó József, Horvai Rezső, Zsoldos Lehel: Fizikai laboratóriumi gyakorlatok I.
3. Szalay Sándor: Fizikai gyakorlatok I.
4. Kiss Sándor, Kedves Ferenc: Kiegészítő jegyzet optika laboratóriumi gyakorlatokhoz

Tantárgykód: TFBL0507
Tantárgy neve: Elektronikai mérések 1.
Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0102 Kísérleti Fizika 2.,
TFBE0103 Kísérleti Fizika 3. előadás párhuzamos felvétele

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Oláh László

A tantárgy oktatói: Dr. Zilizi Gyula, Dr. Oláh László

Leírás:

A tantárgy célja: Alapszintű elektronikai és mérés technikai ismeretek elsajátítása.

Tematika: LC áramkörök frekvencia karakterisztikájának tanulmányozása. Ellenállás mérése Wheatstone-híddal. Tápegységek vizsgálata. Sóoldatok vezetőképességének mérése.

Ajánlott irodalom: Sztaricskai T.: Fizikai gyakorlatok (KLTE, TTK, Kísérleti Fizikai Tanszék, tanszéki jegyzet, 1991).

Tantárgykód: TFBL0508
Tárgy neve: Elektronikai mérések 2.
Óraszám/hét: 0+0+1
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0103 Kísérleti Fizika 3
TFBE0301 Bevezetés az elektronikába

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Oláh László

A tantárgy oktatói: Dr. Oláh László, Dr. Zilizi Gyula

Leírás:

A tantárgy célja: Középszintű elektronikai és mérés technikai ismeretek elsajátítása.

Tematika: Integrált műveleti erősítők specifikációja és alkalmazásai, erősítő alapkapsolások, feszültség-áram átalakítók, nemlineáris áramkörök: egyenirányítók, differenciáló és integráló fokozatok, oszcillátorok, aktív szűrők.

Logikai alapkapsolások, logikai függvények előállítása, kombinációs logikai hálózatok (dekódolók, multiplexerek, összeadó), szekvenciális logikai hálózatok (tárolók, számlálók, regiszterek).

Ajánlott irodalom:

1. Oláh László: Analóg elektronika laboratóriumi gyakorlatok (KLTE, TTK, Kísérleti Fizikai Tanszék, tanszéki jegyzet, 1996)
2. Dr. Sztaricskai Tibor, Dr. Vas László: Elektronikus laboratóriumi mérések (KLTE, TTK, Kísérleti Fizikai Tanszék, tanszéki jegyzet, 1973).

Tantárgykód : TFBL0505
Tantárgy neve : Atomfizikai és optikai mérések 1.
Óraszám/hét : 0+0+4 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit : 1
Előfeltétel : TFBE0103 Kísérleti Fizika 3.
TFBE0104 Kísérleti Fizika 4. előadás párhuzamos felvétele

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Takács Endre

A tantárgy oktatói: Dr. Takács Endre, Dr. Szillási Zoltán

Leírás :

A tantárgy célja : A kísérletező kézség fejlesztése, az atomfizika fontosabb törvényeinek kísérleti igazolása, a mérési adatok kiértékelésének fejlettebb szinten való alkalmazása

A gyakorlatok :

1. A h/e meghatározása fotoeffektus vizsgálatával (4 óra)
2. A Boltzmann-állandó meghatározása (e/k) félvezető karakterisztikáinak mérésével (4 óra)
3. A Stefan-Boltzmann törvény kísérleti igazolása (hőmérsékleti sugárzás) (8 óra)

Ajánlott irodalom :

1. Szabó J., Raics P. : Atomfizikai és optikai laboratóriumi gyakorlatok KLTE, 1986 (házi jegyzet)

Tantárgykód: TFBL0510

Tantárgy neve: Szilárdtestfizikai mérések 1.

Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)

Kredit: 1

Előfeltételek: TFBE0102 Kísérleti fizika 2.

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Langer Gábor

A tantárgy oktatói: Dr Cserháti Csaba, Dr Daróczi Lajos, Dr Harasztosi Lajos, Dr Langer Gábor

Leírás:

A tantárgy célja: A szilárdtestfizika témaköréből vett mérési gyakorlatok segítségével a tantárgyra vonatkozó ismeretek bővítése.

Tematika: Mágnesezettség hőmérsékletfüggésének vizsgálata, koercitív erő és hiszterézis mérése. Keménység és szakítószilárdság mérése. Differenciális termoanalízis alapjai. Ellenállás hőmérséklet függésének vizsgálata. Diffúzió mérése folyadékfázisban. Barkhausen zaj mérése.

Ajánlott irodalom:

1. A mérések elvégzéséhez 10-20 oldalas jegyzet áll rendelkezésre.

Tantárgykód: TFBL0506

Tantárgy neve: Magfizikai mérések 1.

Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)

Kredit: 1

Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Raics Péter

A tantárgy oktatói: Dr. Raics Péter, Váradi Magdolna

Leírás:

A tantárgy célja: A radioaktivitás és kísérleti atommagfizika kollégiumhoz kapcsolódóan gyakorlati tapasztalatok gyűjtése e témakörben, illetve ismerkedés az egyes mérőeszközökkel.

Tematika: A labor mérései a következők:

1. Az elektromosság elemi töltésének meghatározása Millikan módszerével.
2. Mérések Geiger-Müller számlálócsővel –feloldási idő meghatározása, impulzusok időbeni eloszlásának vizsgálata, stb.
3. Szintillációs gamma-spektrometria.
4. Félvezető gamma-spektrometria.

5. Karakterisztikus röntgensugárzás energiájának mérése – A Moseley-törvény igazolása.
6. Alfa-spektrometriai mérések félvezető detektorral –fajlagos energiaveszteség mérés.
7. Rutherford-szórás.

Ajánlott irodalom:

1. Angeli I., Csikai Gy., Nagy S., Pázsit Á., Váradi M.: Fizikai gyakorlatok, Atommag labor, egyetemi jegyzet
2. Budó Ágoston—Mátrai Tibor: Kísérleti Fizika III., Tankönyvkiadó, Budapest, 1977.
3. Raics Péter—Sükösd Csaba: Atommag- és részecskefizika, A fizika alapjai, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Tantárgykód: TFBL0511
Tantárgy neve: Radioaktivitási mérések
Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Papp Zoltán

A tantárgy oktatói: Dr. Erdélyiné dr. Baradács Eszter, Dr. Dezső Zoltán, Dr. Papp Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: Radioaktív izotópok alfa- és béta-sugárzásának mérésére alkalmas mérőeszközök, és e sugárzások egyes tulajdonságainak megismertetése.

Tematika: (1) Alfa-sugárzás levegőbeli hatótávolságának és energiájának meghatározása változtatható nyomású mérőkamra és szcintillációs számláló segítségével. (2) Béta-sugárzás önabszorpciójának vizsgálata végeablakos Geiger-Müller számlálóval. (3) Béta-sugárzás anyagról való visszaszóródásának tanulmányozása Geiger-Müller számlálóval. (4) Béta-sugárzás hatótávolságának és energiájának meghatározása abszorpciós görbe mérése alapján.

Ajánlott irodalom:

1. Daróczy Sándor et al.: Fizikai Gyakorlatok, Radioaktív labor, KLTE TTK Kísérleti Fizikai Tanszék (házi jegyzet), 1973
2. Szalay Sándor, Fizikai gyakorlatok III. kötet, Tankönyvkiadó, Budapest, 1978

Tantárgykód: TFBL0513
Tantárgy neve: Dozimetriai mérések
Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Erdélyiné dr. Baradács Eszter

A tantárgy oktatói: Dr. Erdélyiné dr. Baradács Eszter, Dr. Dezső Zoltán, Dr. Papp Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: Környezeti radioaktivitás, ionizáló sugárzások, és a belőlük származó sugárdózisok mérésére és becslésére alkalmas mérőeszközök és módszerek megismertetése.

Tematika: Környezeti ionizáló sugárzások dózisteljesítményének mérése, forrásrősség és külső sugárterhelés becslése. Levegő radontartalmának mérése, a levegőben tartózkodó radonbomlástermékek azonosítása, koncentrációjuk meghatározása, belégzésükből származó dózis becslése. Gamma-sugárzás anyagban való gyengülésének vizsgálata, sugárvédő pajzs vastagságának méretezése. Különböző hordozható sugármérő eszközök és személyi doziméterek használatának elsajátítása.

Ajánlott irodalom:

1. A gyakorlatvezetők által készített gyakorlati útmutatók.

Differenciált szakmai ismeretek tantárgyai

Elméleti Fizikai ismeretek

Tantárgykód: TFBE0201
Tantárgy neve: Mechanika 1.
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0101 Kísérleti fizika 1.
TMBE0603 Matematika 1.

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Sailer Kornél

A tantárgy oktatói: Dr. Sailer Kornél, Dr. Schram Zsolt

Leírás:

A tantárgy célja: Az elméleti mechanika eszköztárának bemutatása

Tematika: Véges szabadsági fokú mechanikai rendszerek kinematikája, sztatikája. Szabad és kényszermozgás dinamikája. Lagrange-féle első- és másodfajú egyenletek. Impulzus-, impulzuszóránymomentum-, energia- tétel. Megmaradási tételek és szimmetriák. Hamilton-féle kanonikus formalizmus, kanonikus egyenletek, kanonikus transzformációk. Néhány speciális mozgás: rezgések, Kepler-törvények, ingák.

Ajánlott irodalom:

2. Budó Ágoston: Mechanika, Tankönyvkiadó
3. Bába Ágoston: Mechanika, Kossuth Egyetemi Kiadó
4. Sailer Kornél: Bevezetés a mechanikába, elektronikus jegyzet

Tantárgykód: TFBG0201
Tantárgy neve: Mechanika 1. gyakorlat
Óraszám/hét: 0+2+0
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0101 Kísérleti fizika 1.
TMBE0603 Matematika 1.

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Sailer Kornél

A tantárgy oktatói: Dr. Sailer Kornél, Dr. Schram Zsolt

A tantárgy célja: Számolási készségek fejlesztése, alkalmazások megismerése

Tematika: Problémamegoldás a Mechanika 1 előadás tematikájából.

Ajánlott irodalom:

1. Bázisfeladatok: Mechanika 1. (házi jegyzet)
2. Elméleti Fizikai Pédatár 1., Tankönyvkiadó

Tantárgykód: TFBE0202
Tárgy neve: Mechanika 2.
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0201 Mechanika 1.

TFBG0201 Mechanika 1.
TMBE0604 Matematika 2.

Számonkérés módja:Kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Sailer Kornél

A tantárgy oktatói: Dr. Sailer Kornél, Dr. Scrham Zsolt

Leírás:

A tantárgy célja: A kontinuum mechanika és az áramlások elméleti mechanikai módszerek elsajátítása.

Tematika: Merev testek sztatikája és dinamikája. Deformálható rugalmas szilárd testek sztatikája, dinamikája. Deformációs és feszültségi tenzor, Hooke-féle testek. Impulzus-, impulzuszómomentum és energiamérlegek. Izotróp testek, rugalmas hullámok. Húr. Folyadékok és gázok sztatikája. Ideális és newtoni gázok áramlása. Bernoulli-egyenlet és alkalmazásai.

Ajánlott irodalom:

1. Budó Ágoston: Mechanika, Tankönyvkiadó
2. Bába Ágoston: Mechanika, Kossuth Egyetemi Kiadó
3. Sailer Kornél: Bevezetés a mechanikába, elektronikus jegyzet

Tantárgykód: **TFBG0202**

Tantárgy neve: **Mechanika 2. gyakorlat**

Óraszám/hét: 0+2+0

Kredit: 1

Előfeltételek: **TFBE0201** Mechanika 1.
TFBG0201 Mechanika 1.
TMBE0604 Matematika 2.

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Sailer Kornél

A tantárgy oktatói: Dr. Sailer Kornél, Dr. Scrham Zsolt

Leírás:

A tantárgy célja: Számolási készségek fejlesztése, alkalmazások megismerése

Tematika: Problémamegoldás a Mechanika 2 (F1203) előadás tematikájából.

Ajánlott irodalom:

- a. Bázisfeladatok: Mechanika 2. (házi jegyzet)
- b. Elméleti Fizikai Példatár 1., Tankönyvkiadó

Tantárgykód: **TFBE0203**

Tantárgy neve: **Elektrodinamika**

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 3

Előfeltételek: **TFBE0103** Kísérleti fizika 3.
TFBE0201 Mechanika 1.
TMBE0605 Matematika 3.

Számonkérés módja:kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Vibók Ágnes

A tantárgy oktatói: Dr. Vibók Ágnes

Leírás: **A tantárgy célja:** A klasszikus elektrodinamika elméleti eszközeinek elsajátítása.

Tematika: A Maxwell-egyenletek: integrális és differenciális formák. Kontinuitási egyenlet, anyagi egyenletek, határfeltételi egyenletek. Elektrosztatika és magnetosztatika. Stacionárius áramok és elektromágneses terük. Kvázistacionárius áramok. Gyorsan változó

elektromágneses tér. Potenciálok, mértéktranszformáció. Az elektromágneses tér energiája, impulzusa, impulzusmomentuma. mérlegegyenletek.

Ajánlott irodalom:

1. Nagy Károly: Elektrodinamika, Tankönyvkiadó
2. Sailer Kornél: Bevezetés az elektrodinamikába, elektronikus jegyzet

Tantárgykód: TFBG0203
Tantárgy neve: Elektrodinamika gyakorlat
Óraszám/hét: 0+2+0
Kredit: 2
Előfeltételek: TFBE0103 Kísérleti fizika 3.
TFBE0201 Mechanika 1.
TMBE0605 Matematika 3.

Számonkérés módja:K (kollokvium/gyakorlati jegy)

Tantárgyfelelős: Dr. Vibók Ágnes

A tantárgy oktatói: Dr. Vibók Ágnes

Leírás

A tantárgy célja: Számolási készségek fejlesztése, alkalmazások megismerése.

Tematika: Problémamegoldás az Elektrodinamika (F1205) előadás tematikájából.

Ajánlott irodalom:

1. Bázisfeladatok: Elektrodinamika (házi jegyzet)
2. Elméleti Fizikai Pédatár 2., Tankönyvkiadó

Tantárgykód: TFBE0204
Tantárgy neve: Relativitáselmélet
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0103 Kísérleti fizika 3
TMBE0605 Matematika 3.

Számonkérés módja:kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Schram Zsolt

A tantárgy oktatói: Dr. Schram Zsolt

Leírás:

A tantárgy célja: A fizikai elméletek relativisztikus kiterjesztéseinek bemutatása.

Tematika:

Geometria és koordinátarendszerek. A Gallilei-féle relativitási elv. A fény terjedési sebessége. A relativitáselmélet alapfeltevései. Lorentz transzformáció, ívhossz. A Lorentz transzformáció következményei: sebességösszeadás, hosszúságkontrakció, idődilatáció, kísérletek. A Minkovszki-tér geometriája; tenzorok. A Maxwell-egyenletek kovariáns alakja. Tömegpont kinematikája és dinamikája. Töltött részecske elektromágneses térben. A relativisztikus térelmélet alapjai. Térídő szimmetriák a térelméletben; energia-impulzus tenzor, megmaradási tételek.

Az általános relativitáselmélet alapjai. Görbevonaltú koordinátarendszerek. Christoffel szimbólumok, metrikus tenzor. Elektrodinamika és mechanika görbevonaltú koordinátarendszerben. Görbületi tenzor, Ricci tenzor, Einstein egyenletek és egyszerű megoldásaik.

Ajánlott irodalom:

1. Landau-Lifsic: Elméleti Fizika II. A klasszikus erőterek, Tankönyvkiadó
2. Novobátszky Károly: A relativitás elmélet, Tankönyvkiadó

Tantárgykód: TFBE0205
Tárgy neve: Kvantummechanika 1.
Óraszám/hét: 3+0+0
Kredit: 4
Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.
TFBE0203 Elektrodinamika

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Nagy Ágnes

A tantárgy oktatói: Dr. Nagy Ágnes, Dr. Gulácsi Zsolt

Leírás:

A tantárgy célja: Ismerkedés a kvantummechanikai leírás elméleti módszereivel.

Tematika: Kísérleti előzmények. A fizikai mennyiségek mint operátorok és azok sajátértékei. Schrödinger-egyenlet. Egyszerű rendszerek energiasajátérték problémái. Szabad részecske. Harmonikus oszcillátor. Hidrogénatom. Impulzusmomentum. Az időbeli fejlődés. A hullámfüggvény valószínűségi értelmezése. A Heisenberg-féle határozatlansági összefüggés. Alagúteffektus. A spin. A részecskék azonosságának elve. A Pauli-elv. Szimmetriák és megmaradási tételek.

Ajánlott irodalom:

1. Marx György: Kvantummechanika, Műszaki Könyvkiadó
2. Nagy Károly: Kvantummechanika, Tankönyvkiadó
3. Sailer Kornél: Bevezetés a kvantummechanikába, elektronikus jegyzet

Tantárgykód: TFBG0205
Tantárgy neve: Kvantummechanika 1. gyakorlat
Óraszám/hét: 0+2+0
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.
TFBE0203 Elektrodinamika

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Nagy Ágnes

A tantárgy oktatói: Dr. Nagy Ágnes

Leírás:

A tantárgy célja: Számolási készségek fejlesztése, alkalmazások megismerése

Tematika: Problémamegoldás a Kvantummechanika 2 (F1209) előadás tematikájából.

Ajánlott irodalom:

1. Bázisfeladatok: Kvantummechanika (házi jegyzet)
2. Elméleti Fizikai Pédatár 3., Tankönyvkiadó

Tantárgykód: TFBE0206
Tantárgy neve: Termodinamika és statisztikus fizika
Óraszám/hét: 3+0+0
Kredit: 4
Előfeltételek: TFBE0202 Mechanika 2.
TFBE0104 Kísérleti fizika 4.
TMBE0605 Matematika 3.

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Nagy Ágnes
A tantárgy oktatói: Dr. Nagy Ágnes, Dr. Sailer Kornél

Leírás:

A tantárgy célja: A hőtani fogalmak és kapcsolatuk a statisztikus fizika fogalmaival.

Tematika: Extenzív és intenzív mennyiségek. Termodinamikai ptoenciálok. A termodinamika főtételei. Makro- és mikroállapotok, statisztikus sokaságok, tiszta és vegyes sokaság, Liouville-egyenlet és tétel. Entrópia és információ. Ekvipartíció és viriáltétel. Klasszikus ideális és reális gáz. Ideális fermion- és bozongáz.

Ajánlott irodalom:

1. Nagy Károly: Termodinamika és statisztikus mechanika, Tankönyvkiadó
2. Sailer Kornél: Statisztikus fizika 1., egyetemi jegyzet

Tantárgykód: TFBE0208

Tantárgy neve: Bevezetés az elektrodinamikába

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 3

Előfeltételek: TFBE0103 Kísérleti fizika 3.
TFBE0201 Mechanika 1
TMBE0604 Matematika 2. (kivéve Matem.-fizika tanári szakirányon)

Helyettesítő tárgy: TFBE0203 Elektrodinamika

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Vibók Ágnes

A tantárgy oktatói: Dr. Vibók Ágnes

Leírás:

A tantárgy célja: Ismerkedés az elektromágneses tér leírására szolgáló elméleti fizikai módszerekkel.

Tematika: Speciális relativitáselmélet alapjai (alapelvek, téridő, fizikai törvények kovariáns alakja, részecske mozgása), ponttöltés külső elektromágneses térben, az elektromágneses mező (töltések, áramok, Maxwell egyenletek), elektromágnes jelenségek vákuumban (Coulomb törvény, Biot-Savar törvény, elektromágneses hullámok).

Ajánlott irodalom:

1. Nagy Károly: Elektrodinamika, Tankönyvkiadó
2. Sailer Kornél: Bevezetés az elektrodinamikába, elektronikus jegyzet

Tantárgykód: TFBE0209

Tárgy neve: Bevezetés a kvantummechanikába

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 3

Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4. (Matem.-fizika tanári szakirányon
párhuzamosan felvehető)
TFBE0208 Bevezetés az elektrodinamikába

Helyettesítő tárgy: TFBE0205 Kvantummechanika 1.

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Nagy Ágnes

A tantárgy oktatói: Dr. Nagy Ágnes

Leírás:

A tantárgy célja: Ismerkedés a kvantummechanikai leírás elméleti módszereivel.

Tematika: Kísérleti előzmények. A fizikai mennyiségek mint operátorok és azok sajátértékei. Schrödinger-egyenlet. Egyszerű rendszerek energiasajátérték problémái. Szabad részecske. Harmonikus oszcillátor. Hidrogénatom. Impulzusmomentum. Az időbeli fejlődés. A hullámfüggvény valószínűségi értelmezése. A Heisenberg-féle határozatlansági reláció. A spin. A részecskék azonosságának elve. A Pauli-elv.

Ajánlott irodalom:

1. Marx György: Kvantummechanika, Műszaki Könyvkiadó
2. Nagy Károly: Kvantummechanika, Tankönyvkiadó
3. Sailer Kornél: Bevezetés a kvantummechanikába, elektronikus jegyzet

Felsőbb matematika tantárgyak

Tantárgykód: TMBE0605
Tantárgy neve: Matematika 3
Óra/hét: 3+2+0
Kredit: 5
Számonkérés módja: kollokvium, gyakorlati jegy
Előfeltételek: TMBE0604 Matematika 2
Tantárgyfelelős: Dr. Nagy Péter
A tantárgy oktatói: Dr. Nagy Péter, Muzsnay Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: A komplex függvénytan és a funkcionálanalízis elemeinek megismertetése
Tematika: Komplex függvények differenciálhatósága. Cauchy-Riemann-egyenletek. Vonalmenti integrál, Cauchy-féle integráltétel. Nevezetes egész függvények hatványsora. Laurent-sorok. Reziduuum tétel. Integrálható függvények terei. Fourier-sorok, komplex alakjuk. Nevezetes bázisok függvényterekben. A funkcionálanalízis elemei. Hilbert-terek. Lineáris formák és operátorok. Fourier-transzformáció és alkalmazásai. Laplace-transzformáció és alkalmazásai a differenciálegyenletek vizsgálatában.

Irodalom:

1. Szőkefalvi- Nagy Béla: Komplex függvénytan, Tankönyvkiadó, 1988, Budapest.
2. Szőkefalvi-Nagy Béla: Valós függvények és függvény sorok, Polygon,, 2002, Szeged.
3. Petz Dénes: Lineáris analízis, Akadémiai Kiadó, 2002, Budapest.

Tantárgykód: TMBE0612
Tantárgy neve: Lineáris algebra és csoportelmélet
Óraszám/hét: 3+2+0
Kredit: 4
Számonkérés módja: Kollokvium gyakorlati jegy
Előfeltételek: TMBE0603 Matematika 1
Tantárgyfelelős: Dr. Nagy Péter
A tantárgy oktatói: Dr. Nagy Péter

Leírás:

A tantárgy célja: Az elméleti fizikai tanulmányok megalapozására alkalmas csoportelméleti és lineáris algebrai alapismeretek biztosítása

Tematika: Algebrai struktúrák, faktorstruktúrák, homomorfizmusok. A csoportelmélet alapfogalmai. Normális részcsoport, direkt és szemidirekt szorzat. Csoportok hatása halmazokon. Gyűrűk és testek. Vektortér, bázis, dimenzió, alterek. Faktortér, direkt összeg, tenzori szorzat. Lineáris operátorok, transzformációk, mátrixuk. Képtér, magtér. Tenzorok. Sajátérték, sajátvektor, karakterisztikus polinom, spektrum. Euklideszi és unitér terek. Ortogonális direkt összeg. Ortonormált bázis. Adjungált operátor. Önadjungált operátorok spektrál-előállítás. Ortogonális operátorok mátrixának kanonikus alakja. Klasszikus lineáris csoportok. Csoportok lineáris reprezentációja.

Irodalom

1. Bódi Béla: Algebra , Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2004.
2. Gaál István és Kozma László: Lineáris algebra, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2004.
3. P.R.Halmos: Véges dimenziós vektorterek, Műszaki Könyvkiadó, 1984.
4. Kérchy László: Bevezetés a véges dimenziós vektorterek elméletébe, JATE, 1997, Szeged.

Tantárgykód: TFBE0606
Tantárgy neve: Valószínűségi számítás alkalmazásai
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Számokérés módja: Kollokvium
Előfeltételek: TMBE0604 Matematika 2
Tantárgyfelelős: Dr. Pap Gyula
A tantárgy oktatói: Dr. Pap Gyula

Leírás:

Célkitűzés: Bevezetés a véletlen folyamatok elméletébe

Tematika: Diszkrét idejű Markov-láncok. Példák: véletlen bolyongások elnyelő, illetve visszaverő falakkal; a diffúzió Ehrenfest és Bernoulli-Laplace modellje; elágazó folyamatok; rekurrens eseményekkel kapcsolatos Markov láncok. Átmenetvalószínűségek, Chapman-Kolmogorov egyenlet. Állapotok zárt halmazai, állapotok osztályozása (lényeges és lényegtelen állapotok, periódus, alosztályok). Visszatérőség, tranziens állapotok, ergodikusság, invariáns eloszlás. Véges állapotterű Markov-láncok. Elnyelődési valószínűségek, a tönkremenés problémája. Fordított láncok, reverzibilitás.

Folytonos idejű Markov-láncok. Átmenetvalószínűségek, Chapman-Kolmogorov egyenlet. Kolmogorov differenciálegyenletei. Véges állapotterű Markov-láncok. Az állapotváltozások mechanizmusa. Pillanatnyi, regurláris és elnyelő állapotok. Diszkrét idejű váz. Állapotosztályozás. Visszatérőség, tranziens állapotok, ergodikusság, invariáns eloszlás. Példák: születési-kihalási folyamatok, Karlin-McGregor tétel; tiszta születési folyamatok, Poisson folyamat, Yule-folyamat, Pólya-folyamat.

Irodalom:

1. W. Feller: Bevezetés a valószínűségi számításba és alkalmazásaiba. Műszaki Könyvkiadó, 1978.
2. S. Karlin, H.M. Taylor: Sztochasztikus folyamatok. Gondolat, Budapest, 1985.
3. A.T. Bharucha-Reid: Elements of the theory of Markov processes and their applications. New York [et al.] : McGraw-Hill Book Company, 1960.
4. A.T. Bharucha-Reid: Probabilistic methods in applied mathematics. New York : Academic Press, 1968.
5. Pap Gyula: Sztochasztikus folyamatok. Egyetemi jegyzet, mobiDIÁK könyvtár, 2004, <http://mobidiak.inf.unideb.hu/mobi/main.mobi>

Informatika és elektronika ismeretek

Tantárgykód: TFBE0602
Tantárgy neve: Számítógépes mérés és folyamatirányítás
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0302 Digitális elektronika
Számokérés módja: kollokvium
Tantárgyfelelős: Dr. Sudár Sándor
A tantárgy oktatói: Dr. Zilizi Gyula, Dr. Oláh László

Leírás:

A tantárgy célja: Számítógépes mérő- és folyamatirányító rendszerek működési elveinek és programozási módszereinek elsajátítása.

Tematika: Mérőrendszerek felépítése, mérőkészülékek. Mérőhálózatok alapelemei. Számítógépes mérőrendszerek fejlődési irányai. Egységes csatlakozási rendszerek (CAMAC, IEC, stb.). Számítógépek és mérőkészülékek közötti adatátvitel módjai, kommunikációs eljárások. Számítógépek operációs rendszerei és azok kapcsolata a méréssel. Mérőrendszerek vezérlésének megvalósítása különböző programozási nyelveken, programozási segédeszközök. A folyamatirányítás alapelvei, vezérlő és szabályozó rendszerek főbb típusai. Számítógépes folyamatirányítás. Fuzzy logika, neuronhálózatok és alkalmazásaik a folyamatszabályozásban.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Ajtony I., Dr. Gyuricza I.: Programozható irányítóberendezések, hálózatok és rendszerek, Műszaki Könyvkiadó, 2002
2. Kahler J., Frank H. Fuzzy-Logik und Fuzzy-Control, VIEWEG, 1994
3. Kóczy T. L. Tikk D. Fuzzy rendszerek, TypotexKiadó 2000
4. M. Nørgaard, O. Ravn, N. K. Poulsen and L. K. Hansen: Neural Networks for
5. Modelling and Control of Dynamic Systems, Springer-Verlag, London, 2000

Tantárgykód: TFBE0303

Tantárgy neve: Analóg áramkörök

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 3

Előfeltétel: TFBE0301 Bevezetés az elektronikába

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Zilizi Gyula

A tantárgy oktatói: Dr. Oláh László, Dr. Zilizi Gyula

Leírás:

A tantárgy célja: a különböző analóg áramkörök, felhasználási területük, alkalmazásuk megismerése. A különböző analóg mérő és szabályzó körökön keresztül a gyakorlatban előforduló erősítők, összehasonlító és tápáramkörök alkalmazásának megismerése.

Tematika: Az analóg áramkörök elemei: differenciál erősítő, emitterkövető, áramtükrök, feszültség eltoló áramkörök, aszimmetrizáló áramkörök. A műveleti erősítők (analóg áramkörök) jellemzésére szolgáló paraméterek és azok magyarázata. A műveleti erősítők alapkapcsolásai, a különböző erősítők (CMOS, BIMOS, rail to rail, stb.) jellemző adatai. Műveleti erősítők impulzustechnikai felhasználásai: integrátorok, multivibrátorok, Schmitt triggerok, komparátorok. A tápegységek működésének alapjai: a 723-as tápegység bemutatásával. A három pontos tápegységek és alkalmazástechnikájuk. Kapcsolóüzemű tápegységek. Feszültségvezérelt oszcillátorok és más egyszerű digitalizálók. Analóg-digitál és digitál-analóg átalakítók működése, felhasználása. A mérőműszer-számítógép kapcsolat: soros, párhuzamos kapcsolatok, rendszerek. Számítógéphez csatlakozó mérőkártyák: Számítógép vezérlésű analóg jelfeldolgozó programrendszerek és alkalmazásaik: CENTRTOLAB, SIGNAL VIEW, LabVEW, Genie, TESTPOINT, stb. és jellemzőik.

Ajánlott irodalom:

1. Texas: Analóg és illesztő integrált áramkörök, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1979
2. P. Horowitz, W. Hill: The art of electronics, Cambridge university press, 1989
3. Török Miklós: Elektronika, JATEPress, Szeged, 2000
4. Sztaricskai Tibor: Analóg áramkörök (Óravázlat-kézirat), Debreceni Egyetem, 2000

Tantárgykód: TFBE0304
Tantárgy neve: Digitális számítógépek áramkörei
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0303 Analóg áramkörök
Számonkérés módja: kollokvium
Tantárgyfelelős: Dr. Zilizi Gyula
A tantárgy oktatói: Dr. Zilizi Gyula, Dr. Oláh László, Szabó Zsolt
Leírás:

A tantárgy célja: Az F2302 (Digitális elektronika) alapjaira építve megismerteti a hallgatókat a korszerű digitális számítógépek áramköri szintű hardverfelépítésével.

Tematika: A digitális számítógépek általános felépítése, részegységei. A mikroprocesszorok fő részei és működésük. Az Intel és a vele kompatibilis mikroprocesszorok felépítése. A processzorok és az IBM PC kompatibilis számítógépek fejlődéstörténete: XT, AT, 386-os, 486-os és Pentium I - IV számítógépcsaldók. Az alaplap alkotóelemei. A PC bővítősín-rendszereinek áttekintése: az ISA, VLB, PCI, AGP és a PCI-Express szabványok fontosabb jellemzői. A grafikus kártyák fejlődése az MDA-tól a 3D gyorsító VGA kártyákig. A BIOS feladata a PC-ben. A lemezes háttértárolók és csatoló kártyák áttekintése. Soros és párhuzamos interfész, az USB szabványok.

Ajánlott irodalom:

1. Tannenbaum A. S.: A számítógépek architektúrája (Panem Kiadó, Budapest, 2001)
2. Ila László – Sági Balázs: PC-műhely 1-4. kötet (Panem Kiadó, Budapest, 1999)
3. U. Tietze, Ch. Schenk: Analóg és digitális áramkörök (Műszaki Könyvkiadó, 1999)
4. P. Horowitz, W. Hill: The Art of Electronics (Cambridge University Press, 1993)

Tantárgykód: TFB0604
Tantárgy neve: A számítógépes szimuláció módszerei
Óraszám/hét 1+0+4
Kredit: 5
Előfeltételek: TFBE0601 Bevezetés az informatikába
TMBE0604 Matematika 2.

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Kun Ferenc
A tantárgy oktatói: Dr. Kun Ferenc

Leírás:

A tantárgy célja: Alapvető számítógépes szimulációs módszerek elsajátítása

Tematika: Kísérlet-elmélet-szimuláció viszonya, az egzakt numerikus megoldás fogalma, szimulációs módszerek osztályozása.

Monte Carlo szimuláció, véletlenszámok előállítása, véletlenszám generátorok. Tetszőleges eloszlású véletlenszámok előállítása. Bolyongás és növekedési folyamatok számítógépes szimulációja, diffúzió limitált aggregáció, Eden modell, járványterjedés. Szivárgási jelenségek, perkoláció. Integrálok kiszámítása Monte Carlo módszerrel.

Alkalmazás: kompozitok törésének vizsgálata Monte Carlo szimulációval.

A molekuláris dinamikai szimuláció alapjai. Közönséges differenciálegyenletek és egyenlet rendszerek numerikus megoldása. Mozgásegyenletek, kezdőfeltételek és határfeltételek. A szimulációs program optimalizálása, Verlet-táblázat, csatolt cellás algoritmusok.

Alkalmazások: beton összenyomás és nyújtás alatti törésének szimulációja, a szálakkal történő megerősítés (vasbeton) szerepe.

Sejtautomata modellezés alapjai, diszkrét dinamikai rendszerek. Egydimenziós automaták osztályozása, a dinamika kódolása. Kétdimenziós automaták osztályozása. Életjáték. Rácsgáz modellek. Alkalmazás: két komponens keveredése folyadékban, folyadékok áramlásának vizsgálata.

Ajánlott irodalom:

1. V. Gould and J. Tobochnik, *An introduction to Computer Simulation Methods* (Addison-Wesley, 1999).
2. M. P. Allen and D. J. Tildesley, *Computer Simulation of Liquids* (Oxford University Press, 1996).
3. D. Rapaport, *The Art of Molecular Dynamics Simulation*, (Cambridge University Press, 2001).
4. K. Ohno, K. Esfarjani, and Z. Kawazoe, *Computational Materials Science*, (Springer, 1999).

Tantárgykód: TFBE0603
Tantárgy neve: Mérési adatok feldolgozása
Óraszám/hét: 2+1
Kredit: 4
Előfeltételek: TFBE0101 Kísérleti fizika 1.
TMBE0603 Matematika 1.

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Trócsányi Zoltán

A tantárgy oktatói: Dr. Darai Judit, Dr. Trócsányi Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: Mérési adatok feldolgozását, értelmezését, megbízhatóságuk ellenőrzését szolgáló matematikai módszerek ismertetése. A módszerek illusztrálása példákkal.

Tematika: A valószínűségszámítás elemei: valószínűségi változók és jellemzőik, eloszlások. Statisztikai becslések és jellemzőik. Hibaterjedés. A Monte-Carlo módszer. Statisztikai tesztek: hipotézisek, a Fischer-féle lineáris diszkriminációs függvény, illesztési tesztek, jel szignifikanciájának vizsgálata. A maximum likelihood-módszer: paraméterbecslés a maximum likelihood-módszerrel, a maximum likelihood becslések szórása (analitikus, grafikus és Monte-Carlo módszer, RCF-határ). Paraméterbecslés a legkisebb négyzetek módszerével, a becslések szórása. Paraméterekben lineáris függvény illesztése.

Numerikus matematikai módszerek. Hibaforrások, véges pontosságú számábrázolás. Nem-lineáris egyenletek megoldása: fixpont-iteráció, Newton-Raphson eljárás, húr-módszer. Két egyenletből álló egyenletrendszerek: fixpont-iteráció, Newton-Raphson eljárás, gradiens-módszer. Algebrai egyenletek: Horner-elrendezés, Vieta-tétel, Lobacsevszkij-Graeffe módszer. Lineáris egyenletrendszerek megoldása: általános alak, Gauss-elimináció, iteráció (előnyök és hátrányok); gyengén meghatározott egyenletrendszerek, geometriai szemléltetés. Numerikus integrálás: az általános kvadratura-formula, trapézformula, Simpson-formula. Differenciálegyenletek numerikus integrálása: az alapfeladat és általánosításai; Euler-módszer, Taylor-módszer.

Ajánlott irodalom:

1. Glen Cowan: *Statistical Data Analysis*, Oxford Science Publications, 1998
2. Obádovics J. Gy.: *Numerikus módszerek és programozásuk*, Tankönyvkiadó, Bp, 1977
3. A. Ralston: *Bevezetés a numerikus analízisbe* Műszaki Könyvkiadó, Bp., 1969
4. Prékopa A.: *Valószínűségelmélet műszaki alkalmazásokkal* Műszaki Könyvkiadó, Bp. 1962

Szakirányi laboratóriumi gyakorlatok

Tantárgykód: TFBL0602
Tantárgy neve: Számítógépes mérés és folyamatirányítás gyakorlat
Óraszám/hét: 0+0+4
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0602 Számítógépes mérés és folyamatirányítás előadás
Számonkérés módja:gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Sudár Sándor
A tantárgy oktatói: Dr. Zilizi Gyula, Dr. Oláh László, Dr. Szillási Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: Számítógépes mérő- és folyamatirányító rendszerek működési elveinek és programozási módszereinek alkalmazása a gyakorlatban.

Tematika: A LabVIEW használatának alapjai: Virtuális műszer (VI) (Virtual Instruments), VI-k, SubVI-k létrehozása, szerkesztés, nyomkövetés. Ciklusok, tömbök, grafikonok, rekordok (cluster) (tömbök létrehozása, hullámforma és XY grafikonok), Case” és sorrendi struktúrák, képlet és kifejezés, csomópontok. Mérés-adatgyűjtés és hullámformák (az adatgyűjtés alapjai, mérés-adatgyűjtő VI-k a LabVIEW-ban, analóg bemenet használata, DAQ Wizard (segéd), hullámforma bemenet, hullámforma adatok tárolása file-ba, analóg bemeneti csatorna letapogatása, analóg kimenet, digitális ki/bemenet, számlálók. Mérőeszközök vezérlése a GPIB (EIC) kommunikáció alapjai és konfigurálása, Input/Output portok használata. Számítógéppel vezérelt függvénygenerátor készítése D/A konverter felhasználásával, Program készítése digitális tárolt hanganyag visszajátszására D/A konverterrel.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Ajtony I., Dr. Gyuricza I.: Programozható irányítóberendezések, hálózatok és rendszerek, Műszaki Könyvkiadó, 2002
2. LabVIEW User Manual, National Instruments, 2003
3. LabView Measurement Manual, National Instruments, 2003

Tantárgykód: TFBL0605
Tantárgy neve: Digitális jelfeldolgozás mérések
Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit: 0
Előfeltételek: TFBE0602 Mérés és folyamatirányítás számítógéppel előadás
Számonkérés módja:gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Szabó István
A tantárgy oktatói: Dr. Szabó István, Harasztosi Lajos

Leírás:

A tantárgy célja: A gyakorlatokon mérési és vezérlési feladatokat megoldásán keresztül a hallgatók megismerkednek a beágyazott jelprocesszoros rendszerek alkalmazási lehetőségeivel.

Tematika: A DSP porcesszorok felépítése, a programozási környezet elemei. 1. Alapvető kimeneti perifériás eszközök használata: Digitális ki és bemenet, PWM jel generálás. 2. Bemeneti eszközök használata: A/D konverzió, adatgyűjtés és tárolás megvalósítása. 3 Időzítő és számláló áramkörök: szögelfordulás és fordulatszám-mérés. 4. Digitális szűrők alapjai, FIR szűrő megvalósítása és vizsgálata. 5. Szabályozó körök elméletének alapjai PID szabályozó vizsgálata. 6. Motorvezérlés: motor típusok és jellemzőik, motorvezérlő vizsgálata.

Ajánlott irodalom:

1. Az egyes gyakorlatokhoz készült leírás
2. Andreev Bateman, Iain Paterson-Stephens: THE DSP HANDBOOK
3. Texas Instruments felhasználói kézikönyvek
4. Steven W. Smith,: The Scientists and engineers guide to Digital Signal processing
<http://www.dspguide.com/>

Tantárgykód:	TFBL0515
Tárgy neve:	Szilárdtestfizikai mérések 2.
Óraszám:	0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit:	1
Előfeltételek:	TFBL0510 Szilárdtestfizika ,mérések 1.
Számonkérés módja:	gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős:	Dr. Langer Gábor
A tantárgy oktatói:	Dr. Beszedá Imre, Dr. Cserháti Csaba, Dr. Harasztosi Lajos, Dr. Langer Gábor, Dr. Szabó Sándor

Leírás:

A tantárgy célja:A gyakorlatok keretében a hallgatók megismerkednek a tanszék laboratóriumaiban folyó szilárdtestfizikai kutatásokkal és az ott lévő berendezések segítségével konkrét mérési feladatokat hajtanak végre.

Tematika: Ferromágneses anyagok mágneses anyagvizsgálatának hőmérsékletfüggése. Metallográfia. Mérések pásztázó elektronmikroszkóppal. Mérések transzmissziós elektronmikroszkóppal. Ötvözetek előállítása ívolvasztással. Multirétegek előállítása és vizsgálata

Ajánlott irodalom:

1. A mérések elvégzéséhez minden laboratóriumban 10-20 oldalas jegyzet áll rendelkezésre.

Tantárgykód:	TFBL0512
Tantárgy neve:	Atomfizikai és optikai mérések 2.
Óraszám/hét:	0 + 0 + 1 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit:	1
Előfeltételek:	TFBE0104 Kísérleti Fizika 4.
Számonkérés módja:	gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős:	Dr. Takács Endre
A tantárgy oktatói:	Dr. Szillási Zoltán, Dr. Takács Endre

Leírás:

A tantárgy célja: A kísérletező készség fejlesztése, az atomfizika fontosabb törvényeinek kísérleti igazolása, a mérési adatok kiértékelésének fejlettebb szinten való alkalmazása.

A gyakorlatok :

- 1.) Mérések Török-Barabás típusú spektroszkóppal (4 óra)
- 2.) Törésmutató és koncentráció mérése Rayleigh-interferométerrel (4 óra)
- 3.) Hélium –neon gázlézer működésének és jellemzőinek vizsgálata (8 óra)

Ajánlott irodalom :

1. Szabó J., Raics P. : Atomfizikai és optikai laboratóriumi gyakorlatok KLTE, 1986 (házi jegyzet)

Tantárgykód:	TFBL0516
Tantárgy neve:	Magfizikai mérések 2.

Óraszám/hét:: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)

Kredit: 1

Előfeltétel: TFBL0506 Magfizika mérések 1.

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Sudár Sándor

A tantárgy oktatói: Dr. Sudár Sándor, Dr. Cserpák Ferenc, Dr. Váradi Magdolna

Leírás:

A tantárgy célja: A különböző magfizikai mérési módszerek valamint a mérési-eredmény kiértékelési módszerek megismerése, elsajátítása.

Tematika: Radioaktív anyagok felezési idejének mérése. Kozmikus sugárzás vizsgálata. Magsugár meghatározása neutron totális hatáskeresztmetszet mérésből. Neutronszórás felhasználása az analitikában. Gamma abszorpció és dozimetria. γ - szögkorrelációs vizsgálatok.

Ajánlott irodalom:

1. Bódy Zoltán, Dede Miklós: Atommagfizika, Tankönyvkiadó, Budapest, 1972
2. Budó-Mátrai: Kísérleti Fizika III., Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1977
3. Szabó- Simonits: Aktivációs analízis, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1973
4. Jánossy Lajos: Kozmikus sugárzás, Gondolat Kiadó, Budapest, 1963
5. Juhász S., Szegedi S.: Magfizikai mérések 2. (kézirat), Debreceni Egyetem, 1996

Tantárgykód: TFBL0509

Tantárgy neve: Elektronikai mérések 3.

Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)

Kredit: 1

Előfeltételek: TFBL0507 Elektronikai mérések 1
TFBL0508 Elektronikai mérések 2.

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Oláh László

A tantárgy oktatói: Dr. Zilizi Gyula , Dr. Oláh László

Leírás:

A tantárgy célja: Haladó szintű elektronikai és mérés technikai ismeretek elsajátítása.

Tematika: Mérések digitális oszcilloszkópokkal. Az érintős memóriák és felhasználásuk. Elektronikai mérések LabView és Signal View környezetben. Mérések a CENTROLAB számítógép vezérlésű mérőkártyával.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Sztaricskai T.: Mérések digitális oszcilloszkóppal (KLTE, TTK, Kísérleti Fizikai Tanszék, laborjegyzet, 1996)
2. Dr. Sztaricskai T.: A Wave Star programkezelési útmutatója (KLTE, TTK, Kísérleti Fizikai Tanszék, laborjegyzet, 1996)
3. Dr. Sztaricskai T.: Az érintős memóriák (KLTE, TTK, Kísérleti Fizikai Tanszék, laborjegyzet, 1996)
4. Dr. Sztaricskai T.: A CENTROLAB használata (KLTE, TTK, Kísérleti Fizikai Tanszék, laborjegyzet, 1996)
5. Dr. Sztaricskai T.: Bevezetés a LabView mérési adatgyűjtő és feldolgozó programrendszerbe. (KLTE, TTK, Kísérleti Fizikai Tanszék, laborjegyzet, 1996).

Tantárgykód: TFBL0305

Tantárgy neve: Áramkör-szimulációs programok 1.

Óraszám/hét: 0+1+0 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0303 Analóg áramkörök
Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Zilizi Gyula
A tantárgy oktatói: Szabó Zsolt, Dr. Oláh László, Dr. Zilizi Gyula

Leírás:

A tantárgy célja: A korszerű elektronikai szimulációs technikák megismertetése, néhány szimulációs program gyakorlati alkalmazásának elsajátítása

Tematika: Számítógépes módszerek az áramkörtervezésben. Szintézis-, és szimulációs programok. Az áramkörszimulációs programok felépítése. Csomóponti potenciál, és az állapotváltozós módszer. Lineáris és nemlineáris szimulációs programok. Egyenáramú analízis, tranziens analízis, analízis a frekvenciatartományban, zajanalízis, tolerancia analízis, termikus analízis.

Lineáris hálózat szinuszos és impulzus gerjesztése. Kétpólusok RLC körök és dióda vizsgálata. Négypólusok vizsgálata. Elektronikus eszközök karakterisztikája, kiszelű paraméterek

Ajánlott irodalom:

1. Székely V., Poppe A.: Áramkörszimuláció a PC – n (ComputerBooks, Budapest, 1996)
2. TINA 3.0 Elektronikai tervező és oktatóprogram, felhasználói kézikönyv DesignSoft, Budapest

Tantárgykód: TFBL0306
Tantárgy neve: **Áramkör-szimulációs programok 2.**
Óraszám/hét: 0+1+0 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0303 Analóg áramkörök
TFBL0305 Áramkörszimulációs programok 1. F2554

Számonkérés módja: Gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Zilizi Gyula
A tantárgy oktatói: Szabó Zsolt, Dr. Oláh László, Dr. Zilizi Gyula

Leírás:

A tantárgy célja: A TFBL0305 alapjaira építve a Tina és a PSpice szimulációs programok megismertetése

Tematika: Elektromos alkatrészek modellezése. Lineáris alkatrészek modellezése. A félvezető eszközök modellezésének elvi alapjai. Dióda-, MOS és bipoláris tranzisztor modellezés. Műveleti erősítő lineáris modellje. A modellparaméterek meghatározása. Váltakozóáramú (AC) analízis. Bode – diagram. Digitális áramkörök szimulációja. Vegyes szimuláció.

Ajánlott irodalom:

1. Székely V., Poppe A.: Áramkörszimuláció a PC-n (ComputerBooks, Budapest, 1996)
2. TINA 3.0 Elektronikai tervező és oktatóprogram, felhasználói kézikönyv DesignSoft, Budapest
3. Paul W. Tuinenga: SPICE: A Guide to Circuit Simulation and Analysis Using PSpice Prentice Hall, 1992

Tantárgykód: TFBL0307
Tantárgy neve: **Mikrokontrollerek alkalmazástechnikája 1.**

Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0302 Digitális elektronika
Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Zilizi Gyula
A tantárgy oktatói: Szabó Zsolt, Dr. Oláh László, Dr. Zilizi Gyula

Leírás:

A tantárgy célja: Bevezetés az alacsony szintű programozási nyelvek vezérléstechnikában való alkalmazásába.

Tematika: A mikrokontrollerek kialakulásának története. Alkalmazási területeik. A 8 bites mikrovezérlők általános felépítése. A BasicStamp felépítése és programozása. Intelligens kijelzők.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Kónya László: PIC Mikrovezérlők alkalmazástechnikája
2. ChipCAD Kft., Budapest, 2003
3. Dr. Madarász László: A PIC16C Mikrovezérlők (GAMF, Kecskemét, 1996)
4. P. F. Lister: Egytokos mikroszámítógépek (Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1988)

Tantárgykód: TFBL0307
Tárgy neve: Mikrokontrollerek alkalmazástechnikája 2.
Óraszám/hét: 0+0+1
Kredit: 1
Előfeltételek: TFBE0302 Digitális elektronika,
TFBL0306 Mikrokontrollerek alkalmazástechnikája 1, - F2556

Számonkérés módja: Gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Zilizi Gyula
A tantárgy oktatói: Szabó Zsolt, Dr. Oláh László, Dr. Zilizi Gyula

Leírás:

A tantárgy célja: A hallgató felkészítése arra, hogy a különböző feladatok megoldásához képes legyen az célnak legmegfelelőbb mikrovezérlő kiválasztására és gyakorlati alkalmazására.

Tematika: Az MCS48, és az MCS51-es család architektúrája, utasításkészletük. RISC technológiájú mikrokontrollerek. A MICROCHIP által gyártott processzorok jellemzői, utasításkészletük. A PIC16F84-es típusú mikrokontroller hardver és szoftver jellemzői. Számítógépes fejlesztői környezet (fordítók, szimulátorok, emulátorok). Néhány 8-, 16-, és 32-bites mikrokontroller (ATMEL, Cygnal, Cypress, Texas, Philips, Hitachi, Dallas) összehasonlítása. Mikrokontrollerek hálózatos alkalmazásokban.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Kónya László: PIC Mikrovezérlők alkalmazástechnikája
2. ChipCAD Kft., Budapest, 2003
3. Dr. Madarász László: A PIC16C Mikrovezérlők (GAMF, Kecskemét, 1996)
4. P. F. Lister: Egytokos mikroszámítógépek (Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1988)

Szakirányi ismeretek tárgyai

Tantárgykód: TFBE0410
Tárgy neve: Atom és molekulafizika
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.
Számonkérés módja: kollokvium
Tantárgyfelelős: Dr. Szalóki Imre
A tantárgy oktatói: Dr. Takács Endre, Dr. Szalóki Imre
Leírás:

A tantárgy célja: Fizika tanár és fizikus szakos hallgatók számára bevezetőt nyújtani az atomi elektronfelhő modern kísérleti vizsgálataiba.

Tematika: Az atomi elektronfelhő fizikájával foglalkozó tudományterület alapfogalmainak tisztázása, az alapvető kísérleti eszközök és módszerek bemutatása, napjaink atomfizikájának frontvonalai. Az atomfizika klasszikus kísérletei (fotoeffektus, Rutherford-szórás, Frank-Hertz kísérlet, Compton-szórás, Davisson-Germer kísérlet, Stern-Gerlach kísérlet).

A molekulafizika alapjai, kovalens, ionos és fémes kötés. Molekulaspektrumok szerkezete és értelmezése, Raman jelenség. Az atommag Coulomb-terében mozgó elektron leírása, impulzuszórák csatolódása. Ütközési és legerjesztődési folyamatok. Foton és részecske detektálási módszerek. Ioncsapdák, tárológyűrűk, az atomok lézerekkel való manipulálása.

Ajánlott irodalom:

1. Budó-Mátrai: Kísérleti Fizika III. Tankönyvkiadó, Budapest, 1979.
2. Hevesi Imre, Szatmári Sándor: Bevezetés az atomfizikába, JATEPress, Szeged, 2002.
3. B.H. Brandsen and C.J. Joachain: Physics of Atoms and Molecules, Longman Scientific and Technical, 1995.

Tantárgykód: TFBE0404
Tantárgy neve: Atommag- és részecskefizika
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.
Számonkérés módja: kollokvium
Tantárgyfelelős: Dr. Raics Péter
A tantárgy oktatói: Dr. Raics Péter
Leírás:

A tantárgy célja: A radioaktivitás alaptörvényeinek, az atommag- és részecskefizika jelenségeinek magyarázata, modelljeik ismertetése, felhasználási területeik tárgyalása.

Tematika: Az atommagok általános tulajdonságai, felépítése, alapvető folyamatok. Jellemző fizikai mennyiségek. Szimmetriák, megmaradási törvények. Sugárzás és anyag kölcsönhatásai: nehéz- és könnyű töltött részecskék, fotonok, neutronok. Részecskék észlelési módjai: gázkisülés, szcintilláció, félvezetők. Nyom-megjelenítő technikák. Dozimetria. A radioaktivitás törvényszerűségei. Alfa-bomlás, beta-átalakulás és gamma-legerjesztődés. Az atommag mérete, tömege, kötési energiája. Momentumok. Magmodellek: folyadékcsepp, héj, kollektív, egyesített. Az atommagreakciók jellemző formái és modelljei. A neutronfizika elemei. Nukleáris energiatermelés. Maghasadás. Reaktor-fizikai alapok. Termionukleáris

energiatermelés. Részecskegyorsítók. Elemi részecskék és családjaik. Előállításuk, tulajdonságaik. A Standard Modell alapjai. Kölcsönhatás-típusok. A hadronok felépítése. Az Univerzum fejlődéstörténete. A kémiai elemek kialakulása.

Ajánlott irodalom:

1. *Raics P.*: Atommag- és részecskefizika. Jegyzet. (DE Kísérleti Fizikai Tanszék, 2002.)
<http://fizika.ttk.unideb.hu/kisfiz/Raics>
2. *Csikainé Buczkó M.*: Radioaktivitás és atommagfizika (Tankönyvkiadó, Bp., 1985)
3. *Raics P., Sükösd Cs.*: Atommag- és részecskefizika. Könyvrészlet "A fizika alapjai" c. tankönyvben, VI. rész, 635-714 o. (Szerk: Erostyák J., Litz J. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003)
4. *Kiss D., Horváth Á., Kiss Á.*: Kísérleti atomfizika (ELTE Eötvös Kiadó, Bp., 1998)

Tantárgykód: TFBE0406
Tantárgy neve: Modern optika
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.
Számonkérés módja: kollokvium
Tantárgyfelelős: Dr. Raics Péter
A tantárgy oktatói: Dr. Raics Péter
Leírás:

A tantárgy célja: Holográfia, lézerek, anyaggal való kölcsönhatás, nem-lineáris optikai jelenségek, detektálás, száloptika alapjainak ismertetése, az alkalmazások tárgyalása.

Tematika: Interferencia, kísérleti megvalósítás, interferométerek és alkalmazásai. Időbeli és térbeli koherencia; Fourier-transzformációs spektroszkópia. Az optikai leképezés hullámelméleti alapjai. Fourier-transzformációs optika. Hullámfront-rekonstrukció, holográfia. Vékony- és mély (térfogati) hologramok előállítása, tulajdonságaik. A holográfia alkalmazásai. A fényforrások általános tulajdonságai. Hagyományos fényforrások. A lézerek működésének alapjai: indukált emisszió; inverz populáció. Gáz- és gőzlézerek. Szilárdtest lézerek és különleges rendszerek. Elektro- és magnetooptikai jelenségek, felhasználási lehetőségeik. Nemlineáris optikai jelenségek és alkalmazásai. Fáziskonjugálás. A fényvezető szálak tulajdonságai, gyártásuk. Fénytávközlés. Fény és anyag kölcsönhatása. Fotoemissziós-, félvezető- és termikus detektorok. A lézerek metrológiai, gyártástechnológiai és orvosi-biológiai alkalmazásai.

Ajánlott irodalom:

1. A. Nussbaum, R.A. Phillips: Modern optika (Műszaki Könyvkiadó, Budapest 1982)
2. Ábrahám Gy. (szerk.): Optika (Panem–McGraw-Hill, Budapest, 1998)
3. Raics P.: A Fourier-transzformáció alapképletei (KLTE, Debrecen, 1984)

Tantárgykód: TFBE0407
Tárgy neve: Elektron és atomi mikroszkópia
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0103 Kísérleti fizika 3.
Számonkérés módja: kollokvium (kollokvium/gyakorlati jegy)
Tantárgyfelelős: Dr. Cserhádi Csaba
A tantárgy oktatói: Dr Beszedá Imre, Dr Cserhádi Csaba, Dr Daróczi Lajos
Leírás:

A tantárgy célja: A korszerű mikroszkópiás képalkotó módszerek és alkalmazási lehetőségeik megismerése.

Tematika: A félév során a hallgatók megismerkednek a pásztázó elektronmikroszkópia (SEM) és az elektronsugaras (EPMA) mikroanalízis, valamint a transzmissziós elektronmikroszkópia (TEM) és az elektrondiffrakció (ED) elméleti és gyakorlati alapjaival. Tárgyaljuk a berendezések működését, az elektronnyaláb és a minta anyagának kölcsönhatását, a keletkező jelek detektálásának módjait, az elektrondiffrakciós jelenségeket, valamint a képalkotás alapjait. Bemutatjuk a kvalitatív és kvantitatív röntgenanalízis alapelveit, valamint a mikroszkópos minták előkészítését. A mikroszkópos képek értelmezéséhez elengedhetetlen képmegmunkálás és képanalízis alapjai is a kurzus részét képezik. Mindezek mellett említésre kerülnek egyéb pásztázó elven működő berendezések is, mint az SPM és AFM. Az előadások anyagát a hallgatók a berendezés használata során a gyakorlatban is kipróbálhatják.

Ajánlott irodalom:

1. Pozsgai Imre: A pásztázó elektronmikroszkóp és elektronsugaras mikroanalízis alapjai
2. Radnóczy György: A transzmissziós elektronmikroszkópia és elektrondiffrakció alapjai

Tantárgykód: TFBE0405

Tantárgy neve: Fizikai anyagtudomány

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 3

Előfeltételek: TFBE0102 Kísérleti fizika 2.

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Beke Dezső

A tantárgy oktatói: Dr. Beke Dezső, Dr. Erdélyi Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: Elmélyíteni a Szilárdtestfizika alapkursusban tanultakat elsősorban gyakorlati, anyagtudományi problémák tárgyalásával. Így az állapotábráktól a képlékenyalakítási, törési mechanizmusokon keresztül, a technikai mágnesség alapjaiig terjedő ismereteket nyújtani.

Tematika:

Fázis-egyensúlyok és fázis-átalakulások. Állapotábrák. Kétalkotós szilárdoldatok statisztikus leírása. Szemcsehatárok és határfelületek. Kölcsönös diffúzió és szilárdtest reakciók. Szilárdtestek deformációs és törési mechanizmusai. Precipitáció (nukleáció és növekedés), spinodális bomlás. Felületi szegregáció. Rend-rendezetlen fázisátalakulás. Domén mágnesség. Alakmemória ötvözetek (martenzites fázisátalakulások).

Ajánlott irodalom:

- 1) Káldor Mihály: „Fizikai metallurgia” Műszaki Könyvkiadó Bp. 1990
- 2) A.G. Guy: „Fémfizika” Műszaki Könyvkiadó Bp. 1978
- 3) Giber János és munkatársai: “Szilárdtestek felületfizikája” Műszaki Könyvkiadó. Budapest, 1987

Tantárgykód: TFBE0207

Tárgy neve: Kvantummechanika 2.

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 3

Előfeltételek: TFBE0204 Relativitáselmélet
TFBE0205 Kvantummechanika 1.

Számonkérés módja:kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Nagy Ágnes

A tantárgy oktatói: Dr. Nagy Ágnes, Dr. Gulácsi Zsolt

Leírás:

A tantárgy célja: A kvantummechanikai alkalmazásainak, közelítő módszerek és a relativisztikus kiterjesztés bemutatása.

Tematika:

Perturbációszámítás, variációs elv. Hélium atom. Hidrogén molekula Szórási jelenségek. Relativisztikus Kvantummechanika. Dirac egyenlet.

Ajánlott irodalom:

1. Nagy Károly: Kvantummechanika, Tankönyvkiadó
2. Marx György: Kvantummehanika, Műszaki Könyvkiadó

Tantárgykód: TFBE0414

Tárgy neve: Neutron és reaktorfizika

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 3

Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.

Számonkérés módja:kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Demény András

A tantárgy oktatói: Dr. Demény András,

Leírás:

A tantárgy célja: A tárgy keretében a hallgatók megismerkednek a magfizika neutronokkal foglalkozó részével, illetve maghasadáson alapuló energiatermelő rendszerekkel.

Tematika: A neutron fizikai tulajdonságai. Neutronforrások. Neutrondetektorok. Neutronok lassulása és diffúziója. Neutronok energiaspektrumának és fluxusának meghatározása. Hatáskeresztmetszetek mérési módszerei. Optikai tulajdonságok és alkalmazásaik. Maghasadás. Kritikus rendszerek. Heterogén reaktorok. Homogén reaktorok. Reaktorok kinematikája és vezérlése.

Ajánlott Irodalom:

1. K.H.Beckurts, K.Wirtz, Neutron Physics, Springer-Verlag (1964)
2. J.Csikai, Handbook of Fast Neutron Generators, CRC Press Inc., Florida (1987)
3. Kiss D., Quitner P., Neutronfizika, Akadémiai Kiadó, Budapest (1971)
4. Simonyi K. A reaktorfizika és reaktortechnika alapjai, Mérnöki Továbbképző Intézet, Budapest (1956)
5. S. Garg, F. Ahmed, L.S.Kothari, Physics of Nuclear Reactors, Tata McGraw-Hill Publishing Company Ltd., New Delhi (1986)
6. Szalay-Csikai, Radioaktivitás, KLTE-TTK (1970).

Tantárgykód: TFBL0517

Tárgy neve: Biofizikai és orvosi biológiai mérések

Óraszám/hét: 0+0+1 (4 db 4 órás gyakorlat)

Kredit: 1

Előfeltételek: TFBE0603 Mérési adatok feldolgozása
TFBE0602 Számítógépes mérése és folyamatirányítás

Számonkérés módja: gyakorlati jegy,

Tantárgyfelelős: Dr. Szabó Sándor

A tantárgy oktatói: Dr. Szabó Sándor, Dr Szabó István

Leírás:

A tantárgy célja: Bevezetés az orvosbiológia jelek mérési és feldolgozási módszereibe.

Tematika:

Hallásvizsgálat: Szinuszos hangok keltése. Hallásküszöb-görbe felvétele. Elfedési görbék felvétele. Hangok megkülönböztethetőségének vizsgálata. Oszcilloszkóp, hanggenerátor, számítógépes adatfeldolgozás használata és gyakorlása.

Csontcement és csont mechanikai és szerkezeti tulajdonságainak vizsgálata: Csontcement polimerizációjának nyomonkövetése. A készített mintadarabok és csontok csiszolati mintáinak elkészítése. Mikroszkópos és mechanikai vizsgálatok. Szakító és törő vizsgálat. Keménység mérés.

Spektrális elemzés a biofizikában: Hangok felvétele és hangspektrumok elemzése. Zajok, szinuszos és egyéb összetett hangok elemzése. FFT, LPC analízis. Különböző ablakok (Hamming, Hanning, Bartlett, négyzetes stb) használata. Spektrogrammok vizsgálata. In situ vizsgálatok és vizsgálatok korábban felvett jeleken. Számítógépes adatfeldolgozás.

Jelalak analízis elektromos biofizikai jeleken (EKG, EEG vizsgálatok): Adatok felvétele, csúcs keresési módszerek. Amplitúdó eloszlások vizsgálata. Digitális és számítógépes jelfeldolgozás.

Kvázi periodikus jelenségek vizsgálata statisztikus módszerekkel: Szívverés légzés járásdinamika időbeli lefolyásának vizsgálata. Adatok felvétele és statisztikus kiértékelése. A mért paraméterek (periódusidő, amplitúdók nagysága) tapasztalati eloszlásának, eloszlásfüggvényének és sűrűségfüggvényének felvétele. A függvények analitikus közelítései. A jellegzetes paraméterek megadása. Maximális értékek, várható értékek, félértékszélesség, szórásnégyzet kiszámolása. Korreláció elemzés az egyes mért paraméterek között (járásdinamika, légzés és szív működés dinamikája közötti összefüggés). Számítógépes adatfeldolgozás, DSP technikák alkalmazása.

Ajánlott irodalom:

1. Lukács Ottó, Matematikai Statisztika (példatár), Műszaki Könyvkiadó, Budapest, (1987)
2. N. Bronstein, K. A. Szemengyajev, Matematikai Zsebkönyv,
3. Tarnóczy Tamás: Akusztika-fizikai akusztika, Akadémiai kiadó, Budapest 1963
4. Segédlet a "Biofizikai és orvosbiológiai mérések" című tantárgyhoz, DE Szilárdtest Fizika Tanszék

Tantárgykód: TFBL0518

Tantárgy neve: Technikai fizika

Óraszám/hét: 1+0+3

Kredit: 3

Előfeltételek: TFBE0102 Kísérleti fizika 2.

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Kökényesi Sándor

A tantárgy oktatói: Dr. Kökényesi Sándor,

Leírás:

A tantárgy célja: A kísérleti fizikában alkalmazott anyagok és gyakorlati eljárások megismerése, amely a hallgató kísérleti készségeit alapozza meg.

Tematika: Anyagok rendszerezése és fontosabb tulajdonságai. Műszaki ábrázolás. Mechanikai műhelymunkák: eszközök és megmunkálási folyamatok(kézi eszközök, fúrok, daraboló szerszámok, forgácsolás). Üvegtechnikai munkák: üvegfajták és megmunkálásu, egyszerűbb üvegtechnikai munkák. Vákuumtechnológia: gázok, nyomásmérés, vákuumszivattyúk, hibahely-keresés, vákuumrendszerek szerelvényei. Rétegtechnológiák.

Kriosztátok, hűtéstechnika. Kemencék, hőkezelés. Elektronikus műhely: egyszerűbb áramkörü elemek és azok szerelése.

Ajánlott irodalom:

1. Bánhalmi J. Vákuumfizika. Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
2. Edmunds Scientific és hasonló katalógusok.

Tantárgykód: TFBE0408
Tantárgy neve: Anyagok és technológiák
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0405 Fizikai anyagtudomány
Számonkérés módja: kollokvium
Tantárgyfelelős: Dr. Langer Gábor
A tantárgy oktatói: Dr. Langer Gábor
Leírás:

A tantárgy célja: Az előadás célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek azokkal az anyagokkal, anyag rendszerekkel illetve ezek előállításával, amelyek napjainkban alkalmazott technológiákban meghatározóak.

Tematika: Ötvözetek. Nagyszilárdságú réteges szerkezetek. Mágneses anyagok, mágneses vékonyfilmek, mágneses multirétegek és felhasználásuk. Mágneses adatrögzítés. Optikai anyagok . Optikai szálak. Félvezető lézerek. Optikai adatrögzítés. Mágneses-optikai adatrögzítés. Holografikus adatrögzítés. Inteligens anyagok. Alakmemória ötvözetek és alkalmazásai. Mágneses alakmemória ötvözetek és felhasználásuk. Anyagok a tiszta energia előállítására. Tüzelőanyagcellák. Napelemek. Keményanyagok. Gyémánt és egyéb keménybevonatok előállítása és felhasználása. Kerámiák. Bioanyagok. Kompozitok. Nanocsövek és kompozitjaik.

Ajánlott irodalom:

1. Hiroyasu Funakubo: Shape memory alloys, Gordon and Breach Science Publishers, , New York
2. Milton Ohring :The materials science of thin films, Academic Press, New York

Tantárgykód: TFBE0411
Tantárgy neve: A mikroelektronika anyagai és technológiái
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0405 Fizikai anyagtudomány
TFBE0104 Kísérleti fizika 4.

Számonkérés módja: kollokvium
Tantárgyfelelős: Dr. Kökényesi Sándor
A tantárgy oktatói: Dr. Kökényesi Sándor
Leírás:

A tantárgy célja: A mikroelektronika különböző anyagainak, az elektronikai elemek és eszközök technológiáinak az anyagtudomány alapfogalmain és törvényein alapuló bevezetése, amely a hallgató további természet- és alkalmazott tudományi ismereteit , illetve azok konkrét ipari alkalmazását alapozza meg.

Tematika: Fémek, félvezetők, dielektrikumok. Kristályos és amorf anyagok. Jellemző tulajdonságok, rendszerezés. Sáv szerkezet, elektronátmenetek, elektromos vezetés és optikai jelenségek. Kontaktusok, *p-n* átmenet.

Félvezetők főbb típusai és előállítási technológiái: Si, Ge, GaAs, CdS-típusú anyagok, fontosabb tulajdonságai. Vékonyrétegek, fontosabb technológiai műveletek: vákuumos párologtatás, porlasztás, CVD, MBE. Diffúzió, implantáció, litográfiás műveletek.

SiO₂ szigetelő rétegek és passzív elemek technológiája. Bipoláris tranzisztor, heteroszerkezetek, MOS FET és kvantumstruktúrák. Tokozás, felületi szerelés.

Optoelektronikai elemek, optikai és más memórielemek. Funkcionális elektronika elemei. Megbízhatóság, minőség, az ipari fejlődés irányai.

Ajánlott irodalom:

1. Mikroelektronika és elektronikai technológia, szerk. Mojzes Imre, Műszaki Könyvkiadó, BME, 1995.
2. Mojzes Imre, Kökényesi Sándor, Fotonikai anyagok és eszközök, Műegyetemi Kiadó, 1997.
3. Bársony István, Kökényesi Sándor, Funkcionális anyagok és technológiájuk,
4. *Főiskolai jegyzet*, Debrecen, 2003.
5. Mojzes Imre, Pődör Bálint, Új anyagok és szerkezetek a mikrohullámú félvezető eszközökben, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1993.

Tantárgykód: TFBE0412

Tantárgy neve: Analitikai spektroszkópiai eljárások.

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 3

Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.

Számonkérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Kökényesi Sándor

A tantárgy oktatói: Dr. Kökényesi Sándor, Dr. Szalóki Imre

Leírás:

A tantárgy célja: Az analitikai spektroszkópia fizikai alapfogalmainak és technikáinak bemutatása.

Tematika: A hidrogén atom kvantummechanikai modellje. Az atomi állapotok jellemzői: energia, spin, impulzusmomentum, mágneses momentum, kvantumszámok. Optikai spektrumok finomszerkezete, Zeeman és Stark jelenségek, többelektronos atomok szerkezete, Pauli-elv, az elemek periodikus rendszere. Állapotegyenlet, atomi átmenetek, Auger jelenség, elektronspektroszkópia. Atomok elektromágneses sugárzása: abszorpció, spontán- és indukált emisszió, mézerek, lézerek működésének elvi alapjai és alkalmazásai. A molekulafizika alapjai, a molekulaszpektrumok szerkezete és értelmezése, Raman jelenség.

Az atom-spektroszkópia eszközei és módszerei: részecskegyorsítók, elektromágneses sugárforrások, röntgencső, szinkrotronok, energia- és hullámdiszperzív detektorok. Atomfizikai jelenségeken alapuló szerkezetvizsgálati módszerek: ESR, NMR, CT, röntgendifrakció, röntgenabszorpciók eljárások.

Ajánlott irodalom:

1. Kiss Dezső, Horváth Ákos, Kiss Ádám: Kísérleti Atomfizika. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1998.
2. Litz József: Általános Fizika III., Könyvkiadó, 1998.
3. H. Haken and H. C. Wolf: Atomic and Quantum Physics.

Tantárgykód: TFBE0415

Tantárgy neve: Műszaki és orvosi képzőképző rendszerek

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0602 Számítógépes mérés és folyamatirányítás
Tantárgyfelelős: Dr. Cserhádi Csaba
Számokérés módja: Kollokvium
Oktatók: Dr. Cserhádi Csaba,

A tantárgy célja: Az orvosi és műszaki képalkotás elveinek és gyakorlati alkalmazásainak megismerése meghívott előadók Trón Lajos, Balkay László, Emri Miklós bevonásával és helyszíni látogatásokkal.

Leírás: A látáselmélet alapjai. A digitális képek és a megjelenítésük alaptulajdonságai: formátumok, felbontás, kontraszt, színpaletták, gamma korrekció. 3D képmegjelenítési technikák: surface rendering, volume rendering, volume modelling. Bevezetés a képfeldolgozásba: aritmetikai operációk, ROI és VOI alapú statisztikai analízis. A képalkotó rendszerek ismertetése: röntgen készülék, CT, gamma kamera, SPECT, PET, MRI és funkcionális MRI, ultrahangos leképző berendezések, speciális mikroszkópos képalkotó technikák. Képek előállítása a képalkotó rendszerek primer adataiból: a 2D, 3D backprojekciós és iteratív képrekonstrukció algoritmusai. Képjavítás a frekvencia tartományban, Fourier-transzformáció, szűrés a Fourier-térben. Képfeldolgozás morfológiai alapon, szegmentálás. Képregisztráció. Alakfelismerés, statisztikus és szintetikus alakfelismerés, textúraelemzés.

Ajánlott irodalom:

1. Richard A. Robb (ed.): Biomedical Imaging, Visualization, and Analysis. Wiley-Liss (1999)
2. Álló Géza, Hegedűs Gy. Csaba, Kelemen Dezső, Szabó József:
3. A digitális képfeldolgozás alapproblémái
4. Gácsi Zoltán, Sárközi Gábor, Réti Tamás, Kovács Jenő, Csepeli Zsolt, Mertinger Valéria: Sztereológia és képelemzés.

Tantárgykód: TFBE0413
Tantárgy neve: Nukleáris mérés technika
Óraszám/hét: 2+0+0
Kredit: 3
Előfeltételek: TFBE0104 Kísérleti fizika 4.

Számokérés módja: kollokvium

Tantárgyfelelős: Dr. Papp Zoltán

A tantárgy oktatói: Dr. Erdélyiné dr. Baradács Eszter, Dr. Dezső Zoltán, Dr. Papp Zoltán

Leírás:

A tantárgy célja: A nukleáris mérés technikában és radioanalitikában használt mérési elvek, technikai eszközök, mérési módszerek megismertetése.

Tematika: Alapfogalmak (radioaktív bomlás, mag sugárzások fajtái, és tulajdonságai, hatáskeresztmetszet, töltött részek ill, gamma-sugárzás kölcsönhatása anyaggal). Sugárforrások (radioaktív preparátumok, gyorsítók, reaktor, radioaktív izotópok előállítása ciklotronban és reaktornál). Analitikai célokra alkalmazott mag sugárzás-detektorok működése és tulajdonságai (gáztöltésű detektorok, szcintillációs detektorok, félvezető detektorok, egyéb detektortípusok). Az elektromos jel keletkezése és útja a detektortól a jel-analizátorig (az elektromos jel formálását végző elektronikai eszközök). A sugárzásanalitikai eljárások elvei és fogalmai (jelszámlálási sebesség, sugárzásintenzitás és aktivitás kapcsolata, háttér, hatásfok, energiadiszkrimináció, izotópazonosítás, aktivitásmérés). Energiaspektrum fogalma, keletkezése, értelmezése, kiértékelése. Alfa-, béta- és gamma-spektrumok összehasonlítása, jellemzői. Alfa-detektálás és spektrometria eszközei, módszerei, alkalmazási területei. A béta-

detektálás analitikai célú alkalmazási lehetőségei. Gamma-spektrometria eszközei, módszerei, alkalmazási lehetőségei. Neutronok mérésére alkalmas detektorok és módszerek. Aktivációs módszerek (részecske, neutron). Tömegspektrometriás módszerek.

Ajánlott irodalom:

1. Kiss D., Kajcsos Zs.: Nukleáris technika (Tankönyvkiadó, Budapest, 1984)
2. Kiss Dezső – Horváth Ákos – Kiss Ádám: Kísérleti atomfizika (ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1998)
3. Angeli I.: Magfizikai mérőműszerek I. (KLTE, Debrecen, 1976)
4. Angeli I., Bacsó J.-né, Várnagy M.: Magfizikai mérőműszerek II (KLTE, Debrecen, 1978)
5. Angeli I.: Magfizikai mérőműszerek III (KLTE, Debrecen, 1982)

Tanári szakirányon kötelező ismeretek

Tantárgykód: TFBL0101
Tantárgy neve: Demonstrációs gyakorlatok 1, (Mechanika)
Óraszám/hét: 0+0 +2
Kredit: 1
Előfeltételek: Kísérleti Fizika 1. előadással párhuzamosan felvehető
Számonkérés módja:gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Pálincás József
A tantárgy oktatói: Dr. Darai Judit, Dr. Sántháné Koczka Márta, Dr. Demény András
Leírás:

A tantárgy célja: A kísérleti fizika előadáson bemutatott alapvető mechanikai kísérletek, mérések önálló elvégzése. Mérés kiértékelés elsajátítása, amely a hallgatók további laboratóriumi munkáját alapozza meg.

Tematika: Mozcás vizsgálata stoboszkópos felvétel kiértékelésével, egyenes vonalú mozgások vizsgálata légpárnás sínen, szabadesés út-idő függvényének meghatározása, mozgások követése ultrahangos helyzetérzékelővel. Ütközések vizsgálata légpárnás asztalon, tömegfogalom bevezetése, impulzus-megmaradás. Rugó erőtvényének meghatározása. Erőhatások függetlenségének ellenőrzése. Egyensúly vizsgálata. Sorosan és párhuzamosan kapcsolt rugók rugóállandójának meghatározása. Harmonikus rezgőmozgás vizsgálata. Torziós inga lengésidejének függése a tehetetlenségi nyomatéktól, Steiner-tétel ellenőrzése, fizikai inga vizsgálata. Forgómozgás alaptvénnyének kimérése. Szilárdtestek rugalmas alakváltozásainak vizsgálata. Arkhimédész-tvénnye. Közegellenállási erő.

Ajánlott irodalom:

1. Szegedi S.-Demény A.-Dede M.: Demonstrációs laboratóriumi gyakorlatok(jegyzet)
2. Dede Miklós: Kísérleti fizika 1-2. kötet, egyetemi jegyzet
3. Eröstyák János és Litz József, A fizika alapjai, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Tantárgykód: TFBL0102
Tantárgy neve: Demonstrációs gyakorlatok 2. (Hőtan)
Óraszám/hét: 0+0 +2
Kredit: 1
Előfeltételek: Kísérleti fizika 2. előadás párhuzamos felvehető
TFBE0101 Kísérleti fizika 1.
Számonkérés módja:gyakorlati jegy
Tantárgyfelelős: Dr. Pálincás József

A tantárgy oktatói: Dr. Darai Judit, Dr. Demény András, Dr. Sántháné Koczka Márta

Leírás:

A tantárgy célja: A kísérleti fizika előadáson bemutatott alapvető hőtani, mechanikai, optikai kísérletek, mérések önálló elvégzése. Jártasság megszerzése a hőtani, optikai mérések kiértékelésében.

Tematika: Boyle-Mariotte törvény. Kapilláris jelenségek vizsgálata. Folyadékok sűrűlódásos áramlása, Hagen-Poiseuille törvény. Stokes-törvény igazolása. Mérések szélcsatornában. Mérések keverési és sűrűlódási kaloriméterrel. Clement-Desormes módszer κ mérésére. Vízgőz lecsapódási hőjének mérése. Stacionárius hővezetés vizsgálata. Maxwell-Boltzmann-sebességeloszlás vizsgálata. Levegőoszlop, megfeszített húr és rugó sajátrezgéseinek vizsgálata, Cladni-féle porábrák. Snellius-Descartes törvény ellenőrzése, prizma és plánpárhuzamos optikai vizsgálata. Leképezési törvény igazolása. Fénysebesség mérése.

Ajánlott irodalom:

1. Szegeci S.-Demény A.-Dede M.: Demonstrációs laboratóriumi gyakorlatok(jegyzet)
2. Dede Miklós: Kísérleti fizika 1-2. kötet, egyetemi jegyzet
3. Erostyák János és Litz József, A fizika alapjai, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Tantárgykód: TFBL0103

Tantárgy neve: Demonstrációs Laboratóriumi Gyakorlat 3. (elektromosság)

Óraszám/hét: 0+0+2

Kredit: 1

Előfeltételek: TFBE0102 Kísérleti fizika 2.
TFBE0103 Kísérleti Fizika 3. előadással egyidejűleg felvehető

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Szalóki Imre

A tantárgy oktatói: Dr. Szalóki Imre, Dr. Takács Endre

Leírás:

A tantárgy célja: A Kísérleti Fizika 3. c. előadással párhuzamosan a hallgatók kísérleti úton ismerkednek meg a legfontosabb fizikai alapjelenségekkel és azok kísérleti vizsgálataihoz szükséges legalapvetőbb módszerekkel és mérés technikai eszközök használatával.

Tematika: Elektrosztatikai alapjelenségek: elektromos megosztás, töltés mérése, vezetők elektromos tulajdonságainak vizsgálata. Ekvipotenciális görbék sztatikus elektromos térben. Kapacitás. Ohm törvény, nem lineáris karakterisztikák. Egyenáramú áramkörök Kirchhoff törvényei, Wheastone híd. Feszültségforrások soros és párhuzamos kapcsolása. Az elektromos ellenállás hőmérsékletfüggése. Feszültségforrások karakterisztikája. Joule-Lentz törvény. Vezetők mágneses terének szerkezete. Mágneses indukcióvektor. Kapacitív és induktív impedanciák.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Szalóki Imre, Demonstrációs Laboratóriumi Gyakorlatok. Debrecen, 2002.
2. Budó Ágoston: Kísérleti Fizika III. Tankönyvkiadó, Budapest, 1979.
3. Litz József: Általános Fizika II.

Tantárgykód: TFBL0104

Tárgy neve: Demonstrációs Laboratóriumi Gyakorlatok 4. (atomfizika)

Óraszám/hét: 0+0+2

Kredit: 1

Előfeltételek: TFBE0103 Kísérleti fizika 3.
TFBE0103 Kísérleti Fizika 4. előadással egyidejűleg felvehető

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős: Dr. Szalóki Imre

A tantárgy oktatói: Dr. Szalóki Imre, Dr. Takács Endre

Leírás:

A tantárgy célja: A Kísérleti Fizika 4. c. előadással párhuzamosan a hallgatók kísérleti úton ismerkednek meg a legfontosabb fizikai alapjelenségekkel és azok kísérleti vizsgálataihoz szükséges legalapvetőbb módszerekkel és mérés technikai eszközök használatával.

Tematika: Váltakozó áramkörök rezonanciajelenségei. RLC rezgőkör tulajdonságai. Tranzien jelenségek RC és RL körökben. RC szűrők. Transzformátor. Mikrohullámok optikai tulajdonságai. Optikai reflexió és polarizáció. Optikai diffrakció. Faraday állandó mérése a víz elektromos bontásával. Termoelektromos jelenségek: Seebeck és Peltier effektus. Az elektron fajlagos töltésének meghatározása mágneses térben. Hőmérsékleti sugárzás fizikai tulajdonságai, Stefan-Boltzmann törvény. Fényelektromos jelenség.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Szalóki Imre, Demonstrációs Laboratóriumi Gyakorlatok. Debrecen, 2002.
2. Budó Ágoston: Kísérleti Fizika II. Tankönyvkiadó, Budapest, 1979.
3. Budó Ágoston, Mátrai Tibor: Kísérleti Fizika III. Tankönyvkiadó, Budapest, 1977.
4. Litz József: Általános Fizika III.

Tanári szakirány pedagógia és pszichológia tárgyak:

Tantárgykód: BTTK100BA

Tantárgy neve: Pszichológiai elméleti alapok

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 2

Számonkérés módja:Kollokvium

Előfeltétele: -

Tantárgyfelelős: Páskuné dr. Kiss Judit

A tantárgy oktatói: Páskuné dr. Kiss Judit

A tantárgy célja: A sikeres nevelői munkához szükséges pszichológiai ismeretek összefoglalása

Tematika: A kurzus a tanári pályára készülőkkel kívánja megismertetni az alapvető fejlődéslélektani ismereteket, az életkori sajátosságokat, a főbb személyiségelméleteket, a szocializáció összetevőit, a befolyással és vezetéssel kapcsolatos ismereteket és a tanuláselméleteket, minden esetben kitérve ezen ismeretek pedagógiai alkalmazhatóságára.

Ajánlott irodalom:

1. Tóth László (2000): Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen.
2. N. Kollár Katalin és mtsai (szerk.) (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest.

Tantárgykód: BTTK200BA

A tantárgy neve: A tanárjelölt személyiségének fejlesztése

Óraszám/hét: 0+2+0

Kredit: 2

Számonkérés módja:gyakorlati jegy

Előfeltétele: -

A tantárgy felelőse: Dr. Dávid Imre

A tantárgy oktatói: Dr. Dávid Imre

A tantárgy célja: tanári személyiségfejlesztő csoporttréning

Tematika: A kurzus pályaszocializációs jellegű kiscsoportos tréning. Célja, hogy segítsen a hallgatóknak tisztába jönni önmagukkal, a tanári pályához szükséges személyiségbeli és kommunikációs kvalitásaikkal. Technikáját (pl. Gordon-tréning) a kurzus oktatója szabadon választja meg.

Ajánlott irodalom:

1. Bagdy Emőke, Telkes József (1988): Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Tankönyvkiadó, Budapest.
2. Rudas János (1990): Delfi örökösei. Gondolat Kiadó, Budapest.

Tantárgykód: BTTK500BA

A tantárgy neve: **A nevelés társadalmi alapjai**

Óraszám/hét: 2+0+0

Kredit: 2

Számonkérés módja:Kollokvium

Előfeltétele: Pszichológiai elméleti alapok,

Javasolt: A tanárjelölt személyiségének fejlesztése

A tantárgy felelőse: Dr. Papp János

A tantárgy oktatói: Dr. Papp János

Leírás:

A tantárgy célja: A főkéllégium célja bemutatni az intencionális nevelés társadalmi beágyazottságát, meghatározottságát.

Tematika: A hallgató megismeri a tárgykör alapfogalmi rendszerét, jellegzetes problémaköreit, valamint a folyamat meghatározó színtereit.

A kurzus megkülönböztetett figyelmet fordít a társadalmi integrációt hátráltató szociális vonatkozásokra, s ennek érdekében a törzsanyagot előadásokon a társadalompedagógia egy-egy meghatározott problémaköre irányában mélyíti el.

Főbb tartalmak: nevelésszociológia-szociálpedagógia; nevelés-szocializáció-perszonalizáció devianciák; az informális, nonformális nevelés színterei: család, szomszédság, kortársi csoportok, egyház, média, munkahely stb.

Követelmény: A tanegység sikeres teljesítéséhez a hallgatónak írásbeli tesztvizsgán kell bizonyítania, hogy a megadott törzsanyagot és a kapcsolódó előadások tananyagát ismeri. Nappali hallgatóknak részt kell venniük a kapcsolódó előadásokon.

Ajánlott irodalom:

1. Kozma Tamás: Bevezetés a nevelésszociológiába, Az informális nevelés szociológiája, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994.
2. Szöveggyűjtemény: Bakacsiné Gulyás Mária (szerk.): A nevelés társadalmi alapjai. Szeged, 1995.

Tantárgykód: BTTK600BA

A tantárgy neve: **Gondolkodók a nevelésről**

Óraszám/hét 2+0+0

Kredit: 2

Számonkérés módja:Kollokvium

Előfeltétele: Pszichológiai elméleti alapok,

Javasoltan: A tanárjelölt személyiségének fejlesztése

Tantárgyfelelős: Dr. Brezsnnyánszky László

A tantárgy oktatói: Dr. Brezsnnyánszky László

Leírás:

A tantárgy célja: A nevelés gyakorlatának és elméletének történeti változásait (egymásra hatását) vizsgáljuk az európai-amerikai kultúrkörben; kiemelten szükséges tájékozódni a magyar nevelés legjellemzőbb történelmi tényeiről, sajátosságairól. Mindezt úgy tesszük, hogy a neveléstörténetet egy tágabb kultúr- és művelődéstörténetbe helyezzük.

Tematika: ősközösség; európai antikvitás és feudalizmus – intézményes nevelés; Szókratész, Plátón, Arisztotelész, Cicero, Agustinus; a reneszánsz, a reformáció és a katolikus megújulás a 16-19. században; Comenius, Apáczai; a felvilágosodás - Locke, Rousseau, a filantrópisták, Pestalozzi, Kant, Herbart és a herbartizmus; a magyar polgári közoktatási rendszer rendeleti-törvényi alapozása, kialakulásának sajátosságai; a 19. sz. második felének pedagógiai törekvései Európában és hazánkban - gyakorlat és elméletek; a 20. sz. európai közoktatás-politikai törekvései és hazánk nevelésügye – gyakorlat és elmélet –1956-tal bezárólag

Ajánlott irodalom:

1. Mészáros István - Németh András - Pukánszky Béla: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris K. Bp. 1999.

Tantárgykód: BTTK700BA

A tantárgy neve: **Bevezetés az oktatás és az iskola világába**

Óraszám/hét: 0+2+0

Kredit: 2

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Előfeltétele: Pszichológiai elméleti alapok,

A tantárgy felelőse:

A tantárgy oktatói:

Leírás: